

Základní škola Meteorologická
ŠKOLNÍ VZDĚLÁVACÍ PROGRAM

ŠKOLNÍ VZDĚLÁVACÍ PROGRAM

OBSAH

IDENTIFIKAČNÍ ÚDAJE	4
1 CHARAKTERISTIKA ŠKOLY A VZDĚLÁVACÍHO PROGRAMU	6
1.1 VZDĚLÁVACÍ STRATEGIE ŠKOLY	7
1.2 VZDĚLÁVÁNÍ A ZAČLEŇOVÁNÍ ŽÁKŮ SE SPECIÁLNÍMI VZDĚLÁVACÍMI POTŘEBAMI, S MIMOŘÁDNÝM NADÁNÍM, S ODLIŠNÝM MATEŘSKÝM JAZYKEM A SE SOCIÁLNÍM ZNEVÝHODNĚNÍM	9
1.3 ZAČLENĚNÍ PRŮŘEZOVÝCH TÉMAT	11
2 PŘÍPRAVNÁ TŘÍDA	13
3 UČEBNÍ PLÁN	16
4 UČEBNÍ OSNOVY	19
4.1 ČESKÝ JAZYK	19
4.2 ANGLICKÝ JAZYK	29
4.3 DALŠÍ CIZÍ JAZYK	31
4.4 MATEMATIKA	32
4.5 ČLOVĚK VE SVĚTĚ	37
4.6 PŘÍRODOPIS	44
4.7 ZEMĚPIS	51
4.8 FYZIKA	54
4.9 INFORMAČNÍ A KOMUNIKAČNÍ TECHNOLOGIE	57
4.10 CHEMIE	59
4.11 DĚJEPIS	61
4.12 HUMANITNÍ ZÁKLAD	65
4.13 HUDEBNÍ VÝCHOVA	74
4.14 VÝTVARNÁ VÝCHOVA	76
4.15 ESTETICKÁ VÝCHOVA	79
4.16 TĚLESNÁ VÝCHOVA	81
4.17 PRACOVNÍ VÝCHOVA	84
4.18 VOLITELNÉ PŘEDMĚTY	86
4.18.1 PŘÍRODNÍ VĚDY	86
4.18.2 KONVERZACE V ANGLIČTINĚ	88
4.18.3 ČESKÝ JAZYK JAKO CIZÍ JAZYK	89
4.18.4 CVIČENÍ Z ČESKÉHO JAZYKA	90
4.18.5 SEMINÁŘ ČESKÉHO JAZYKA A MATEMATIKY	91
4.18.6 PÍSEMNÁ A ELEKTRONICKÁ KOMUNIKACE	92
5 KURZ PRO ZÍSKÁNÍ ZÁKLADNÍHO VZDĚLÁNÍ	93
6 HODNOCENÍ ŽÁKŮ	95
7 VLASTNÍ HODNOCENÍ ŠKOLY	98

IDENTIFIKAČNÍ ÚDAJE

Název školního vzdělávacího programu: **ŠKOLA PRO KAŽDÉHO**

Školní vzdělávací program zahrnuje **základní, předškolní a zájmové vzdělávání.**

Název školy: Základní škola Meteorologická

Sídlo školy: Meteorologická 181, 142 00 Praha 4 – Libuš

Jméno ředitele: Mgr. Jaroslav Kulik

Kontakty: telefon 242446611, www.zsmeteo.cz, jaroslav.kulik@zsmeteo.cz

Zřizovatel: Městská část Praha – Libuš, Libušská 35, 142 00 Praha 4, telefon 261 711 380

www.praha-libus.cz

Platnost školního vzdělávacího programu: od 1. 9. 2007

Školní vzdělávací program je zpracován podle Rámcového vzdělávacího programu pro základní vzdělávání, podle Rámcového vzdělávacího programu pro předškolní vzdělávání a podle § 5 odst. 2 zákona 561/2004).

Školní vzdělávací program **čj. ZŠ – S – 22/2007** vydávám na základě zmocnění v §5 odst. 3) zákona 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů. Od 1. 9. 2007 se podle tohoto programu uskutečňuje vzdělávání v 1. a 6. ročníku základní školy ve třídách AMOS a ve všech ročnících tříd MONTESSORI, v mateřské škole a ve školní družině. K datu 1. 9. 2008 byla provedena formální a stylistická úprava školního vzdělávacího programu. Ve školním roce 2008-2009 se podle tohoto programu vyučuje v základním vzdělávání ve všech ročnících tříd MONTESSORI, v 1., 2., 6. a 7. r. tříd AMOS a v předškolním a zájmovém vzdělávání. K datu 1. 2. 2009 byla provedena úprava učebního plánu ŠVP, platná pro druhé pololetí 2008 – 2009. Tato úprava je součástí přechodného učebního plánu platného pro všechny ročníky včetně těch, ve kterých se vyučuje podle vzdělávacího programu Základní škola. K datu 1. 9. 2009 byla provedena obsahová a formální úprava školního vzdělávacího programu v souvislosti se změnami zřizovací listiny školy, vyřazením MŠ Montessori z rejstříku škol a zřízením přípravné třídy. Od školního roku 2009 – 2010 se podle tohoto školního vzdělávacího programu uskutečňuje vzdělávání ve všech třídách MONTESSORI a v 1. – 3. a 6. – 8. r. tříd AMOS, v přípravné třídě a ve školní družině. K datu 30. 6. 2010 s účinností od 1.9.2010 byla provedena úprava školního vzdělávacího programu – dílčí úprava učebního plánu, finální verze začlenění průřezových témat, informatiky a pracovní výchovy a rovněž začlenění modulu pro vzdělávání žáků s lehkým mentálním postižením. Od školního roku 2010 – 2011 se podle tohoto vzdělávacího programu uskutečňuje vzdělávání v 1. – 4. a v 6. – 9. r. tříd Amos, v obou třídách Montessori, v přípravné třídě a ve školní družině. K datu 31.8.2011 byla provedena konečná úprava ŠVP, byl přidán volitelný předmět český jazyk jako cizí jazyk a cvičení z českého jazyka, byl stanoven obsah kurzu pro získání základního vzdělání, byla upravena organizace tříd Montessori na druhém stupni a proběhla dílčí úprava učebního plánu. Od školního roku 2011 – 2012 probíhá výuka podle tohoto programu v celé škole. Úprava ŠVP podle novely školského zákona s účinností od 1.1.2012. Úprava ŠVP podle aktualizace RVP ZV od školního roku 2013 – 2014 (zavedení povinné výuky dalšího cizího jazyka, úpravy v některých dalších předmětech). Podle poslední úpravy se vyučuje od 1.9.2013. Předchozí verze je archivována. Úprava ŠVP od školního roku 2014 – 2015 (estetická výchova, zájmové vzdělávání). Podle poslední verze se vyučuje od 1.9.2014. Úprava s účinností od 1.9.2016 (principy inkluze, upřesnění kurzu pro získání základní vzdělání). Úprava s účinností od 1.9.2017 (rozšíření výuky tělesné výchovy na tři hodiny týdně, postupné rozšíření do všech ročníků počínaje školním rokem 2017 – 2018 od 1. a 6. ročníku). Ve třetí hodině TV je možná profilace karate do, případně absolvovat TV vedenou klasicky bez profilace. Úprava s účinností od 1.9.2018 (výuka IKT v jednogodinové dotaci v 6. a 8. ročníku). Úprava s účinností od 2. 9. 2019 (zavedení nepovinného předmětu anglický jazyk v 1. ročníku, úprava harmonogramu přípravné třídy). Úprava v kapitole přírodopis, dějepis a humanitní vědy k 23. 10. 2019. **Poslední úprava k 9. 6. 2020 (zavedení povinně volitelných předmětů v 9. ročníku – předmět Seminář českého jazyka a matematiky a předmět PAEK – Pisemná a elektronická komunikace, přejmenování předmětu Humanitní výchova na Humanitní základ) s účinností od 1. 9. 2020.**

Razítko a podpis ředitele:

[ZPĚT NA OBSAH](#)

1 CHARAKTERISTIKA ŠKOLY AVZDĚLÁVACÍHO PROGRAMU

Sídlíme v Praze – Libuši, v klidném prostředí na okraji městské zástavby nad Modřanskou roklí. Poskytujeme základní vzdělávání žákům na prvním i na druhém stupni, zájmové vzdělávání žákům ve [školní družině](#) a v [kroužcích](#) organizovaných školou a rovněž předškolní vzdělávání v [přípravné třídě](#). Ve škole najdete kromě prostorných kmenových tříd dvě tělocvičny, úpolový sál, hřiště s umělým povrchem, hřiště školní družiny s umělým povrchem a herními prvky, běžeckou dráhu, počítačovou učebnu, učebnu s interaktivní tabulí, knihovnu, učebnu přírodních věd, kuchyňku, dílnu. Děti v základní škole se u nás mohou stravovat ve školní jídelně, která nabízí výběr ze dvou jídel. Pedagogický sbor tvoří cca 39 erudovaných učitelů s průměrným věkem přibližně 40 let. I když někteří naši učitelé formálně nesplňují podmínky odborné kvalifikace, všichni prokázali své skutečné pedagogické kvality dlouholetou prací s dětmi nebo zahájili kvalifikační studium či mají toto studium těsně před dokončením. Naše škola je jedinou úplnou základní školou v Městské části Praha – Libuš, proto náš vzdělávací program koncipujeme tak, aby vyhovoval co největšímu počtu dětí ze spádové oblasti. V našem vzdělávacím programu pro základní vzdělávání najdete dvě plnohodnotné alternativy. Ve třídách **AMOS** rozvíjíme pedagogickou koncepci, která vychází z odkazu Jana Amose Komenského. Tradiční pojetí výuky při tom promyšleně inovujeme prvky moderní, konstruktivistické pedagogiky. Ve třídách **MONTESSORI** na prvním stupni realizujeme pedagogickou koncepci otevřené výuky, která vychází z díla Marie Montessori. Cíle a obsah vzdělávání jsou v obou typech tříd společné. **Od školního roku 2017/2018 jsme rozšířili v 1. a v 6.ročníku dotaci hodin tělesné výchovy na tři týdne. V třetí hodině Tv nabízíme tak možnou profilaci na tradiční okinawské karate do se základními prvky sebeobrany nebo jen klasickou hodinu Tv.** V obou typech tříd je zajištěna speciálně pedagogická a psychologická pomoc žákům se speciálními vzdělávacími potřebami. Vzhledem k různorodé skladbě našich žáků je naší ambicí umět se postarat o všechny, od nadaných po handicapované a jazykově znevýhodněné. Při tom spolupracujeme se zřizovatelem, školskou radou, radou rodičů, pedagogicko-psychologickou poradnou v Modřanech, zástupci vietnamské komunity a s dalšími partnery. Naším nejdůležitějším partnerem jsou však děti, které se na organizování života školy podílejí prostřednictvím žakovské rady. Zástupci dětí jsou rovněž delegováni do Žakovského zastupitelstva, které je poradním orgánem zastupitelstva městské části. Naším dlouhodobým strategickým cílem je trvalé zvyšování kvality života našich dětí, které se podílejí na dlouhodobých projektech školy a zřizovatele, např. na spolupráci se zahraničními partnerskými městy, na projektech E-twinning, Bezpečná cesta do školy, Dětské parlamenty, Zdravá města a obce aj.

TŘÍDY AMOS	TŘÍDY MONTESSORI
Organizace výuky s pevným rozvrhem hodin, s kombinací frontálního a skupinového vyučování a s hodnocením dětí známkami. Zařazování inovativních metod vzdělávání.	Kombinace skupinového a individuálního vyučování s využitím samostatného rozhodování žáků a pomůcek se zpětnou vazbou. Děti jsou hodnoceny slovně.
Cíle a obsah vzdělávání jsou v obou typech tříd společné.	
Angličtina se vyučuje od 2. ročníku povinně (od 2018/2019), v 1. ročníku nepovinně (od 2019/2020)	
Od 6. ročníku vyučujeme druhý cizí jazyk.	

1.1 VZDĚLÁVACÍ STRATEGIE ŠKOLY

- Vycházíme z toho, že děti mají vrozenou potřebu poznávat, učit se, zkoumat svět kolem sebe. To, co objeví samy, protože samy chtějí, si také nejlépe zapamatují. Naším úkolem je dětem pomáhat, radit a připravovat jim prostředí pro samostatné, aktivní učení.
- Chceme, aby děti opravdu porozuměly tomu, co se naučí, aby získané znalosti používaly při řešení problémů a v reálných životních situacích.
- Naším cílem je, aby se děti ve škole cítily dobře a bezpečně, aby učení a školu vnímaly jako něco, co je neohrožuje, aby zažívaly úspěch a spokojenost.
- Lidské učení je sociální – děti se toho nejvíc naučí, když pracují společně na stejném úkolu, vzájemně si radí a pomáhají si.
- Umožňujeme dětem, aby se podílely na rozhodování o svém učení a o životě ve škole. Tím je učíme odpovědnosti za účinnou volbu, za respektování pravidel, za sebe sama, za jejich okolí.

ZVÍDAVOST

POROZUMĚNÍ

RADOST

SPOLUPRÁCE

ODPOVĚDNOST

- brainstorming, definování, analogie, otázky a další techniky **mapování prekonceptů** žáků a **zkoumání nových témat**
- zdůvodňování výběru tématu, hledání individuálního vztahu žáků k tématu, **kladení a zodpovídání otázek po smyslu učení**, po přínosu daného učiva k životu a rozvoji žáků, ukazování, jaké je praktické uplatnění naučených vědomostí a dovedností
- **poznávání individuálních dispozic žáků**, jejich stylu učení a typu inteligence, **vytváření různých příležitostí**, situací a úkolů pro sebeuplatnění a pocit úspěchu každého žáka
- **vytváření** materiálního i sociálního **prostředí příznivého pro učení**, využívání prostředků **psychofyzického naladování** dětí na učení
- projevování **očekávání úspěchu**, používání **pozitivních** motivačních **pobídek**, zaměřených především na **proces poznávání** a učení a na **reflexi** rozvoje žáků
- **kooperativní formy vyučování** – práce ve dvojicích, v kruhu, v týmech; **vytváření** dlouhodobě pracujících **heterogenních skupin** žáků
- používání pozorování, měření, třídění, kvantifikace, usuzování, předvídaní a dalších komponent **vědecké metody** samostatného **zkoumání a objevování**, formulování a ověřování hypotéz, uplatňování principů **kritického myšlení**
- aplikace **projektové metody** – využívání reálných životních situací k **samostatnému** plánování, rozhodování a jednání žáků, jehož cílem je vytvoření **produktu** sloužícího k ovlivnění nebo porozumění skutečnosti
- využívání pohybových, orientačních, intelektuálních, jazykových a dalších **her**; využívání **hry v roli** jako hlavního prostředku prozkoumávání situací, motivů a jednání lidí, vytváření a projevování postojů a hodnotové orientace
- **propojování vzdělávacího obsahu** různých předmětů, vytváření funkčních tematických celků učiva umožňujících komplexní, globální vnímání, zkoumání a hodnocení jevů a skutečností

TŘÍDY AMOS

OBJEVOVÁNÍ HODNOTY VZDĚLÁNÍ

Každý žák přichází do školy s určitými znalostmi, zkušenostmi a představami. Učitelé zjišťují, co žáci z dané látky již znají, a připravují pro ně takové činnosti, které se o tyto

znalosti opírají nebo je postupně rekonstruují. Děti se aktivně, přiměřeně svému věku, seznamují s dosaženou úrovní poznání světa i s metodami jeho zkoumání. Učivo tvoří logický, navazující systém, který dětem pomáhá zorientovat se v nepřehledném množství informací a rozdílných hodnot, kterými jsou obklopeny. Uspořádání učiva a postup od blízkého ke vzdálenému, od konkrétního k abstraktnímu, od jednoduchého ke složitějšímu dětem usnadňuje jeho zapamatování a porozumění přírodě i společnosti a jejich vývoji. Vzdělávací program umožňuje všestranný rozvoj žáků ve všech složkách jejich osobnosti – rozumové, tělesné, citové i morální. Rozvíjí nejen vědomosti, ale také dovednosti, postoje, návyky a hodnotovou orientaci. Reaguje rovněž na jejich nadání a zájmy a umožňuje jim velkou míru individuální profilace.

VZDĚLÁVÁNÍ PRO ŽIVOT

Propojování školy s praxí je zajišťováno věcným obsahem vyučovaných předmětů a jeho soustavnou aktualizací, používáním moderních metakognitivních a interaktivních metod výuky a pestrou škálou školních akcí – to vše dětem umožňuje nacházet souvislosti a uplatňovat získané znalosti a dovednosti při řešení praktických životních situací. Sepětí školy a praxe vidíme nejen v praktičnosti základního vzdělání ve smyslu dalšího středoškolského studia žáků a jejich budoucího uplatnění na trhu práce, ale i v jejich osobnostním a sociálním rozvoji, který jim umožní plnohodnotně zastávat všechny životní role, které ve svém životě poznají.

NÁROČNOST A POCHOPENÍ

Výukové a výchovné cíle, požadavky na žáka, učivo, organizační formy, výukové a výchovné metody jsou přizpůsobovány dětem – jejich věku, vyspělosti, nadání, povaze, individuálním zvláštnostem, stupni pokročilosti, dosavadní úrovni znalostí a schopností, učebnímu a kognitivnímu stylu, pracovnímu tempu, zdravotnímu stavu, rodinnému zázemí, potřebám, preferencím atd. Učitelé jsou na žáky přiměřeně nároční a chtějí po nich kvalitní výsledky práce. Žáci se tak učí poznávat své možnosti, důvěřovat svým schopnostem, stanovovat si a plnit vysoké a při tom reálné cíle. Žáci jsou hodnoceni známkami vzhledem k očekávaným výstupům jednotlivých předmětů.

TŘÍDY MONTESSORI

SVOBODNÁ VOLBA A SDÍLENÍ ODPOVĚDNOSTI

Dítě si volí CO se bude učit – na čem bude pracovat, jaký materiál si vybere, o čem chce získat informace, KDY se bude učit – jak dlouho a v jakém pořadí se bude věnovat zvoleným činnostem, KDE se bude učit – v lavici, na koberci, u knihovny, u počítače, S KÝM se bude učit – samo, se spolužákem, ve skupině, s pomocí učitele. Svobodná volba neznamená, že dítě střídá činnosti bez ukončení nebo nedělá nic. Svoboda nespočívá v tom, že dítě zůstane ponecháno samo sobě nebo že učitel vůbec nezasahuje do jeho vzdělávání. Nějakou činnost si dítě zvolit musí a pokud se pro něco rozhodne, je jeho povinností práci dokončit. Učitel činnosti dětí koordinuje a pomáhá dětem najít to, co je zaujme. Dává svobodu dítěti tam, kde je schopné převzít odpovědnost. Zasahuje v případech, že se dítě nudí, nedokáže si vybrat nebo porušuje pravidla. Pomáhá dětem, které pomoc potřebují.

SAMOSTATNÉ UČENÍ SE ZPĚTNOU VAZBOU

INICIATIVA při učení vychází od dětí. Ty se učí zpočátku spontánně, později však vědomě formulují otázky a bezprostřední vzdělávací cíle, plánují a organizují si vlastní učení. K tomu

využívají připravené prostředí, ve kterém jsou učebnice jen jedním z mnoha informačních zdrojů. Východiskem je důvěra ve vnitřní zdroje dítěte, v jeho touhu po poznání, potřebu učit se, samostatně objevovat a porozumět svému okolí. Děti si nejlépe a nejdéleji pamatují to, co se učily ze svého zájmu, ve chvíli, kdy byly na učení připraveny. Výsledky učení, tj. nové vědomosti, dovednosti, pochopení souvislostí, vlastní tvorba apod. jsou pro děti největší odměnou. Chyba je při tom chápána jako přirozený jev v procesu učení, jako příležitost k novému řešení problémů a zdroj nových poznatků. Zpětnou vazbu dítě získává prostřednictvím speciálně připravených pomůcek, reflexí vlastního učení a pokroku, porovnáním vlastní práce s předlohou, v diskusi se spolužáky nebo učitelem. Slovní hodnocení učitele je jednou z forem této zpětné vazby.

UČENÍ VE VĚKOVĚ SMÍŠENÝCH SKUPINÁCH

V jedné třídě se spolu vždy učí děti různého věku, z více ročníků. Vzhledem k vysoké míře individualizace učení každé dítě postupuje svým tempem, diferenciací obtížnosti učiva je proto samozřejmostí. Pokud to dítě potřebuje, může požádat o pomoc či spoluúčast kamaráda, spolužáka – ten zpravidla rád vyhoví. Lidské učení je sociální, děti se zcela spontánně a přirozeně učí jeden od druhého, trvalost zapamatovaných poznatků a osvojených dovedností je při tom velmi vysoká. V atmosféře spolupráce a pomoci odpadá stres z řevnivosti a zbytečného soutěžení.

[ZPĚT NA OBSAH](#)

1.2 VZDĚLÁVÁNÍ A ZAČLEŇOVÁNÍ ŽÁKŮ SE SPECIÁLNÍMI VZDĚLÁVACÍMI POTŘEBAMI, S MIMOŘÁDNÝM NADÁNÍM, S ODLIŠNÝM MATEŘSKÝM JAZYKEM A SE SOCIÁLNÍM ZNEVÝHODNĚNÍM

U žáků se speciálními vzdělávacími potřebami, tj. jednak žáků s poruchami učení či chování, tělesným nebo smyslovým postižením či jazykovým nebo jiným znevýhodněním, ale i žáků mimořádně nadaných, uplatňujeme speciálně pedagogické zřetele a postupy, jež jsou součástí našeho komplexního přístupu k těmto žákům. Komplexní přístup vychází z podstaty inkluzivního vzdělávání, kdy inkluzivní vzdělávání neboli společné vzdělávání znamená, že je dobře všem zúčastněným. Zúčastněnými jsou všichni aktéři vzdělávání ve škole a ve třídě, tj. nejen integrované dítě a jeho rodiče, ale i další děti ve skupině, jejich rodiče, pedagogové, kteří s dětmi pracují, asistenti pedagoga, školní speciální pedagog, školní psycholog, vedení školy. Pedagogičtí pracovníci jsou kompetentní pomoci žákům rozvíjet jejich vnitřní potenciál a podporovat jejich sociální integraci včetně odpovídajícího studijního a pracovního uplatnění. Všichni žáci školy, rodiče i učitelé se mohou obrátit se svými výukovými nebo výchovnými problémy na školní psycholožku.

VZDĚLÁVÁNÍ ŽÁKŮ SE SPECIÁLNÍMI VZDĚLÁVACÍMI POTŘEBAMI

- vyhledáváme žáky se speciálními vzdělávacími potřebami a trvale je sledujeme
- úzce spolupracujeme s pedagogicko-psychologickou poradnou
- vytváříme individuální vzdělávací plány podle doporučení PPP, do jejich přípravy se snažíme zapojit rodiče i samotné dítě, spolupráce jednotlivých vyučujících je samozřejmostí
- individuálně pracujeme i s dětmi, jejichž SPU či SPCH je suspektní
- soustavně vzděláváme pedagogy v této problematice
- snažíme se nabízet pozitivní a vstřícné školní prostředí

Uplatňujeme individuální přístup, používáme relevantní metody výuky a hodnocení, respektujeme individuální tempo, posilujeme motivaci, uplatňujeme vhodné formy komunikace, nabízíme kompenzační a didaktické pomůcky, výukové programy, redukuje obsah a rozsah učiva. Kromě individuální integrace těchto žáků organizujeme speciálně pedagogickou péči pro malé skupiny nebo i jednotlivé žáky. Výuka těchto skupin nebo jednotlivců probíhá pod vedením odborně kvalifikovaného speciálního pedagoga. Indikovaní žáci mají ve 4. a 5. ročníku v týdenním plánu cvičení z českého jazyka.

Naše škola vzhledem ke své stavební členitosti neumožňuje bezbariérový přístup.

VZDĚLÁVÁNÍ ŽÁKŮ S LEHKÝM MENTÁLNÍM POSTIŽENÍM

Žáci s diagnostikovaným lehkým mentálním postižením jsou vzděláváni vždy podle individuálního vzdělávacího programu. V rámci stanovených podpůrných opatření mohou být jeho součástí minimální očekávané výstupy, zpracované podle aktualizované verze Rámcového vzdělávacího programu pro základní vzdělávání z roku 2016. Individuální vzdělávací program může v souvislosti s podpůrnými opatřeními žákovi stanovit odlišný učební plán (jinou skladbu a proporce předmětů). Žáky s lehkým mentálním postižením začleňujeme do tříd s jejich vrstevníky. Uplatňujeme individuální přístup, používáme relevantní metody výuky a hodnocení, respektujeme individuální tempo, posilujeme motivaci, uplatňujeme vhodné formy komunikace, nabízíme kompenzační a didaktické pomůcky, výukové programy, redukuje obsah a rozsah učiva. Kromě individuální integrace těchto žáků organizujeme speciálně pedagogickou péči pro malé skupiny nebo i jednotlivé žáky. Výuka těchto skupin nebo jednotlivců probíhá pod vedením odborně kvalifikovaného speciálního pedagoga.

VZDĚLÁVÁNÍ ŽÁKŮ S ODLIŠNÝM MATEŘSKÝM JAZYKEM

Žáci s odlišným mateřským jazykem, kteří se vůbec nedorozumí česky, jsou po příchodu do školy zařazeni do skupiny intenzivní výuky češtiny (rozsah zpravidla 10 hodin týdně, vždy první dvě vyučovací hodiny). Na zbytek výuky jsou žáci integrováni do běžné výuky a jsou zpravidla z většiny předmětů učebního plánu nehodnoceni. Po zvládnutí češtiny (formou testu) na úrovni A1 podle společného evropského referenčního rámce jsou žáci zařazováni do běžné výuky s tím, že nadále dostávají podporu formou individuální nebo skupinové integrace podle svých individuálních potřeb a podle personálních a organizačních možností školy. Po zvládnutí češtiny (formou testu) na úrovni A2 (viz výše) jsou žáci integrováni v běžné výuce a jsou zohledňováni učiteli jednotlivých předmětů. Žáci s odlišným mateřským jazykem mohou být ve 4. a 5. ročníku zařazeni do volitelného předmětu český jazyk jako cizí jazyk.

VZDĚLÁVÁNÍ ŽÁKŮ SE SOCIÁLNÍM ZNEVÝHODNĚNÍM

Žákům se sociálním znevýhodněním nabízíme vzdělávání v přípravné třídě. Přípravná třída je rovněž vhodná pro děti s odkladem školní docházky, se sníženou koncentrací pozornosti, se sníženou koordinací pohybu, s vadou řeči, s grafomotorickými obtížemi, s jazykovým znevýhodněním a se zdravotním oslabením.

VZDĚLÁVÁNÍ NADANÝCH ŽÁKŮ

Pro vytváření vhodných podmínek pro mimořádně nadané žáky je zapotřebí dostatek vnímavosti okolí ke specifikům žáka a vytvoření dostatečně podnětného prostředí. Při vzdělávání nadaných žáků vycházíme důsledně z principů individualizace a vnitřní diferenciaci. Vytváříme, poskytujeme a nabízíme individuální vzdělávací plány, výběr z volitelných předmětů, doplnění, rozšíření a prohloubení vzdělávacího obsahu, zadávání specifických úkolů, zapojení do samostatných a rozsáhlejších prací a projektů, účast na práci orgánů žákovské samosprávy, vnitřní diferenciaci v některých předmětech, účast ve výuce některých předmětů se staršími žáky, individuální výuka v programu Montessori, vynechání ročníku, příprava a účast žáků v soutěžích, olympiádách, na výstavách, jejich uplatnění v médiích, při tvorbě www stránek a prezentací školy.

1.3 ZAČLENĚNÍ PRŮŘEZOVÝCH TÉMAT

Všechna průřezová témata jsou integrována v níže uvedených předmětech. Kromě toho mohou být podle aktuální situace a potřeby realizována i v jiných předmětech a při školních akcích.

Číselník tematických okruhů

Realizace tematických okruhů v předmětech

Tematické okruhy průřezových témat	první stupeň	druhý stupeň	
Osobnostní a sociální výchova	1.1 Rozvoj schopností poznávání	člověk ve světě	humanitní výchova
	1.2 Sebepoznání a sebepojetí	člověk ve světě	humanitní výchova
	1.3 Seberegulace a sebeorganizace	člověk ve světě	humanitní výchova
	1.4 Psychohygiena	člověk ve světě	humanitní výchova
	1.5 Kreativita	člověk ve světě	humanitní výchova
	1.6 Sociální rozvoj	člověk ve světě	humanitní výchova
	1.7 Poznávání lidí	člověk ve světě	humanitní výchova
	1.8 Mezilidské vztahy	člověk ve světě	humanitní výchova
	1.9 Komunikace	člověk ve světě	humanitní výchova
	1.10 Kooperace a kompetice	člověk ve světě	humanitní výchova
	1.11 Morální rozvoj	člověk ve světě	humanitní výchova
	1.12 Řešení problémů a rozhodovací dovednosti	člověk ve světě	humanitní výchova
	1.13 Hodnoty, postoje, praktická etika	člověk ve světě	humanitní výchova
Výchova demokratického občana	2.1 Občanská společnost a škola	člověk ve světě	humanitní výchova
	2.2 Občan, občanská společnost a stát	člověk ve světě	humanitní výchova
	2.3 Formy participace občanů v politickém životě	člověk ve světě	humanitní výchova
	2.4 Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování	člověk ve světě	humanitní výchova
Výcho- va k mý šle	3.1 Evropa a svět nás zajímá	člověk ve světě	zeměpis

Základní škola Meteorologická
ŠKOLNÍ VZDĚLÁVACÍ PROGRAM

	3.2 Objevujeme Evropu a svět	člověk ve světě	zeměpis
	3.3 Jsme Evropané	člověk ve světě	zeměpis
Multi kulturní výchova	4.1 Kulturní diference	člověk ve světě	humanitní výchova
	4.2 Lidské vztahy	člověk ve světě	humanitní výchova
	4.3 Etnický původ	člověk ve světě	humanitní výchova
	4.4 Multikulturalita	člověk ve světě	humanitní výchova
	4.5 Princip sociálního smíru a solidarity	člověk ve světě	humanitní výchova
Environmentální výchova	5.1 Ekosystémy	člověk ve světě	přírodopis
	5.2 Základní podmínky života	člověk ve světě	přírodopis
	5.3 Lidské aktivity a problémy životního prostředí	člověk ve světě	přírodopis
	5.4 Vztah člověka k prostředí	člověk ve světě	přírodopis
Mediální výchova	6.1 Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení	český jazyk	český jazyk
	6.2 Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality	český jazyk	český jazyk
	6.3 Stavba mediálních sdělení	český jazyk	český jazyk
	6.4 Vnímání autora mediálních sdělení	český jazyk	český jazyk
	6.5 Fungování a vliv médií ve společnosti	český jazyk	český jazyk
	6.6 Tvorba mediálního sdělení	český jazyk	český jazyk
	6.7 Práce v realizačním týmu	český jazyk	český jazyk

Součástí vzdělávací strategie školy pro začleňování průřezových témat je výuka v autentickém prostředí, výuka vedená odbornými lektory ve škole (exkurze, vycházky, školy v přírodě, školní akce pro veřejnost, výjezdy do zahraničí, návštěvy kulturních představení apod.) a činnost žákovské samosprávy.

[ZPĚT NA OBSAH](#)

2 PŘÍPRAVNÁ TŘÍDA

PODMÍNKY A ORGANIZACE VZDĚLÁVÁNÍ

Přípravná třída je určena dětem s odkladem školní docházky, případně dětem v posledním roce předškolního vzdělávání před zahájením povinné školní docházky. Přípravná třída je mezistupněm mezi předškolním a základním vzděláváním, jejím **hlavním smyslem je připravit děti na první třídu základní školy** a předejít jejich případnému školnímu neúspěchu. Do přípravné třídy jsou přijímány děti pouze na základě doporučení pedagogicko-psychologické poradny. **Přípravná třída NENAHRAZUJE speciální vzdělávání pro děti se zdravotním postižením.**

Prostory přípravné třídy jsou členěny na učební a herní zónu. Učební zóna obsahuje žákovský nábytek, tabule, PC, magnetická tabule, hudební nástroje, pracovní listy pro rozvoj grafomotoriky, logického myšlení, řeči, matematických pojmů, didaktické pomůcky, knihy, časopisy, pracovní listy apod., herní zóna obsahuje relaxační sedací nábytek, molitanové kostky, velké puzzle, hry, hračky, jednoduché sportovní náčiní apod. Děti mohou rovněž využívat ostatní prostory školy a jejího areálu včetně hřišť a sportovišť. O děti pečují kvalifikované učitelky a na jejich vzdělávání se podílejí rovněž kvalifikovaní pedagogové školní poradenské služby. Důraz je kladen na vytváření bezpečné, přátelské a radostné atmosféry. Ve třídě je 7 – 15 dětí. Výuka probíhá od 8:00 do 11:40 a je orientačně členěna do několika bloků. Režim dne je zpočátku přizpůsoben mateřské škole, v průběhu roku se postupně přechází na strukturu vyučovacích hodin odpovídající výuce v základní škole. Učivo jednotlivých okruhů je často propojeno. Jazyková výchova, hudební výchova a vytváření kulturně sociálních a hygienických návyků prolíná celým vyučovacím procesem.

ORIENTAČNÍ ROZVRH ČINNOSTÍ

07:45 – 08:00 Příchod dětí do školy, individuální hra.

08:00 – 08:20 Přivítání, komunitní kruh, tematické diskuze.

08:20 – 08:40 Rozumová výchova (rozvoj poznávací oblasti, jazykových a komunikativních dovedností, předmatematických představ).

08:40 – 09:30 Individuální hra, rozvoj percepčních dovedností, předčítání, společenské a didaktické hry.

09:30 – 09:50 Svačina.

09:50 – 10:15 Pracovní, výtvarná nebo hudební výchova, sebereflexe, hodnocení.

10:15 – 11:40 Pobyt venku, tělesná výchova, tematická procházka, relaxace.

Děti mají možnost navštěvovat ranní i odpolední školní družinu (6:30 – 17:30). Stravování je zajištěno ve školní jídelně, kde si děti mohou volit ze dvou druhů jídel, pitný režim je zajištěn i v průběhu dne. Přípravná třída se nezapočítává do povinné školní docházky, děti se neklasifikují. Na konci školního roku se stručně slovně zhodnotí, s jakým výsledkem dítě přípravnou třídu absolvovalo.

OBSAH VZDĚLÁVÁNÍ

- Vytváření kulturně sociálních a hygienických návyků
- Smyslová výchova (zrakové a sluchové vnímání, naslouchání, soustředění)
- Rozumová výchova (rozvoj jazyka a komunikace, matematických představ)

- Hudební výchova (rozvoj sluchového vnímání, hudební receptivní a produktivní činnosti)
- Výtvarná výchova (rozvoj estetického citění, jemné motoriky, výrazových prostředků)
- Pracovní výchova (sebeobsluha, rozvoj manuální zručnosti)
- Tělesná výchova (rozvoj hrubé motoriky, zvyšování tělesné zdatnosti)

CÍLE VZDĚLÁVÁNÍ

Cíle vzdělávání jsou stanoveny jako optimální výstupy, které se u jednotlivých dětí mohou lišit v závislosti na jejich individuálních schopnostech a případně i na jejich speciálních vzdělávacích potřebách, pokud byly do přípravné třídy zařazeny i děti, u kterých bylo kromě sociálního znevýhodnění diagnostikováno rovněž zdravotní postižení.

Sebeobsluha a sebevládní

Zvládne osobní hygienu, samostatně se obleče a obuje, samostatně jí a používá lžiči, nůž a vidličku, udržuje kolem sebe pořádek a čistotu, ohleduplně zachází s hračkami a pomůckami, po vypůjčení je vrátí zpět na místo. Na konci přípravné třídy se soustředí asi na 20 minut.

Sociální dovednosti

Zná a používá jména spolužáků a dospělých, navazuje a udržuje kamarádské vztahy, požádá o pomoc dospělé a kamarády, přijímá zodpovědnost za své činy, orientuje se na známých místech i bez dozoru, uznává autoritu dospělého, projevuje k němu pozitivní vztah, zachovává běžná pravidla společenského chování (zdravení, poděkování, omluva), pracuje ve skupině vrstevníků, dokáže se soustředit a nevyrušovat.

Hrubá a jemná motorika

Chodí po schodech, při chůzi nevráží do ostatních, běhá, skáče, skáče přes švihadlo, umí zaujmout různé pozice, udržuje rovnováhu, kontroluje své tělo, zúčastňuje se různých pohybových her, pohybuje se v prostoru podle daných pokynů, udržuje rytmus.

Jemná motorika

Hraje si s drobnými předměty, staví ze stavebnice, napodobuje psaní, napíše své jméno tiskacími písmeny, správně drží tužku, nakreslí základní linie (kruhy, čáry, vlnovky)

Oblast jazyka a komunikace

Naslouchá mluvenému projevu, klade jednoduché otázky, naslouchá celému příběhu během vyprávění, vypravuje o svých zkušenostech a událostech v logické návaznosti, dovede reagovat na pokyny, aktivně se zapojuje do společné konverzace, komunikuje v různém prostředí, umí zacházet s knihou, aktivně používá základní slovní zásobu, chápat obsah čteného, umí reprodukovat a memorovat přiměřený text, pojmenuje předměty denního použití, umí vyprávět pohádku a drammatizovat ji.

Oblast matematických, časových a prostorových představ

Vnímá a rozpozná časové vztahy (začátek, prostředek, konec, první, včera, dnes, zítra, dny v týdnu, roční období...), kvantitativní vztahy (hodně, málo, stejně, plný, prázdný...), prostorové vztahy (nahore, dole, vpravo, vlevo, řazení předmětů dle daných kritérií...), zná geometrické tvary, spočítá předměty v daném souboru, vytvoří konkrétní soubory s daným počtem prvků, používá číselnou řadu 1–5 pro počítání předmětů.

Hudební projev

Zaspívá písničku s důrazem na správnou melodii a rytmus, zpívá ve skupině podle pokynů, vytleskává daný rytmus a umí ho vyjádřit různými pohyby, doprovodí zpívanou píseň

jednoduchým hudebním nástrojem, naslouchá úryvku hudební skladby, vyjádří pocity a dojmy, umí zatančit jednoduché tanečky.

Výtvarný projev

Poznává barvy, ovládá a používá základní techniky výtvarného projevu, umí vybarvit obrázek, umí obkreslovat, vystříhnout základní obrazce, modelovat i malovat podle předlohy i vlastní představy, na jeho obrázcích jsou rozpoznatelné lidé či předměty.

[ZPĚT NA OBSAH](#)

3 UČEBNÍ PLÁN

Platný na školní rok 2018/2019

	1	2	3	4	5	I.	6	7	8	9	II.
český jazyk	8	7,5	8	8	8	39,5	5	4,5	5	5	19,5
anglický jazyk	0	2	3	3	3	11	3	3	3	3	12
další cizí jazyk							2	2	2	2	8
matematika	4	4,5	5	5	5	23,5	4	4,5	5	5	18,5
člověk ve světě	3	3	4	4	4	18					0
přírodopis						0	2	2	2	2	8
zeměpis						0	2	2	2	2	8
fyzika						0	1	2	2	2	7
chemie						0			2	2	4
dějepis						0	2	2	2	2	8
humanitní výchova						0	1	1	1	2	5
hudební výchova	1	1	1	1	1	5	1	1			2
výtvarná výchova	1	1	1	2	2	7	2	2			4
estetická výchova						0			2	2	4
tělesná výchova	3	3	2	2	2	12	3	3	2	2	10
pracovní výchova						0			1	1	2
IKT						0	1		1		2
volitelný předmět				1	1	2					0
CELKEM	20	22	24	26	26	118	29	29	32	32	122

Platný na školní rok 2019/2020

	1	2	3	4	5	I.	6	7	8	9	II.
český jazyk	8	7,5	7,5	8	8	39	5	4,5	4,5	5	19
anglický jazyk	0	2	3	3	3	11	3	3	3	3	12
další cizí jazyk							2	2	2	2	8
matematika	4	4,5	4,5	5	5	23	4	4,5	4,5	5	18
člověk ve světě	3	3	4	4	4	18					0
přírodopis						0	2	2	2	2	8
zeměpis						0	2	2	2	2	8
fyzika						0	1	2	2	2	7
chemie						0			2	2	4
dějepis						0	2	2	2	2	8
humanitní výchova						0	1	1	1	2	5
hudební výchova	1	1	1	1	1	5	1	1			2
výtvarná výchova	1	1	1	2	2	7	2	2			4
estetická výchova						0			2	2	4
tělesná výchova	3	3	3	2	2	13	3	3	3	2	11
pracovní výchova						0			1	1	2
IKT						0	1		1		2
volitelný předmět				1	1	2					0
CELKEM	20	22	24	26	26	118	29	29	32	32	122

Platný na školní rok 2020/2021

	1	2	3	4	5	I.	6	7	8	9	II.
český jazyk	8	7,5	7,5	8	8	39	5	4,5	4,5	5	19
anglický jazyk	0	2	3	3	3	11	3	3	3	3	12
další cizí jazyk							2	2	2	2	8
matematika	4	4,5	4,5	5	5	23	4	4,5	4,5	5	18
člověk ve světě	3	3	4	4	4	18					0
přírodopis						0	2	2	2	2(1*)	8(7*)
zeměpis						0	2	2	2	2	8
fyzika						0	1	2	2	2	7
chemie						0			2	2	4
dějepis						0	2	2	2	2	8
humanitní základ						0	1	1	1	1	4
hudební výchova	1	1	1	1	1	5	1	1			2
výtvarná výchova	1	1	1	2	2	7	2	2			4
estetická výchova						0			2	2	4
tělesná výchova	3	3	3	3	2	14	3	3	3	3	12
pracovní výchova						0			1	1	2
IKT						0	1		1		2
volitelný předmět				0	1	1				(1*)	(1*)
CELKEM	20	22	24	26	26	118	29	29	32	32	122

Platný na školní rok 2021/2022

	1	2	3	4	5	I.	6	7	8	9	II.
český jazyk	8	7,5	7,5	8	8	39	5	4,5	4,5	5	19
anglický jazyk	0	2	3	3	3	11	3	3	3	3	12
další cizí jazyk							2	2	2	2	8
matematika	4	4,5	4,5	5	5	23	4	4,5	4,5	5	18
člověk ve světě	3	3	4	4	4	18					0
přírodopis						0	2	2	2	2(1*)	8(7*)
zeměpis						0	2	2	2	2	8
fyzika						0	1	2	2	2	7
chemie						0			2	2	4
dějepis						0	2	2	2	2	8
humanitní základ						0	1	1	1	1	4
hudební výchova	1	1	1	1	1	5	1	1			2
výtvarná výchova	1	1	1	2	2	7	2	2			4
estetická výchova						0			2	2	4
tělesná výchova	3	3	3	3	3	15	3	3	3	3	12
pracovní výchova						0			1	1	2
IKT						0	1		1		2
volitelný předmět				0	0	0				(1*)	(1*)
CELKEM	20	22	24	26	26	118	29	29	32	32	122

VOLITELNÉ PŘEDMĚTY

▪ Přírodní vědy

Obsahem předmětu je prohloubená výuka přírodních věd. Z očekávaných výstupů a tematických celků povinných předmětů volí učitel pro školní rok (případně pololetí) a skupinu žáků konkrétní **zaměření předmětu** (nebo jejich kombinaci):

- přírodovědné a environmentální
- praktické
- vlastivědné
- informačně komunikační

▪ Konverzace v angličtině

Předmět si mohou zvolit žáci, kteří dosud nebyli v některém předmětu hodnoceni čtyřkou nebo pětkou.

▪ Český jazyk jako cizí jazyk

Předmět je cizincům, kteří neovládají český jazyk nebo jej ovládají jen částečně. Pro indikované žáky je výuka povinná.

▪ Cvičení z českého jazyka

Předmět je určen indikovaným žákům s individuálním vzdělávacím programem a žákům zohledňovaným. Pro indikované žáky je výuka povinná.

▪ Seminář z českého jazyka a matematiky

Předmět má za účel prohloubit dané učivo a připravit žáky na přijímací řízení na SŠ.

▪ PAEK – Písemná a elektronická komunikace

Předmět rozvíjí ICT kompetence a je určen především pro žáky, kteří se nepřipravují na přijímací řízení na SŠ.

Poznámky k učebnímu plánu:

- Další cizí jazyk se vyučuje jako povinný od 6. ročníku, podle organizačních a personálních podmínek školy se nabízí německý nebo ruský jazyk, případně jiný cizí jazyk.
- Vzdělávací obsah oboru člověk a svět práce je na prvním stupni začleněn do předmětu člověk ve světě, na druhém stupni částečně do předmětu humanitní výchova.
- Vzdělávací obsah oboru informační a komunikační technika je na prvním stupni začleněn do předmětu člověk ve světě, na druhém stupni v řádném předmětu IKT v 6. ročníku a posíleném předmětu IKT z výstupů Člověk a svět práce v 8. ročníku.
- Vzdělávací obsah oboru výchova ke zdraví je začleněn do předmětu tělesná výchova.
- Vzdělávací obor výchova k občanství je začleněn do předmětu humanitní výchova.
- Vzdělávací obor umění a kultura je v 8. a 9. ročníku vyučován jako předmět estetická výchova.
- Postupné zavedení vzdělávacího oboru tělesná výchova do všech ročníků v rozsahu třech hodin týdně.
- Povinně volitelné předměty jsou nabízeny na I. stupni podle organizačních a personálních podmínek školy a podle zájmu žáků. (Od školního roku 2020/2021 již nejsou nabízeny ve 4. ročníku, od školního roku 2021/2022 mizí z nabídky I. stupně školy zcela).
- přírodní vědy

- konverzace v angličtině
- český jazyk pro cizince
- cvičení z českého jazyka
- Povinně volitelné předměty jsou nabízeny na II. stupni od školního roku 2020/2021 v 9. ročníku na úkor disponibilní hodiny využitě původně v přírodních vědách přírodopisu. (viz. učební plán „*“). V nabídce jsou nově předměty: Seminář českého jazyka a matematiky (příprava na přijímací řízení na střední školy) a PAEK (písemná a elektronická komunikace).
- Zavedení nepovinného předmětu Anglický jazyk v 1. ročníku od školního roku 2019/2020.
- Distribuce disponibilních hodin podle RVP ZV pro finální verzi ŠVP uvedené v roce 2021/2022 (* po zavedení povinně volitelných předmětů):

	I. stupeň	II. stupeň
český jazyk	6	4
anglický jazyk	2	
další cizí jazyk		2
matematika	3	3
člověk a příroda		6(5*)
volitelný předmět		(1*)
tělesná výchova	5	2
Člověk a společnost		1
	16	18

[ZPĚT NA OBSAH](#)

4 UČEBNÍ OSNOVY

4.1 ČESKÝ JAZYK

Předmět se vyučuje jako povinný ve všech ročnících (viz učební plán). Podle potřeb žáků a možností školy může pro jednotlivé žáky nebo skupiny žáků část výuky probíhat paralelně se speciálním pedagogem nebo učitelem českého jazyka jako cizího jazyka (pro cizince). Standardní vyučovací jednotky jsou doplněny projekty, návštěvami divadel apod. Obsah předmětu je vytvořen ze vzdělávacího oboru český jazyk a literatura a z průřezového tématu mediální výchova. Vnitřní členění předmětu si stanovuje každý vyučující na začátku školního roku s přihlédnutím ke struktuře vzdělávacího oboru v RVP ZV, ke vzdělávacím potřebám žáků a k vlastním vzdělávacím cílům.

VÝCHOVNÉ A VZDĚLÁVACÍ STRATEGIE

otázky a mapování prekonceptů žáků a zkoumání nových témat, čtenářská dílna, písemný

projev, vyprávění, předčítání, nácvik podle předlohy, otevřené otázky, diskuse, dramatická improvizace, jazykové hry, hry v roli, vyjadřování pocitů a postojů verbálními, grafickými, výtvarnými, pohybovými i hudebními prostředky, práce individuální, ve skupině i ve dvojicích, práce s informacemi - slovníky, encyklopedie, internet, procvičovací počítačové programy

1. ročník

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY

- *čte texty přiměřeného rozsahu a náročnosti*
- *v krátkých mluvených projevech správně dýchá a volí vhodné tempo řeči*
- *na základě vlastních zážitků tvoří krátký mluvený projev*
- *zvládá základní hygienické návyky spojené se psaním*
- *porozumí mluveným pokynům přiměřené složitosti*
- *užívá v mluveném projevu správné gramatické tvary podstatných jmen, přídavných jmen a sloves*
- *rozlišuje zvukovou a grafickou podobu slova, člení slova na hlásky, odlišuje dlouhé a krátké samohlásky*
- *píše správné tvary písmen a číslic, správně spojuje písmena i slabiky*
- *vyjadřuje své pocity z přečteného textu*

UČIVO

technika počátečního čtení; naslouchání; základní techniky mluveného projevu, vyjadřování, základní komunikační žánry (pozdrav, oslovení, omluva apod.), základní komunikační pravidla, mimojazykové prostředky; základní hygienické návyky při psaní, technika psaní; zvuková stránka jazyka (hlásky, výslovnost, modulace řeči); poslech literárních textů, zážitkové čtení a naslouchání; základní literární žánry (rozpočítadlo, říkánka, pohádka)

2. ročník

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY

- *čte s porozuměním texty přiměřeného rozsahu a náročnosti*
- *respektuje základní komunikační pravidla v rozhovoru*
- *seřadí ilustrace podle dějové posloupnosti a vypráví podle nich jednoduchý příběh*
- *porozumí písemným pokynům přiměřené složitosti*
- *porovnává a třídí slova podle zobecněného významu – děj, věc, okolnost, vlastnost*
- *v mluveném projevu spojuje věty do jednodušších souvětí vhodnými spojkami a jinými spojovacími výrazy*
- *odůvodňuje a píše správně: i/y po tvrdých a měkkých souhláskách; dě, tě, ně, ú/ů*
- *rozlišuje v textu druhy vět podle postoje mluvčího a k jejich vytvoření volí vhodné jazykové i zvukové prostředky*
- *rozlišuje vyjadřování v próze a ve verších, odlišuje pohádku od ostatních vyprávění*

UČIVO

technika počátečního čtení (čtení pozorné, plynulé, orientační prvky v textu); naslouchání (vyjádření kontaktu s partnerem); základní techniky mluveného projevu, vyjadřování závislé na komunikační situaci, komunikační žánry (pozdrav, oslovení, omluva, vypravování, dialog apod.), základní komunikační pravidla, mimojazykové prostředky; hygienické návyky při psaní, technika psaní, žánry písemného projevu (adresa, pozdrav, dopis apod.); slovní zásoba a tvoření slov, tvarosloví, základy lexikálního pravopisu; skladba (věta a souvětí); poslech literárních textů, zážitkové čtení a naslouchání, tvořivé činnosti s literárním textem; základní literární pojmy

3. ročník

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY

- *plynule čte s porozuměním texty přiměřeného rozsahu a náročnosti*
- *pečlivě vyslovuje, opravuje svou nesprávnou nebo nedbalou výslovnost*
- *volí vhodné verbální i nonverbální prostředky řeči v běžných školních i mimoškolních situacích*
- *píše věcně i formálně správně jednoduchá sdělení*
- *kontroluje vlastní písemný projev*
- *porovnává významy slov, zvláště slova opačného významu a slova významem souřadná, nadřazená a podřazená, vyhledá v textu slova příbuzná*
- *rozlišuje slovní druhy v základním tvaru*
- *odůvodňuje a píše správně: i/y po obojetných souhláskách ve vyjmenovaných slovech a slovech příbuzných; bě, pě, vě, mě - mimo morfologický šev; velká písmena na začátku věty a v typických případech vlastních jmen osob, zvířat a místních pojmenování*
- *čte a přednáší z paměti ve vhodném frázování a tempu literární texty přiměřené věku*
- *pracuje tvořivě s literárním textem podle pokynů učitele a podle svých schopností*

UČIVO

technika počítačného čtení (čtení pozorné, plynulé, orientační prvky v textu); naslouchání (aktivní); základní techniky mluveného projevu, vyjadřování závislé na komunikační situaci, komunikační žánry a pravidla, mimojazykové prostředky; hygienické návyky při psaní, technika psaní (úhledný, čitelný, přehledný projev), žánry písemného projevu; slovní zásoba a tvoření slov, tvarosloví, základy lexikálního pravopisu; poslech literárních textů, zážitkové čtení a naslouchání, tvořivé činnosti s literárním textem; základní literární pojmy

[ZPĚT NA OBSAH](#)

4. ročník

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY

- *čte s porozuměním přiměřeně náročné texty potichu i nahlas*
- *rozlišuje podstatné a okrajové informace v textu vhodném pro daný věk*
- *posuzuje úplnost či neúplnost jednoduchého sdělení*
- *reprodukuje obsah přiměřeně složitěho sdělení a zapamatuje si z něj podstatná fakta*
- *vede správně dialog, telefonický rozhovor, zanechá vzkaz na záznamníku*
- *sestaví osnovu vyprávění a na jejím základě vytváří krátký mluvený nebo písemný projev s dodržáním časové posloupnosti*
- *porovnává významy slov, zvláště slova stejného nebo podobného významu a slova vícevýznamová*
- *určuje slovní druhy plnovýznamových slov a využívá je v gramaticky správných tvarech ve svém mluveném projevu*
- *rozlišuje ve slově kořen*
- *odlišuje větu jednoduchou a souvětí, vhodně změní větu jednoduchou v souvětí*
- *užívá vhodných spojovacích výrazů*
- *píše správně i/y ve slovech po obojetných souhláskách uvnitř slov a v koncovce podstatných jmen*
- *zvládá základní příklady syntaktického pravopisu*
- *vyjadřuje své dojmy z četby*
- *volně reprodukuje text podle svých schopností, tvoří vlastní literární text na dané téma*
- *rozpozná základní skladební dvojici v úplné větě*

UČIVO

čtení pozorné, plynulé, znalost orientačních prvků v textu, čtení jako zdroj informací; naslouchání (zdvořilé, vyjádření kontaktu s partnerem, pozorné, soustředěné, aktivní – zaznamenat slyšené, reagovat otázkami); mluvený projev – vyjadřování závislé na komunikační situaci; komunikační žánry: vzkaz, zpráva, oznámení, vypravování, dialog na základě obrazového materiálu; komunikační pravidla (oslovení, zahájení a ukončení dialogu, střídání rolí mluvčího a posluchače, zdvořilé vystupování), mimojazykové prostředky řeči (mimika, gesta); písemný projev – technika psaní (úhledný, čitelný a přehledný písemný projev, formální úprava textu); žánry písemného projevu: adresa, blahopřání, pozdrav z prázdnin, omluvenka, zpráva, oznámení, pozvánka, vzkaz, inzerát, dopis, popis; jednoduché tiskopisy (příhláška, dotazník), vypravování; slovní zásoba a tvoření slov – slova a pojmy, význam slov, slova jednoznačná a mnohoznačná, antonyma, synonyma, homonyma; stavba slova (kořen); tvarosloví – slovní druhy, tvary slov; skladba – věta jednoduchá a souvětí, pravopis – lexikální, základy morfologického (koncovky podstatných jmen) a syntaktického (shoda přísudku s holým podmětem); poslech literárních textů, zážitkové čtení a naslouchání, tvořivé činnosti s literárním textem – přednes vhodných literárních textů, volná reprodukce přečteného nebo slyšeného textu, dramatizace, vlastní výtvarný doprovod; základní literární pojmy – literární druhy a žánry: báseň, pohádka, bajka, povídka; spisovatel, básník, kniha, čtenář; divadelní představení, herec, režisér; verš, rým, přirovnání

5. ročník

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY

- *čte s porozuměním přiměřeně náročné texty potichu i nahlas*
- *rozlišuje podstatné a okrajové informace v textu vhodném pro daný věk, podstatné informace zaznamenává*
- *rozpoznává manipulativní komunikaci v reklamě*
- *volí náležitou intonaci, přízvuk, pauzy a tempo podle svého komunikačního záměru*
- *rozlišuje spisovnou a nespisovnou výslovnost a vhodně ji užívá podle komunikační situace*
- *píše správně po stránce obsahové i formální jednoduché komunikační žánry*
- *rozlišuje ve slově kořen, část příponovou, předponovou a koncovku*
- *rozlišuje slova spisovná a jejich nespisovné tvary*
- *vyhledává základní skladební dvojici (podmět a přísudek) a v neúplné základní skladební dvojici označuje základ věty*
- *zvládá základní příklady syntaktického pravopisu*
- *užívá vhodných spojovacích výrazů, podle potřeby projevu je obměňuje*
- *píše správně i/y v koncovce přičestí minulého*
- *vyjadřuje své dojmy z četby a zaznamenává je*
- *volně reprodukuje text podle svých schopností, tvoří vlastní literární text na dané téma*
- *rozlišuje různé typy uměleckých a neuměleckých textů*
- *při jednoduchém rozboru literárních textů používá elementární literární pojmy*

UČIVO

čtení – praktické čtení (čtení pozorné, plynulé, znalost orientačních prvků v textu); věcné čtení (čtení jako zdroj informací, čtení vyhledávací, klíčová slova); naslouchání – praktické naslouchání (zdvořilé, vyjádření kontaktu s partnerem); věcné naslouchání (pozorné, soustředěné, aktivní – zaznamenat slyšené, reagovat otázkami); mluvený projev – vyjadřování závislé na komunikační situaci; komunikační žánry: pozdrav, oslovení, omluva, prosba, vzkaz, zpráva, oznámení, vypravování, dialog na základě obrazového materiálu;

základní komunikační pravidla (oslovení, zahájení a ukončení dialogu, střídání rolí mluvčího a posluchače, zdvořilé vystupování), mimojazykové prostředky řeči (mimika, gesta); písemný projev – technika psaní (úhledný, čitelný a přehledný písemný projev, formální úprava textu); žánry písemného projevu: adresa, blahopřání, pozdrav z prázdnin, omluvenka; zpráva, oznámení, pozvánka, vzkaz, inzerát, dopis, popis; jednoduché tiskopisy (příhláška, dotazník), vypravování; slovní zásoba a tvoření slov – slova a pojmy, význam slov, slova jednoznačná a mnohoznačná, antonyma, synonyma, homonyma; stavba slova (kořen, část předponová a příponová, koncovka); tvarosloví – slovní druhy, tvary slov; skladba – věta jednoduchá a souvětí, základní skladební dvojice; pravopis – lexikální, základy morfologického (koncovky podstatných jmen a přídavných jmen tvrdých a měkkých) a syntaktického (shoda přísudku s podmětem); poslech literárních textů, zážitkové čtení a naslouchání, tvořivé činnosti s literárním textem – přednes vhodných literárních textů, volná reprodukce přečteného nebo slyšeného textu, dramatizace, vlastní výtvarný doprovod; základní literární pojmy – literární druhy a žánry: báseň, pohádka, bajka, povídka; spisovatel, básník, kniha, čtenář; divadelní představení, herec, režisér; verš, rým, přirovnání

[ZPĚT NA OBSAH](#)

6. ročník

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY

- *ověřuje fakta pomocí otázek nebo porovnáváním s dostupnými informačními zdroji*
- *dorozumívá se jazykovými prostředky vhodnými pro danou komunikační situaci*
- *zapojuje se do diskuse*
- *využívá základy studijního čtení – formuluje hlavní myšlenky textu*
- *využívá poznatků o jazyce a stylu k písemnému projevu a k tvořivé práci s textem nebo i k vlastnímu tvořivému psaní na základě svých dispozic a osobních zájmů*
- *pracuje s Pravidly českého pravopisu*
- *správně třídí slovní druhy, tvoří spisovné tvary slov*
- *rozlišuje významové vztahy základních gramatických jednotek ve větě a v souvětí*
- *v písemném projevu zvládá pravopis lexikální, slovtvorný, morfologický i syntaktický přiměřeně osvojeným poznatkům a pravidlům*
- *rozlišuje spisovný a nespisovný jazyk, nářečí a obecnou češtinu*
- *přednáší zpaměti literární texty přiměřené věku*
- *zvládá dramatizaci jednoduchého textu*
- *reprodukuje přečtený text*
- *formuluje ústně i písemně dojmy ze své četby, návštěvy divadelního nebo filmového představení a názory na umělecké dílo*
- *tvoří vlastní literární text podle svých schopností a na základě osvojených znalostí základů literární teorie*
- *rozlišuje základní literární druhy*
- *vyhledává informace v různých informačních zdrojích*

UČIVO

obecné poučení o jazyce jazykové příručky, jazyk a jeho útvary (národní jazyk, spisovná čeština, nářečí, obecná čeština, jazykové prostředky); **zvuková stránka jazyka** - zásady spisovné výslovnosti, modulace souvislé řeči (přízvuk slovní), větná melodie, tempo, členění souvislé řeči (pauzy, frázování); **slovní zásoba a tvoření slov** - rozbor slova, slova příbuzná; **pravopis** - zdvojené souhlásky, skupiny bě-bje, pě, vě-vje, mě-mně, předpony s-, z-, vz-, předložky s, z, shoda přísudku s několikanásobným podmětem; **tvarosloví** - ohebné slovní druhy - druhy podstatných jmen, přídavná jména přivlastňovací, druhy a skloňování osobních a přivlastňovacích zájmen, druhy číslovek, slovesný způsob a čas; **skladba** - základní větné členy - podmět a přísudek, rozvíjející větné členy - předmět, příslovečné určení místa, času,

způsobu, přívlastek shodný, neshodný, věta jednoduchá, souvětí; **slohové útvary** - vypravování s přímou řečí, popis předmětu, osoby, dějový popis, popis pracovního postupu, encyklopedická hesla, reklamní a propagační texty; **mluvený projev** – zásady dorozumívání, zásady kultivovaného projevu, komunikační žánry: připravený i nepřipravený projev; **poezie, próza, drama**; žánry lyrické, epické, dramatické v proměnách času; pohádka, báje, pověst, bajka, balada a romance, próza s dětským hrdinou; práce s literárním textem (interpretace, volná reprodukce); přednes vhodných literárních textů; dramatizace; vytváření vlastních textů; vlastní výtvarný doprovod k literárním textům, struktura literárního díla (námět a téma díla, literární hrdina); **literární teorie**: (obrazná pojmenování, verš, druhy rýmu, alegorie, monolog, dialog); literatura umělecká a věcná

7. ročník

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY

- *rozlišuje subjektivní a objektivní sdělení a komunikační záměr partnera v hovoru*
- *dorozumívá se kultivovaně, výstižně, jazykovými prostředky vhodnými pro danou komunikační situaci*
- *zapojuje se do diskuse, využívá zásad komunikace a pravidel dialogu*
- *využívá základy studijního čtení – vyhledá klíčová slova, formuluje hlavní myšlenky textu, vytvoří otázky k textu; samostatně připraví a s oporou o text přednese referát*
- *uspořádá informace v textu s ohledem na jeho účel, vytvoří koherentní text*
- *využívá poznatků o jazyce a stylu ke gramaticky i věcně správnému písemnému projevu a k tvořivé práci s textem nebo i k vlastnímu tvořivému psaní na základě svých dispozic a osobních zájmů*
- *spisovně vyslovuje česká a běžně užívaná cizí slova*
- *rozlišuje a příklady v textu dokládá nejdůležitější způsoby obohacování slovní zásoby a zásady tvoření českých slov*
- *pracuje se Slovníkem spisovné češtiny*
- *využívá znalostí o jazykové normě při tvorbě vhodných jazykových projevů podle komunikační situace*
- *rozlišuje významové vztahy základních gramatických jednotek ve větě a v souvětí*
- *v písemném projevu zvládá pravopis lexikální, slootovorný, morfologický i syntaktický ve větě jednoduché i souvětí přiměřeně osvojeným poznatkům a pravidlům*
- *uceleně reprodukuje přečtený text a vlastními slovy interpretuje smysl díla*
- *formuluje ústně i písemně dojmy ze své četby, návštěvy divadelního nebo filmového představení a názory na umělecké dílo*
- *tvoří vlastní literární text podle svých schopností a na základě osvojených znalostí základů literární teorie*
- *rozlišuje literaturu hodnotnou a konzumní*
- *rozlišuje základní literární druhy a žánry, uvede jejich výrazné představitele*
- *uvádí základní literární směry a jejich významné představitele v české a světové literatuře do 17. století*
- *porovnává různá ztvárnění téhož námětu v literárním, dramatickém i filmovém zpracování*
- *vyhledává informace v různých typech katalogů, v knihovně i v dalších informačních zdrojích*

UČIVO

tvarosloví – ohebné slovní druhy – podstatná jména – skloňování vlastních jmen, názvy osob, názvy zeměpisné, odchylné tvary podstatných jmen, jmenné tvary přídavných jmen,

skloňování vztažných zájmen, důraz na slovesa – slovesný rod, neohebné slovní druhy – druhy příslovčí, stupňování příslovčí; **pravopis** (velká písmena, koncovky podstatných a přídavných jmen); **slovní zásoba** - způsob obohacování slovní zásoby – odvozování, skládání, zkracování, přejímání; **skladba** - stavba věty – věty bez podmětu, větné ekvivalenty, druhy přísudku, druhy podmětu, rozvíjející větné členy - doplněk, příslovečné určení příčiny, účelu, přípustky, podmínky, zřetele, míry, prostředku a původce děje, druhy vedlejších vět, stavba textu); **nauka o tvoření slov** - význam slova, slova jednoznačná, mnohoznačná, synonyma, antonyma, homonyma, odborné názvy, slohové rozvrstvení slovní zásoby; **slohové útvary** - návod, životopis, práce s informacemi – grafy, tabulky, schémata; **poezie, próza, drama** - letopis, epos, legenda, kronika, anekdota, deník, loutkový film, komiks; přednes vhodných literárních textů; dramatizace; vytváření vlastních textů; vlastní výtvarný doprovod k literárním textům; interpretace lit. textů; záznam a reprodukce hlavních myšlenek; **hlavní vývojová období národní a světové literatury, typické žánry a jejich představitelé do 17. století; literární teorie** (metafora, metonymie, personifikace, symbol)

[ZPĚT NA OBSAH](#)

8. ročník

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY

- *odlišuje ve čteném nebo slyšeném textu fakta od názorů a hodnocení, ověřuje fakta pomocí otázek nebo porovnáváním s dostupnými informačními zdroji*
- *rozlišuje subjektivní a objektivní sdělení a komunikační záměr partnera v hovoru*
- *dorozumívá se kultivovaně, výstižně, jazykovými prostředky vhodnými pro danou komunikační situaci*
- *zapojuje se do diskuse, řídí ji a využívá zásad komunikace a pravidel dialogu*
- *využívá základy studijního čtení – vyhledá klíčová slova, formuluje hlavní myšlenky textu, vytvoří otázky a stručné poznámky, výpisky nebo výtah z přečteného textu; samostatně připraví a s oporou o text přednese referát*
- *uspořádá informace v textu s ohledem na jeho účel, vytvoří koherentní text s dodržováním pravidel mezivětného navazování*
- *využívá poznatků o jazyce a stylu ke gramaticky i věcně správnému písemnému projevu a k tvořivé práci s textem nebo i k vlastnímu tvořivému psaní na základě svých dispozic a osobních zájmů*
- *spisovně vyslovuje česká a běžně užívaná cizí slova*
- *rozlišuje a příklady v textu dokládá nejdůležitější způsoby obohacování slovní zásoby a zásady tvoření českých slov, rozpoznává přenesená pojmenování, zvláště ve frazémeh*
- *samostatně pracuje se Slovníkem cizích slov a dalšími příručkami*
- *využívá znalostí o jazykové normě při tvorbě vhodných jazykových projevů podle komunikační situace*
- *rozlišuje významové vztahy většiny gramatických jednotek ve větě a v souvětí*
- *v písemném projevu zvládá pravopis lexikální, slovtvorný, morfologický i syntaktický ve větě jednoduché i souvětí podle osvojených poznatků a pravidel*
- *uceleně reprodukuje přečtený text, jednoduše popisuje strukturu a jazyk literárního díla a vlastními slovy interpretuje smysl díla*
- *formuluje ústně i písemně dojmy ze své četby, návštěvy divadelního nebo filmového představení a názory na umělecké dílo*
- *tvoří vlastní literární text podle svých schopností a na základě osvojených znalostí základů literární teorie*
- *rozlišuje literaturu hodnotnou a konzumní, svůj názor doloží argumenty*

- *uvádí základní literární směry a jejich významné představitele v české a světové literatuře*
- *porovnává různá ztvárnění téhož námětu v literárním, dramatickém i filmovém zpracování*
- *vyhledává informace v různých typech katalogů, v knihovně i v dalších informačních zdrojích*

UČIVO

rozdělení slovanských jazyků, nauka o slově – víceslovná pojmenování, slova cizího původu; **tvarosloví** – podstatná jména – skloňování obecných jmen přejatých, skloňování jmen latinského a řeckého původu, přídavná jména přivlastňovací pro označení rodin, zájmena – skloňování týž, tentýž, slovesa – nepravidelná, slovesný vid, předložky s genitivem, akuzativem, spojky podřadící, souřadící, částice, citoslovce; **skladba** – zápor mluvnický, větný, členský, zápor slovní, dvojí zápor, shoda, řízenost, slabá řízenost, přívlastek těsný, volný, postupně rozvíjející, několikanásobný, přístavkový vztah, významové poměry mezi několikanásobnými VČ, grafy vět a souvětí, souvětí podřadné, poměry mezi VV, souvětí souřadné, interpunkce v souvětí; **sloh a komunikace** – charakteristika, líčení, výklad, referát, úvaha, důležité písemnosti: přihláška, objednávka, pozvánka, žádost; **tvůřivé činnosti s literárním textem** – přednes vhodných literárních textů, volná reprodukce přečteného nebo slyšeného textu, záznam a reprodukce hlavních myšlenek, interpretace literárního textu, dramatizace, vytváření vlastních textů, vlastní výtvarný doprovod k literárním textům; **způsoby interpretace literárních a jiných děl, základy literární teorie a historie, literární druhy a žánry** (cestopis, elegie, groteska, epigram, film. scénář, operní libreto, pointa, povídka, pranostika, přísloví, romaneto, román, sci – fi; **hlavní vývojová období národní a světové literatury, typické žánry a jejich představitelé (18. – 19. století)**

9. ročník

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY

- *rozpoznává manipulativní komunikaci v masmédiích a zaujímá k ní kritický postoj*
- *dorozumívá se kultivovaně, výstižně, jazykovými prostředky vhodnými pro danou komunikační situaci*
- *odlišuje spisovný a nespisovný projev a vhodně užívá spisovné jazykové prostředky vzhledem ke svému komunikačnímu záměru*
- *v mluveném projevu připraveném i improvizovaném vhodně užívá verbálních, nonverbálních i paralingválních prostředků řeči*
- *využívá poznatků o jazyce a stylu ke gramaticky i věcně správnému písemnému projevu a k tvořivé práci s textem nebo i k vlastnímu tvořivému psaní na základě svých dispozic a osobních zájmů*
- *samostatně pracuje se slovníky a příručkami*
- *využívá znalostí o jazykové normě při tvorbě vhodných jazykových projevů podle komunikační situace*
- *rozlišuje významové vztahy gramatických jednotek ve větě a v souvětí*
- *v písemném projevu zvládá pravopis lexikální, slovtvorný, morfologický i syntaktický ve větě jednoduché i souvětí*
- *uceleně reprodukuje přečtený text, jednoduše popisuje strukturu a jazyk literárního díla a vlastními slovy interpretuje smysl díla*
- *rozpoznává základní rysy výrazného individuálního stylu autora*
- *formuluje ústně i písemně dojmy ze své četby, návštěvy divadelního nebo filmového*

představení a názory na umělecké dílo

- *tvoří vlastní literární text podle svých schopností a na základě osvojených znalostí základů literární teorie*
- *rozlišuje literaturu hodnotnou a konzumní, svůj názor doloží argumenty*
- *rozlišuje základní literární druhy a žánry, porovná je i jejich funkci, uvede jejich výrazné představitele*
- *uvádí základní literární směry a jejich významné představitele v české a světové literatuře*
- *porovnává různá ztvárnění téhož námětu v literárním, dramatickém i filmovém zpracování*
- *vyhledává informace v různých typech katalogů, v knihovně i v dalších informačních zdrojích*

UČIVO

další evropské jazyky, vývoj českého jazyka, archaismy, historismy, neologismy, zvuková stránka jazyka, hláskosloví, zvuková stránka věty, psaní a výslovnost slov přejatých, význam slova – sousloví, slova složená, termíny, slovesa – třídy, přechodníky, přídavná jména slovesná, skladba – stavba větná, zvláštnosti ve stavbě větné, grafy složitých souvětí, zásady českého slovosledu, vsuvka; **sloh a komunikace** – vypravování v umělecké oblasti, tiskopisy, výtah, proslov, diskuse, publicistické útvary; **tvořivé činnosti s literárním textem** – přednes vhodných literárních textů, volná reprodukce přečteného nebo slyšeného textu, záznam a reprodukce hlavních myšlenek, interpretace literárního textu, dramatizace, vytváření vlastních textů, vlastní výtvarný doprovod k literárním textům; **způsoby interpretace literárních a jiných děl, základy literární teorie a historie, literární druhy a žánry** (bible, absurdní literatura, fejeton, literatura faktu, memoáry, komedie, tragédie, parodie, refrén, revue, rytmus, satira; **hlavní vývojová období národní a světové literatury, typické žánry a jejich představitele.** (20. – 21. století)

PRŮŘEZOVÉ TÉMA – 1. – 9. ročník

Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení – pěstování kritického přístupu ke zpravodajství a reklamě; rozlišování zábavních („bulvárních“) prvků ve sdělení od informativních a společensky významných; hodnotící prvky ve sdělení (výběr slov a záběrů); hledání rozdílu mezi informativním, zábavním a reklamním sdělením; chápání podstaty mediálního sdělení, objasňování jeho cílů a pravidel; identifikování základních orientačních prvků v textu; **Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality** – různé typy sdělení, jejich rozlišování a jejich funkce; rozdíl mezi reklamou a zprávou a mezi „faktickým“ a „fiktivním“ obsahem; hlavní rysy reprezentativnosti (rozlišení reality od médií zobrazovaných stereotypů, jako reprezentace reality); vztah mediálního sdělení a sociální zkušenosti (rozlišení sdělení potvrzujících předsudky a představy od sdělení vycházejících ze znalosti problematiky a nezaujatého postoje); identifikace společensky významných hodnot v textu, prvky signalizující hodnotu, o kterou se sdělení opírá; identifikace zjednodušení mediovaných sdělení, opakované užívání prostředků (ve zpravodajství, reklamě i zábavě); **Stavba mediálních sdělení** – příklady pravidelností v uspořádání mediovaných sdělení, zejména ve zpravodajství (zpravodajství jako vyprávění, sestavování příspěvků podle kritérií); principy sestavování zpravodajství a jejich identifikace, pozitivní principy (význam a užitečnost), zezábavňující principy (negativita, blízkost, jednoduchost, přítomnost); příklady stavby a uspořádání zpráv (srovnávání titulních stran různých deníků) a dalších mediálních sdělení (například skladba a výběr sdělení v časopisech pro dospívající); **Vnímání autora mediálních sdělení** – identifikování postojů a názorů autora v mediovaném sdělení; výrazové prostředky a jejich uplatnění pro vyjádření či zastření názoru a postoje i pro záměrnou manipulaci; prvky signalizující explicitní či implicitní vyjádření hodnocení,

výběr a kombinace slov, obrazů a zvuků z hlediska záměru a hodnotového významu; **Fungování a vliv médií ve společnosti** – organizace a postavení médií ve společnosti; faktory ovlivňující média, interpretace vlivů působících na jejich chování; způsoby financování médií a jejich dopady; vliv médií na každodenní život, společnost, politický život a kulturu z hlediska současné i historické perspektivy; role médií v každodenním životě jednotlivce, vliv médií na uspořádání dne, na rejstřík konverzačních témat, na postoje a chování; role médií v politickém životě (předvolební kampaně a jejich význam); vliv médií na kulturu (role filmu a televize v životě jednotlivce, rodiny, společnosti) ; role médií v politických změnách; **Tvorba mediálního sdělení** – uplatnění a výběr výrazových prostředků a jejich kombinací pro tvorbu věcně správných a komunikačně (společensky a situačně) vhodných sdělení; tvorba mediálního sdělení pro školní časopis, rozhlas, televizi či internetové médium; technologické možnosti a jejich omezení; **Práce v realizačním týmu** – redakce školního časopisu, rozhlasu, televize či internetového média; utváření týmu, význam různých věkových a sociálních skupin pro obohacení týmu, komunikace a spolupráce v týmu; stanovení si cíle, časového harmonogramu a delegování úkolů a zodpovědnosti; faktory ovlivňující práci v týmu; pravidelnost mediální produkce

[ZPĚT NA OBSAH](#)

4.2 ANGLICKÝ JAZYK

Předmět se vyučuje jako nepovinný od 1. ročníku, jinak jako povinný ve všech ročnících. Podle potřeby a možností se žáci dělí na skupiny vytvořené podle dosažené úrovně znalostí a dovedností. Obsah předmětu je vytvořen ze vzdělávacího oboru cizí jazyk.

VÝCHOVNÉ A VZDĚLÁVACÍ STRATEGIE

poslech, pozorování, imitace, nácvik říkánek, básniček, písniček, mluvní cvičení, sociálně komunikační hry, doplňovačky, křížovky, pexesa, práce s obrazovým materiálem, s cizojazyčnými časopisy, jazykové hry, dialog, hraní rolí, dramatizace, improvizace, práce s výukovými programy, vyhledávání a práce s informacemi z internetu, encyklopedií, slovníků apod., propojení jazykové, pohybové, výtvarné, dramatické a hudební výchovy, navazování a rozvíjení kontaktů s anglicky hovořícími osobami, volné psaní apod.

1. ročník (nepovinný)

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY - ŘEČOVÉ DOVEDNOSTI

- *rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou sdělovány pomalu a s pečlivou výslovností, a reaguje na ně verbálně i neverbálně*
- *zopakuje a použije slova a slovní spojení, se kterými se v průběhu výuky setkal*
- *rozumí obsahu jednoduchého krátkého mluveného textu, který je pronášen pomalu, zřetelně a s pečlivou výslovností, pokud má k dispozici vizuální oporu*
- *přihodí mluvenou podobu téhož slova či slovního spojení*

2. – 3. ročník

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY - ŘEČOVÉ DOVEDNOSTI

- *rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou sdělovány pomalu a s pečlivou výslovností, a reaguje na ně verbálně i neverbálně*
- *zopakuje a použije slova a slovní spojení, se kterými se v průběhu výuky setkal*
- *rozumí obsahu jednoduchého krátkého psaného textu, pokud má k dispozici vizuální oporu*

- *rozumí obsahu jednoduchého krátkého mluveného textu, který je pronášen pomalu, zřetelně a s pečlivou výslovností, pokud má k dispozici vizuální oporu*
- *přiřadí mluvenou a psanou podobu téhož slova či slovního spojení*
- *píše slova a krátké věty na základě textové a vizuální předlohy*

4. – 5. ročník

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY – POSLECH S POROZUMĚNÍM

- *rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou sdělovány pomalu a s pečlivou výslovností*
- *rozumí slovům a jednoduchým větám, pokud jsou pronášeny pomalu a zřetelně a týkají se osvojovaných témat, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu*
- *rozumí jednoduchému poslechovému textu, pokud je pronášen pomalu a zřetelně a má k dispozici vizuální oporu*
- OČEKÁVANÉ VÝSTUPY – MLUVENÍ
- *zapojí se do jednoduchých rozhovorů*
- *sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat*
- *odpovídá na jednoduché otázky týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat a podobné otázky pokládá*

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY – ČTENÍ S POROZUMĚNÍM

- *vyhledá potřebnou informaci v jednoduchém textu, který se vztahuje k osvojovaným tématům*
- *rozumí jednoduchým krátkým textům z běžného života, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu*

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY – PRODUKTIVNÍ ŘEČOVÉ DOVEDNOSTI

- *rozumí jednoduchým krátkým textům z běžného života, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu*

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY – PSANÍ

- *napíše krátký text s použitím jednoduchých vět a slovních spojení o sobě, rodině, činnostech a událostech z oblasti svých zájmů a každodenního života*
- *vyplní osobní údaje do formuláře*

UČIVO

Z uvedeného učiva učitel vybírá témata s ohledem na skladbu žáků a jejich možnosti a zájmy, na používané učební texty, aktuální události, mezipředmětové vztahy, průřezová témata apod. Zvuková a grafická podoba jazyka – fonetické znaky (pasivně), základní výslovnostní návyky, vztah mezi zvukovou a grafickou podobou slov; slovní zásoba a tvoření slov – žáci si osvojí a umí používat základní slovní zásobu v komunikačních situacích probíraných tematických okruhů, práce se slovníkem; tematické okruhy – domov, rodina, škola, volný čas, povolání, lidské tělo, jídlo, oblékání, nákupy, bydliště, dopravní prostředky, kalendářní rok (svátky, roční období, měsíce, dny v týdnu, hodiny), zvířata, příroda, počasí; mluvnice – základní gramatické struktury a typy vět (jsou tolerovány elementární chyby, které nenarušují smysl sdělení porozumění)

[ZPĚT NA OBSAH](#)

6. – 9. ročník

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY – POSLECH S POROZUMĚNÍM

- *rozumí informacím v jednoduchých poslechových textech, jsou-li pronášeny pomalu a zřetelně*

- **rozumí obsahu jednoduché a zřetelně vyslovované promluvy či konverzace, kterýse týká osvojovaných témat**

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY - MLUVENÍ

- **zeptá se na základní informace a adekvátně reaguje v běžných formálních i neformálních situacích**
- **mluví o své rodině, kamarádech, škole, volném čase a dalších osvojovaných tématech**
- **vypráví jednoduchý příběh či událost; popíše osoby, místa a věci ze svého každodenního života**

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY – ČTENÍ S POROZUMĚNÍM

- **vyhledá požadované informace v jednoduchých každodenních autentických materiálech**
- **rozumí krátkým a jednoduchým textům, vyhledá v nich požadované informace**

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY - PSANÍ

- **vyplní základní údaje o sobě ve formuláři**
- **napiše jednoduché texty týkající se jeho samého, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat**
- **reaguje na jednoduché písemní sdělení**

UČIVO

Z uvedeného učiva učitel vybírá témata s ohledem na skladbu žáků a jejich možnosti a zájmy, na používané učební texty, aktuální události, mezipředmětové vztahy, průřezová témata apod.

Zvuková a grafická podoba jazyka – rozvíjení dostatečně srozumitelné výslovnosti a schopnosti rozlišovat sluchem prvky fonologického systému jazyka, slovní a větný přízvuk, intonace, ovládání pravopisu slov osvojené slovní zásoby; slovní zásoba – rozvíjení dostačující slovní zásoby k ústní i písemné komunikaci vztahující se k probíraným tematickým okruhům a komunikačním situacím, práce se slovníkem; tematické okruhy – domov, rodina, bydlení, škola, volný čas, kultura, sport, péče o zdraví, pocity a nálady, stravovací návyky, počasí, příroda a město, nákupy a móda, společnost a její problémy, volba povolání, moderní technologie a média, cestování, realie zemí příslušných jazykových oblastí; mluvnice – rozvíjení používání gramatických jevů k realizaci komunikačního záměru žáka (jsou tolerovány elementární chyby, které nenarušují smysl sdělení a porozumění)

[ZPĚT NA OBSAH](#)

4.3 DALŠÍ CIZÍ JAZYK

6. – 9. ročník

Škola zpravidla nabízí jazyk německý a ruský. Předmět je vytvořen ze vzdělávacího oboru další cizí jazyk. Ve skupině mohou být žáci z různých ročníků. Skupiny žáků jsou vytvářeny podle jejich zájmu a podle organizačních a personálních možností školy. S předmětem žák začíná v 6. ročníku.

VÝCHOVNĚ A VZDĚLÁVACÍ STRATEGIE

poslech, pozorování, imitace, nácvik říkánek, básniček, písniček, mluvní cvičení, sociálně komunikační hry, doplňovačky, křížovky, pexesa, práce s obrazovým materiálem, s cizojazyčnými časopisy, jazykové hry, dialog, hraní rolí, dramatizace, improvizace, práce s výukovými programy, vyhledávání a práce s informacemi z internetu, encyklopedií, slovníků apod., propojení jazykové, pohybové, výtvarné, dramatické a hudební výchovy

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY – POSLECH S POROZUMĚNÍM

- **rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou pronášeny pomalu a**

s pečlivou výslovností a reaguje na ně

- *rozumí slovům a jednoduchým větám, které jsou pronášeny pomalu a zřetelně a týkají se osvojovaných témat, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu*
- *rozumí základním informacím v krátkých poslechových textech týkajících se každodenních témat*

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY - MLUVENÍ

- *žák se zapojí do jednoduchých rozhovorů*
- *sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat*
- *odpovídá na jednoduché otázky týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a podobné otázky pokládá*

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY – ČTENÍ S POROZUMĚNÍM

- *rozumí jednoduchým informačním nápisům a orientačním pokynům*
- *rozumí slovům a jednoduchým větám, které se vztahují k běžným tématům*
- *rozumí krátkému jednoduchému textu zejména, pokud má k dispozici vizuální oporu, a vyhledá v něm požadovanou informaci*

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY - PSANÍ

- *vyplní základní údaje o sobě ve formuláři*
- *napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat*
- *stručně reaguje na jednoduché písemné sdělení*

UČIVO

Zvuková a grafická podoba jazyka – fonetické znaky (pasivně), základní výslovnostní návyky, vztah mezi zvukovou a grafickou podobou slov; **slovní zásoba** – žáci si osvojí slovní zásobu a umí ji používat v komunikačních situacích probíraných tematických okruhů, práce se slovníkem; **tematické okruhy** – domov, rodina, škola, volný čas, povolání, lidské tělo, zdraví, jídlo, oblékání, nákupy, obec, dopravní prostředky, kalendářní rok (Svátky, roční období, měsíce, dny v týdnu, hodiny), zvířata, příroda, počasí, realie zemí příslušných jazykových oblastí; **mluvnice** – základní gramatické struktury a typy vět (jsou tolerovány elementární chyby, které nenarušují smysl sdělení a porozumění)

4.4 MATEMATIKA

Předmět se vyučuje jako povinný ve všech ročnících. Obsah předmětu je vytvořen ze vzdělávací oblasti matematika a její aplikace.

VÝCHOVNÉ A VZDĚLÁVACÍ STRATEGIE

pozorování, experimentování, vysvětlování, odhadování, kvantifikace, měření, ověřování, porovnávání, třídění, usuzování, předvídaní, formulování a ověřování hypotéz, nácvik, modelování, manipulace s předměty, navozování problémových úloh, práce s informacemi, aplikace znalostí na reálné životní situace, práce s výukovými programy, logické a strategické hry

1. ročník

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY

- *používá přirozená čísla k modelování reálných situací, počítá předměty v daném souboru, vytváří soubory s daným počtem prvků*
- *provádí z paměti jednoduché početní operace s přirozenými čísly do 20 bez přechodu 10*
- *užívá lineární uspořádání; zobrazí číslo na číselné ose*
- *rozezná, pojmenuje, vymodeluje některé základní rovinné útvary a jednoduchá tělesa; nachází v realitě jejich reprezentaci*

UČIVO

přirozená čísla, obor přirozených čísel do 20, zápis čísla, číselná osa, základní útvary v rovině – čára, čtverec, obdélník, trojúhelník, kruh, základní útvary v prostoru – krychle, koule, slovní úlohy, číselné a obrázkové řady

2. ročník

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY

- *čte, zapisuje a porovnává přirozená čísla do 100, užívá a zapisuje vztah rovnosti a nerovnosti*
- *provádí z paměti jednoduché početní operace s přirozenými čísly do 100*
- *řeší a tvoří úlohy, ve kterých aplikuje a modeluje osvojené početní operace*
- *orientuje se v čase*
- *porovnává velikost útvarů, měří, odhaduje a porovnává délku úseček*
- *rozezná, pojmenuje, vymodeluje základní rovinné útvary a jednoduchá tělesa; nachází v realitě jejich reprezentaci*

UČIVO

přirozená čísla, obor přirozených čísel do 100, zápis čísla v desítkové soustavě, číselná osa, sčítání a odčítání do 100, násobilka do 5, základní útvary v rovině – lomená čára, přímka, polopřímka, úsečka, čtverec, kružnice, obdélník, trojúhelník, kruh, základní útvary v prostoru – kvádr, krychle, koule, kužel, válec, délka úsečky; slovní úlohy, číselné a obrázkové řady

3. ročník

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY

- *čte, zapisuje a porovnává přirozená čísla do 1 000, užívá a zapisuje vztah rovnosti a nerovnosti*
- *provádí z paměti jednoduché početní operace s přirozenými čísly do 1 000*
- *řeší a tvoří úlohy, ve kterých aplikuje a modeluje osvojené početní operace*
- *orientuje se v čase, provádí jednoduché převody jednotek času*
- *popisuje jednoduché závislosti z praktického života*
- *doplňuje tabulky, schémata, posloupnosti čísel*
- *popíše základní rovinné útvary a jednoduchá tělesa*
- *rozezná a modeluje jednoduché souměrné útvary v rovině*
- *využívá časové údaje při řešení různých situací v denním životě*

UČIVO

přirozená čísla, obor přirozených čísel do 1 000, zápis čísla v desítkové soustavě, číselná osa, násobilka do 10, závislosti a jejich vlastnosti, diagramy, grafy, tabulky, základní útvary v rovině – lomená čára, přímka, polopřímka, úsečka, čtverec, kružnice, obdélník, trojúhelník, kruh, čtyřúhelník, mnohoúhelník, základní útvary v prostoru – kvádr, krychle, jehlan, koule, kužel, válec, délka úsečky; jednotky délky a jejich převody, vzájemná poloha dvou přímek v rovině, osově souměrné útvary, slovní úlohy, číselné a obrázkové řady, orientace v čase a

4. ročník

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY

- *využívá při pamětném i písemném počítání komutativnost a asociativnost sčítání a násobení*
- *provádí písemné početní operace v oboru přirozených čísel*
- *zaokrouhluje přirozená čísla, provádí odhady a kontroluje výsledky početních operací v oboru přirozených čísel do 1 000 000*
- *řeší a tvoří úlohy, ve kterých aplikuje osvojené početní operace v oboru přirozených čísel*
- *vyhledává, sbírá a třídí data*
- *čte a sestavuje jednoduché tabulky a diagramy*
- *narysuje a znázorní základní rovinné útvary (čtverec, obdélník, kružnici)*
- *sčítá a odčítá graficky úsečky; určí délku lomené čáry, obvod mnohoúhelníku sečtením délek jeho stran*
- *sestrojí rovnoběžky a kolmice*
- *řeší jednoduché praktické slovní úlohy a problémy*

UČIVO

přirozená čísla, celá čísla, obor přirozených čísel do 1 000 000, zápis čísla v desítkové soustavě, a jeho znázornění, číselná osa, teploměr, model, násobilka, vlastnosti početních operací s přirozenými čísly, písemné algoritmy početních operací, závislosti a jejich vlastnosti, diagramy, grafy, tabulky, jízdní řády, základní útvary v rovině – lomená čára, přímka, polopřímka, úsečka, čtverec, kružnice, obdélník, trojúhelník, kruh, čtyřúhelník, mnohoúhelník, základní útvary v prostoru – kvádr, krychle, jehlan, koule, kužel, válec, délka úsečky; jednotky délky a jejich převody, obvod obrazce, vzájemná poloha dvou přímk v rovině, osově souměrné útvary, slovní úlohy, číselné a obrázkové řady, magické čtverce, prostorová představivost

5. ročník

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY

- *provádí písemné početní operace v oboru přirozených čísel*
- *zaokrouhluje přirozená čísla, provádí odhady a kontroluje výsledky početních operací v oboru přirozených čísel*
- *řeší a tvoří úlohy, ve kterých aplikuje osvojené početní operace v celém oboru přirozených čísel*
- *vyhledává, sbírá a třídí data*
- *čte a sestavuje jednoduché tabulky a diagramy*
- *narysuje a znázorní základní rovinné útvary (čtverec, obdélník, trojúhelník a kružnici); užívá jednoduché konstrukce*
- *sčítá a odčítá graficky úsečky; určí délku lomené čáry, obvod mnohoúhelníku sečtením délek jeho stran*
- *sestrojí rovnoběžky a kolmice*
- *určí obsah obrazce pomocí čtvercové sítě a užívá základní jednotky obsahu*
- *rozpozná a znázorní ve čtvercové síti jednoduché osově souměrné útvary a určí osu souměrnosti útvaru překládáním papíru*
- *řeší jednoduché praktické slovní úlohy a problémy*

- *modeluje a určí část celku, používá zápis ve formě zlomku*
- *porovná, sčítá a odčítá zlomky se stejným základem v oboru kladných čísel*
- *přečte zápis desetinného čísla a vyznačí na číselné ose desetinné číslo dané hodnoty*
- *porozumí významu znaku „-“, pro zápis celého záporného čísla a toto číslo vyznačí na číselné ose*

UČIVO

přirozená čísla, zápis čísla v desítkové soustavě, číselná osa, násobilka, vlastnosti početních operací s přirozenými čísly, desetinná čísla, zlomky, písemné algoritmy početních operací, závislosti a jejich vlastnosti, diagramy, grafy, tabulky, jízdní řády, základní útvary v rovině – lomená čára, přímka, polopřímka, úsečka, čtverec, kružnice, obdélník, trojúhelník, kruh, čtyřúhelník, mnohoúhelník, základní útvary v prostoru – kvádr, krychle, jehlan, koule, kužel, válec, délka úsečky; jednotky délky a jejich převody, obvod a obsah obrazce, vzájemná poloha dvou přímek v rovině, osově souměrné útvary, slovní úlohy, číselné a obrázkové řady, magické čtverce, prostorová představivost

[ZPĚT NA OBSAH](#)

6. ročník

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY

- *provádí početní operace v oboru desetinných čísel*
- *zaokrouhluje a provádí odhady s danou přesností, účelně využívá kalkulačtor*
- *modeluje a řeší situace s využitím dělitelnosti v oboru přirozených čísel*
- *vyhledává, vyhodnocuje a zpracovává data*
- *zdůvodňuje a využívá polohové a metrické vlastnosti základních rovinných útvarů při řešení úloh a jednoduchých praktických problémů; využívá potřebnou matematickou symboliku*
- *charakterizuje a třídí základní rovinné útvary*
- *určuje velikost úhlu měřením a výpočtem*
- *odhaduje a vypočítá obsah a obvod základních rovinných útvarů*
- *načrtne a sestrojí obraz rovinného útvaru v osově a středové souměrnosti, určí osově a středově souměrný útvar*
- *určuje a charakterizuje základní prostorové útvary (tělesa), analyzuje jejich vlastnosti*
- *načrtne a sestrojí síť základních těles*
- *načrtne a sestrojí obraz jednoduchých těles v rovině*
- *odhaduje a vypočítá objem a povrch těles*

UČIVO

desetinná čísla - číselná osa, **dělitelnost přirozených čísel** – prvočíslo, číslo složené, násobek, dělitel, nejmenší společný násobek, největší společný dělitel, kritéria dělitelnosti, **rovinné útvary** – přímka, polopřímka, úsečka, kružnice, kruh, úhel, trojúhelník, čtyřúhelník, pravidelné mnohoúhelníky, vzájemná poloha přímek v rovině (typy úhlů), **metrické vlastnosti v rovině** – druhy úhlů, vzdálenost bodu od přímky, trojúhelníková nerovnost, **konstrukční úlohy** – osa úsečky, osa úhlu, osová a středová souměrnost, **prostorové útvary** – kvádr, krychle, číselné a logické řady

7. ročník

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY

- *provádí početní operace v oboru celých a racionálních čísel*
- *užívá různé způsoby kvantitativního vyjádření vztahu celek – část (přirozeným číslem, poměrem, zlomkem, desetinným číslem, procentem)*
- *řeší modelováním a výpočtem situace vyjádřené poměrem; pracuje s měřítky map a*

plánů

- *řeší aplikační úlohy na procenta (i pro případ, že procentová část je větší než celek)*
- *porovnává soubory dat*
- *určuje vztah přímé anebo nepřímé úměrnosti*
- *načrtne a sestrojí rovinné útvary*
- *užívá k argumentaci a při výpočtech věty o shodnosti trojúhelníků*
- *načrtne a sestrojí obraz rovinného útvaru ve středové souměrnosti, určí středově souměrný útvar*
- *určuje a charakterizuje základní prostorové útvary (tělesa), analyzuje jejich vlastnosti*
- *načrtne a sestrojí obraz jednoduchých těles v rovině*
- *odhaduje a vypočítá obsah a obvod základních rovinných útvarů*
- *odhaduje a vypočítá objem a povrch těles*

UČIVO

celá čísla – čísla navzájem opačná, číselná osa, **zlomky** – rozvinutý zápis čísla v desítkové soustavě; převrácené číslo, smíšené číslo, složený zlomek, **poměr** – měřítko, úměra, trojčlenka, pravouhlá soustava souřadnic, přímá úměrnost, nepřímá úměrnost, **procenta** – procento, promile základ, procentová část, počet procent; **rovinné útvary** – trojúhelník, čtyřúhelník (lichoběžník, rovnoběžník), pravidelné mnohoúhelníky, shodnost (věty o shodnosti trojúhelníků), **konstrukční úlohy** – středová souměrnost, **prostorové útvary** – hranol, číselné a logické řady, číselné a obrázkové analogie

[ZPĚT NA OBSAH](#)

8. ročník

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY

- *užívá ve výpočtech druhou mocninu a odmocninu*
- *matematizuje jednoduché reálné situace s využitím proměnných; určí hodnotu výrazu, sčítá a násobí mnohočleny, provádí rozklad mnohočlenu na součin pomocí vzorců a vytýkáním*
- *formuluje a řeší reálnou situaci pomocí rovnic*
- *užívá logickou úvahu a kombinační úsudek při řešení úloh a problémů a nalézá různá řešení předkládaných nebo zkoumaných situací*
- *určuje a charakterizuje základní prostorové útvary (tělesa), analyzuje jejich vlastnosti*
- *využívá pojem množina všech bodů dané vlastnosti k charakteristice útvaru a k řešení polohových a nepolohových konstrukčních úloh*
- *odhaduje a vypočítá obsah a obvod základních rovinných útvarů*
- *odhaduje a vypočítá objem a povrch těles*

UČIVO

mocniny a odmocniny – druhá mocnina a odmocnina, **metrické vlastnosti v rovině** - Pythagorova věta, **výrazy** – číselný výraz a jeho hodnota; proměnná, výrazy s proměnnými, mnohočleny, **rovnice** – lineární rovnice, **závislosti a data** – příklady závislostí z praktického života a jejich vlastnosti, nákresy, schémata, diagramy, grafy, tabulky; četnost znaku, aritmetický průměr, **rovinné útvary** – kružnice, kruh, **prostorové útvary** – hranol, rotační válec, **konstrukční úlohy** – množiny všech bodů dané vlastnosti (Thaletova kružnice), číselné a logické řady, číselné a obrázkové analogie, logické geometrické úlohy

9. ročník

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY

- *matematizuje jednoduché reálné situace s využitím proměnných; určí hodnotu výrazu,*
- *formuluje a řeší reálnou situaci pomocí rovnic a jejich soustav*

- *analyzuje a řeší jednoduché problémy, modeluje konkrétní situace, v nichž využívá matematický aparát v oboru celých a racionálních čísel*
- *matematizuje jednoduché reálné situace s využitím funkčních vztahů*
- *vyjádří funkční vztah tabulkou, rovnicí, grafem*
- *užívá logickou úvahu a kombinační úsudek při řešení úloh a problémů a nalézá různá řešení předkládaných nebo zkoumaných situací*
- *řeší úlohy na prostorovou představivost, aplikuje a kombinuje poznatky a dovednosti z různých tematických a vzdělávacích oblastí*
- *užívá k argumentaci a při výpočtech věty o podobnosti trojúhelníků*
- *načrtne a sestrojí síť základních těles*
- *načrtne a sestrojí obraz jednoduchých těles v rovině*
- *určuje a charakterizuje základní prostorové útvary (tělesa), analyzuje jejich vlastnosti*
- *odhaduje a vypočítá objem a povrch těles*
- *analyzuje a řeší aplikační geometrické úlohy s využitím osvojeného matematického aparátu*

UČIVO

výrazy – lomený výraz, **rovnice** – lineární rovnice, soustava dvou lineárních rovnic se dvěma neznámými, **závislosti a data** – příklady závislostí z praktického života a jejich vlastnosti, nákresy, schémata, diagramy, grafy, tabulky; četnost znaku, aritmetický průměr, funkce, **funkce** – pravoúhlá soustava souřadnic, přímá úměrnost, nepřímá úměrnost, lineární funkce, kvadratická funkce, seznámení s goniometrickými funkcemi a případné řešení úloh podle schopností žáků; **rovinné útvary** – podobnost (věty o podobnosti trojúhelníků) **prostorové útvary** – jehlan, rotační kužel, koule, číselné a logické řady, číselné a obrázkové analogie, logické a netradiční geometrické úlohy

[ZPĚT NA OBSAH](#)

4.5 ČLOVĚK VE SVĚTĚ

Předmět se vyučuje jako povinný ve všech ročnících I. stupně. Standardní vyučovací jednotky jsou doplněny projekty, vycházkami, exkurzemi a dalšími formami vyučování. Obsah předmětu je vytvořen ze vzdělávacích oborů člověk a jeho svět, člověk a svět práce a informační a komunikační technika. Předmět zahrnuje rovněž průřezová témata osobnostní a sociální výchova, výchova demokratického občana, výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech, multikulturní výchova a environmentální výchova.

VÝCHOVNĚ A VZDĚLÁVACÍ STRATEGIE

pozorování, experimentování, vysvětlování, odhadování, kvantifikace, měření, ověřování, porovnávání, třídění, usuzování, předvídaní, formulování a ověřování hypotéz, nácvik, modelování, manipulace s předměty, navozování problémových úloh, aplikace znalostí na reálné životní situace, práce s výukovými programy, samostatná práce, výklad, tvorba projektů a prezentací, brainstorming, definování, otázky a další techniky mapování prekonceptů žáků a zkoumání nových témat, vyprávění, předcítání, nácvik podle předlohy, otevřené otázky, diskuse, dramatická improvizace, hry v roli, vyjadřování pocitů a postojů verbálními, grafickými, výtvarnými, pohybovými i hudebními prostředky, práce individuální, ve skupině i ve dvojicích, práce s informacemi - slovníky, encyklopedie, internet

1. ročník

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY

- rozliší možná nebezpečí v nejbližším okolí školy a na cestě mezi domovem a školou
- pozoruje a popíše změny v nejbližším okolí
- uplatňuje základní hygienické a režimové návyky
- dodržuje zásady bezpečného chování
- vytváří jednoduchými postupy různé předměty z tradičních i netradičních materiálů
- zvládá elementární dovednosti a činnosti při práci se stavebnicemi; provádí jednoduchou montáž a demontáž
- pečuje o nenáročnou rostlinu
- chová se vhodně při stolování

UČIVO

domov a škola - prostředí domova, školy, orientace v místě bydliště, v okolí školy, bezpečná cesta do školy, rizikové faktory, místa a situace, činnosti ve škole, chování lidí – pravidla slušného chování, péče o zdraví, zdravá výživa – denní režim, pitný režim, osobní bezpečí – bezpečné chování v silničním provozu v roli chodce, orientace v čase a časový řád – dny v týdnu, režim dne, roční období; drobný materiál, pracovní pomůcky a nástroje, stavebnice, pěstování pokojových rostlin, pravidla správného stolování

2. ročník

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY

- rozliší přírodní a umělé prvky v okolní krajině a vyjádří její rozmanitost
- rozlišuje blízké příbuzenské vztahy v rodině, role rodinných příslušníků a vztahy mezi nimi
- odvodí význam a potřebu různých povolání a pracovních činností
- rozlišuje děj v minulosti, přítomnosti a budoucnosti
- využívá časové údaje při řešení různých situací v denním životě
- pozoruje, popíše a porovná viditelné proměny v přírodě v jednotlivých ročních obdobích
- roztrídí některé přírodniny podle nápadných určujících znaků, uvede příklady výskytu organismů ve známé lokalitě
- provádí pozorování přírody, zaznamená a zhodnotí výsledky pozorování
- připraví tabuli pro jednoduché stolování
- uplatňuje základní hygienické, režimové a jiné zdravotně preventivní návyky
- dodržuje zásady bezpečného chování tak, aby neohrožoval zdraví své a zdraví jiných
- projevuje toleranci k přirozeným odlišnostem spolužáků i jiných lidí, jejich přednostem i nedostatkům
- uplatňuje základní pravidla účastníků silničního provozu z pozice chodce

UČIVO

městská část Praha - Libuš, místní krajina – její části, poloha v krajině, minulost a současnost, význačné budovy, dopravní síť, působení lidí na krajinu a životní prostředí, **rodina** – postavení jedince v rodině, role členů rodiny, příbuzenské a mezigenerační vztahy, život a funkce rodiny, práce fyzická a duševní, zaměstnání, **soužití lidí** – mezilidské vztahy, komunikace, obchod, firmy, **chování lidí** – vlastnosti lidí, **orientace v čase a časový řád** – určování času, hodiny, měsíce, **látky a jejich vlastnosti** – třídění látek, **živá příroda** - průběh a způsob života u některých nejznámějších druhů živočichů a rostlin, **lidské tělo** – základní stavba, **péče o zdraví, zdravá výživa** – pohybový režim, zdravá strava, **osobní bezpečí** – bezpečné chování v rizikovém prostředí, bezpečné chování v silničním provozu v roli chodce; základní podmínky pro pěstování rostlin, podmínky života rostlin,

elementární třídění rostlin; jednoduchá úprava stolu

3. ročník

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY

- *vyznačí v jednoduchém plánu místo svého bydliště a školy a cestu na určené místo*
- *začlení svou obec (město) do příslušného kraje a obslužného centra ČR, obci (městě)*
- *pojmenuje některé rodáky, kulturní či historické památky, významné události regionu, interpretuje některé pověsti nebo báje spjaté s místem, v němž žije*
- *uplatňuje elementární poznatky o sobě, o rodině a činnostech člověka, o lidské společnosti, soužití, zvycích a o práci lidí; na příkladech porovnává minulost a současnost*
- *provádí jednoduché pokusy u skupiny známých látek, určuje jejich společné a rozdílné vlastnosti a změří základní veličiny pomocí jednoduchých nástrojů a přístrojů*
- *uplatňuje základní hygienické, režimové a jiné zdravotně preventivní návyky s využitím elementárních znalostí o lidském těle; projevuje vhodným chováním a činnostmi vztah ke zdraví*
- *dodržuje zásady bezpečného chování tak, aby neohrožoval zdraví své a zdraví jiných*
- *uplatňuje základní pravidla účastníků silničního provozu z pozice cyklisty*
- *pracuje podle slovního návodu a předlohy; vytváří přiměřenými pracovními operacemi a postupy na základě své představitosti různé výrobky z daného materiálu; využívá při tvořivých činnostech s různým materiálem prvky lidových tradic; volí vhodné pracovní pomůcky, nástroje a náčiní vzhledem k použitému materiálu*
- *dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc při úrazu*

UČIVO

Praha - její části, minulost a současnost, význačné budovy, dopravní síť, služby a obchod, základy státního zřízení a politického systému ČR, státní symboly, **okolní krajina** – zemský povrch a jeho tvary, vodstvo na pevnině, vliv krajiny na život lidí, působení lidí na krajinu a životní prostředí, orientační body a linie, světové strany, **soužití lidí** – zájmové spolky, politické strany, pomoc nemocným, sociálně slabým, **chování lidí** – vlastnosti lidí, pravidla slušného chování, **právo a spravedlnost** – základní lidská práva a práva dítěte, **vlastnictví** – soukromé, veřejné; peníze, **kultura** – podoby a projevy kultury, kulturní instituce, **současnost a minulost v našem životě** – průběh lidského života, generace, **regionální památky** – péče o památky, **báje, mýty, pověsti, látky a jejich vlastnosti** – třídění látek, změny látek a skupenství, vlastnosti, porovnávání látek a měření veličin s praktickým užíváním základních jednotek, **voda a vzduch** – výskyt, vlastnosti a formy vody, oběh vody v přírodě; vlastnosti, proudění vzduchu, význam pro život, **nerosty a horniny, půda** – některé hospodářsky významné horniny a nerosty, zvětrávání, vznik půdy a její význam, **lidské tělo** – životní potřeby a projevy, základní stavba a funkce, **osobní bezpečí** – bezpečné chování v rizikovém prostředí a v silničním provozu; čísla tísňového volání, správný způsob volání na tísňové linky, jednoduché pracovní operace a postupy, organizace práce, využívání pracovních pomůcek; lidové zvyky, tradice, řemesla

[ZPĚT NA OBSAH](#)

4. a 5. ročník

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY

- *určí světové strany v přírodě i podle mapy, orientuje se podle nich a řídí se podle zásad bezpečného pohybu a pobytu v přírodě*
- *určí a vysvětlí polohu svého bydliště nebo pobytu vzhledem ke krajině a státu*
- *rozlišuje mezi náčrtý, plány a základními typy map; vyhledává jednoduché údaje o*

- přírodních podmínkách a sídlištích lidí na mapách naší republiky, Evropy a polokoulí*
- *vyhledá typické regionální zvláštnosti přírody, osídlení, hospodářství a kultury, jednoduchým způsobem posoudí jejich význam z hlediska přírodního, historického, politického, správního a vlastnického*
 - *zprostředkuje ostatním zkušenosti, zážitky a zajímavosti z vlastních cest a porovná způsob života a přírodu v naší vlasti i v jiných zemích*
 - *objevuje a zjišťuje propojenost prvků živé a neživé přírody, princip rovnováhy přírody a nachází souvislosti mezi konečným vzhledem přírody a činností člověka*
 - *vysvětlí na základě elementárních poznatků o Zemi jako součásti vesmíru souvislost s rozdělením času a střídáním ročních období*
 - *rozlišuje hlavní orgány státní moci a některé jejich zástupce, symboly našeho státu a jejich význam*
 - *orientuje se v základních formách vlastnictví; používá peníze v běžných situacích*
 - *pracuje s časovými údaji a využívá zjištěných údajů k pochopení vztahů mezi ději a mezi jevy*
 - *využívá archivů, knihoven, sbírek muzeí a galerií jako informačních zdrojů pro pochopení minulosti; zdůvodní základní význam chráněných částí přírody, nemovitých i movitých kulturních památek*
 - *rozeznává současné a minulé a orientuje se v hlavních reáliích minulosti a současnosti naší vlasti s využitím regionálních specifik*
 - *srovnává a hodnotí na vybraných ukázkách způsob života a práce předků na našem území v minulosti a současnosti s využitím regionálních specifik*
 - *objasní historické důvody pro zařazení státních svátků a významných dnů*
 - *porovnává na základě pozorování základní projevy života na konkrétních organismech, prakticky třídí organismy do známých skupin, využívá k tomu i jednoduché klíče a atlasy*
 - *zkoumá základní společenstva ve vybraných lokalitách regionů, zdůvodní podstatné vzájemné vztahy mezi organismy a nachází shody a rozdíly v přizpůsobení organismů prostředí*
 - *zhodnotí některé konkrétní činnosti člověka v přírodě a rozlišuje aktivity, které mohou prostředí i zdraví člověka podporovat nebo poškozovat*
 - *založí jednoduchý pokus, naplánuje a zdůvodní postup, vyhodnotí a vysvětlí výsledky pokusu*
 - *provádí jednoduché pěstitelské činnosti, samostatně vede pěstitelské pokusy a pozorování; volí podle druhu pěstitelských činností správné pomůcky, nástroje a náčiní*
 - *ošetřuje a pěstuje podle daných zásad pokojové i jiné rostliny*
 - *volí podle druhu pěstitelských činností správné pomůcky, nástroje a náčiní*
 - *využívá poznatků o lidském těle k vysvětlení základních funkcí jednotlivých orgánových soustav a podpoře vlastního zdravého způsobu života*
 - *rozlišuje jednotlivé etapy lidského života a orientuje se ve vývoji dítěte před a po jeho narození*
 - *účelně plánuje svůj čas pro učení, práci, zábavu a odpočinek podle vlastních potřeb s ohledem na oprávněné nároky jiných osob*
 - *uplatňuje základní dovednosti a návyky související s podporou zdraví a jeho preventivní ochranou*
 - *ošetří drobná poranění a zajistí lékařskou pomoc*
 - *orientuje se v bezpečných způsobech sexuálního chování mezi chlapci a děvčaty v daném věku*

- *poskytne první pomoc při úrazu*
- *orientuje se v základním vybavení kuchyně*
- *připraví samostatně jednoduchý pokrm*
- *dodržuje pravidla správného stolování a společenského chování*
- *udržuje pořádek a čistotu pracoviště, dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce*
- *využívá základní standardní funkce počítače a jeho nejběžnější periferie*
- *respektuje pravidla bezpečné práce s hardware i software a postupuje poučeně v případě jejich závady*
- *chrání data před poškozením, ztrátou a zneužitím*
- *při vyhledávání informací na internetu používá jednoduché a vhodné cesty*
- *vyhledává informace na portálech, v knihovnách a databázích*
- *komunikuje pomocí internetu či jiných běžných komunikačních zařízení*
- *pracuje s textem a obrázkem v textovém a grafickém editoru*

UČIVO

Česká republika, regiony ČR – Praha a vybrané oblasti ČR, surovinové zdroje, výroba, služby a obchod, **naše vlast** – domov, krajina, národ, státní správa a samospráva, **armáda vlastnictví** – soukromé, veřejné, osobní, společné; hmotný a nehmotný majetek; peníze, **kultura** – kulturní instituce, masová kultura a subkultura, **Evropa a svět** – kontinenty, evropské státy, EU, cestování, **mapy obecně zeměpisné a tematické** – obsah, grafika, vysvětlivky, některé **základní globální problémy**; **Vesmír a Země** – sluneční soustava, den a noc, roční období, **životní podmínky** – rozmanitost podmínek života na Zemi; význam ovzduší, vodstva, půd, rostlinstva a živočišstva na Zemi; podnebí a počasí, **rovnováha v přírodě** – význam, vzájemné vztahy mezi organismy, základní společenstva, **ohleduplné chování k přírodě a ochrana přírody** – odpovědnost lidí, ochrana a tvorba životního prostředí, ochrana rostlin a živočichů, likvidace odpadů, živelné pohromy a ekologické katastrofy, **orientace v čase a časový řád** – dějiny jako časový sled událostí, kalendáře, letopočet, **současnost a minulost v našem životě** – proměny způsobu života, bydlení, předměty denní potřeby, státní svátky a významné dny, **rostliny, houby, živočichové** – znaky života, životní potřeby a projevy, **rizika v přírodě, rizika spojená s ročními obdobími a sezónními činnostmi, mimořádné události způsobené přírodními vlivy a ochrana před nimi**, průběh a způsob života, výživa, stavba těla u některých nejznámějších druhů, význam v přírodě a pro člověka; **lidské tělo** – životní potřeby a projevy, základní stavba a funkce, pohlavní rozdíly mezi mužem a ženou, základy lidské reprodukce, vývoj jedince, **partnerství, manželství, rodičovství, základy sexuální výchovy** – rodina a partnerství, **sexualita, vztahy v rodině, partnerské vztahy, osobní vztahy, etická stránka vztahů**, biologické a psychické změny v dospívání, etická stránka sexuality, HIV/AIDS (cesty přenosu), **ochrana před infekcemi přenosnými krví, návykové látky, péče o zdraví, zdravá výživa** – denní režim, pitný režim, pohybový režim, zdravá strava; nemoc, drobné úrazy a poranění, první pomoc, úrazová zábrana; osobní, intimní a duševní hygiena; **osobní bezpečí** – bezpečné chování v rizikovém prostředí, **mimořádné události a rizika ohrožení s nimi spojená, postup v případě ohrožení – varovný signál, evakuace, zkouška sirén, požáry – příčiny a prevence vzniku požárů, ochrana a prevence a evakuace při požáru, integrovaný záchranný systém**, bezpečné chování v silničním provozu v roli chodce a cyklisty; pěstování rostlin; vybavení a využití kuchyně, výživa, stolování, **způsoby uchovávání potravin**, funkce počítače a přídatných zařízení, seznámení s formáty souborů, multimediální využití počítače, postupy při běžných problémech s hardware a software, zásady bezpečnosti práce a prevence zdravotních rizik spojených s dlouhodobým využíváním výpočetní techniky, **hrací automaty a počítače, závislost, nebezpečí komunikace prostřednictvím elektronických médií**, formy komunikace, nástroje vyhledávání informací,

formulace požadavku při vyhledávání na internetu, základní funkce textového a grafického editoru, – **rozpočet, příjmy a výdaje domácnosti, hotovostní a bezhotovostní forma peněz, způsoby placení, banka jako správce peněz, úspory a půjčky, reklamace, korupce a protiprávní jednání**

PRŮŘEZOVÁ TÉMATA

Rozvoj schopností poznávání – cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění; cvičení dovedností zapamatování, řešení problémů; dovednosti pro učení a studium; **Sebepoznání a sebepojetí** – já jako zdroj informací o sobě; druzí jako zdroj informací o mně; moje tělo, moje psychika (temperament, postoje, hodnoty); co o sobě vím a co ne; jak se promítá mé já v mém chování; můj vztah ke mně samému; moje učení; moje vztahy k druhým lidem; zdravé a vyrovnané sebepojetí; **Seberegulace a sebeorganizace** – cvičení sebekontroly, sebeovládání – regulace vlastního jednání i prožívání, vůle; organizace vlastního času, plánování učení a studia; stanovování osobních cílů a kroků k jejich dosažení; **Psychohygienu** – dovednosti pro pozitivní naladění mysli a dobrý vztah k sobě samému; sociální dovednosti pro předcházení stresům v mezilidských vztazích; dobrá organizace času; dovednosti zvládnutí stresových situací (rozumové zpracování problému, uvolnění-relaxace, efektivní komunikace atd.); hledání pomoci při potížích; **Kreativita** – cvičení pro rozvoj základních rysů kreativity (pružnosti nápadů, originality, schopnosti vidět věci jinak, citlivosti, schopnosti "dotahovat" nápady do reality), tvořivost v mezilidských vztazích; **Poznávání lidí** – vzájemné poznávání se ve skupině/třídě; rozvoj pozornosti vůči odlišnostem a hledání výhod v odlišnostech; chyby při poznávání lidí; **Mezilidské vztahy** – péče o dobré vztahy; chování podporující dobré vztahy, empatie a pohled na svět očima druhého, respektování, podpora, pomoc; lidská práva jako regulativ vztahů; vztahy a naše skupina/třída (práce s přirozenou dynamikou dané třídy jako sociální skupiny); **Komunikace** – řeč těla, řeč zvuků a slov, řeč předmětů a prostředí vytvářeného člověkem, řeč lidských skutků; cvičení pozorování a empatického a aktivního naslouchání; dovednosti pro sdělování verbální i neverbální (technika řeči, výraz řeči, cvičení v neverbálním sdělování); specifické komunikační dovednosti (monologické formy - vstup do tématu „rétorika“); dialog (vedení dialogu, jeho pravidla a řízení, typy dialogů); komunikace v různých situacích (informování, odmítání, omluva, pozdrav, prosba, přesvědčování, řešení konfliktů, vyjednávání, vysvětlování, žádost apod.); efektivní strategie: asertivní komunikace, dovednosti komunikační obrany proti agresi a manipulaci, otevřená a pozitivní komunikace; pravda, lež a předstírání v komunikaci; **Kooperace a kompetice** – rozvoj individuálních dovedností pro kooperaci (seberegulace v situaci nesouhlasu, odporu apod., dovednost odstoupit od vlastního nápadu, dovednost navazovat na druhé a rozvíjet vlastní linku jejich myšlenky, pozitivní myšlení apod.); rozvoj sociálních dovedností pro kooperaci (jasná a respektující komunikace, řešení konfliktů, podřízení se, vedení a organizování práce skupiny); rozvoj individuálních a sociálních dovedností pro etické zvládnutí situací soutěže, konkurence; **Řešení problémů a rozhodovací dovednosti** – dovednosti pro řešení problémů a rozhodování z hlediska různých typů problémů a sociálních rolí problémy v mezilidských vztazích, zvládnutí učebních problémů vázaných na látku předmětů, problémy v seberegulaci; **Hodnoty, postoje, praktická etika** – analýzy vlastních i cizích postojů a hodnot a jejich projevů v chování lidí; vytváření povědomí o kvalitách typu odpovědnost, spolehlivost, spravedlivost, respektování atd.; pomáhající a prosociální chování (člověk neočekává protislužbu); dovednosti rozhodování v eticky problematických situacích všedního dne; **Občanská společnost a škola** – škola jako model otevřeného partnerství a demokratického společenství, demokratická atmosféra a demokratické vztahy ve škole; způsoby uplatňování demokratických principů a hodnot v každodenním životě školy (význam aktivního zapojení

žáků do žákovské samosprávy - žákovských rad či parlamentů); formy participace žáků na životě místní komunity; spolupráce školy se správními orgány a institucemi v obci; **Občan, občanská společnost a stát** – občan jako odpovědný člen společnosti (jeho práva a povinnosti, schopnost je aktivně uplatňovat, přijímat odpovědnost za své postoje a činy, angažovat se a být zainteresovaný na zájmu celku); Listina základních práv a svobod, práva a povinnosti občana; úloha občana v demokratické společnosti; základní principy a hodnoty demokratického politického systému (právo, spravedlnost, diferenciacie, různorodost); principy soužití s minoritami (vztah k jinému, respekt k identitám, vzájemná komunikace a spolupráce, příčiny nedorozumění a zdroje konfliktů); **Formy participace občanů v politickém životě** – volební systémy a demokratické volby a politika (parlamentní, krajské a komunální volby); obec jako základní jednotka samosprávy státu; společenské organizace a hnutí; **Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování** – demokracie jako protiváha diktatury a anarchie; principy demokracie; základní kategorie fungování demokracie (spravedlnost, řád, norma, zákon, právo, morálka); význam Ústavy jako základního zákona země; demokratické způsoby řešení konfliktů a problémů v osobním životě i ve společnosti;

Evropa a svět nás zajímá – rodinné příběhy, zážitky a zkušenosti z Evropy a světa; místa, události a artefakty v blízkém okolí mající vztah k Evropě a světu; naši sousedé v Evropě; život dětí v jiných zemích; lidová slovesnost, zvyky a tradice národů Evropy; **Objevujeme Evropu a svět** – naše vlast a Evropa; evropské krajiny; Evropa a svět; mezinárodní setkávání; státní a evropské symboly; Den Evropy; život Evropanů a styl života v evropských rodinách; životní styl a vzdělávání mladých Evropanů; **Jsme Evropané** – kořeny a zdroje evropské civilizace; klíčové mezníky evropské historie; Evropská integrace; instituce Evropské unie a jejich fungování; čtyři svobody a jejich dopad na život jedince; co Evropu spojuje a co ji rozděluje; mezinárodní organizace a jejich příspěvi k řešení problémů dětí a mládeže;

Kulturní diference – jedinečnost každého člověka a jeho individuální zvláštnosti; člověk jako nedílná jednota tělesné i duševní stránky, ale i jako součást etnika; poznávání vlastního kulturního zakotvení; respektování zvláštností různých etnik (zejména cizinců nebo příslušníků etnik žijících v místě školy); základní problémy sociokulturních rozdílů v České republice a v Evropě; **Lidské vztahy** – právo všech lidí žít společně a podílet se na spolupráci; udržovat tolerantní vztahy a rozvíjet spolupráci s jinými lidmi, bez ohledu na jejich kulturní, sociální, náboženské, zájmové nebo generační příslušnost; vztahy mezi kulturami (vzájemné obohacování různých kultur, ale i konflikty vyplývající z jejich rozdílnosti); předsudky a vžitá stereotypy (příčiny a důsledky diskriminace); důležitost integrace jedince v rodinných, vrstevnických a profesních vztazích; uplatňování principu slušného chování (základní morální normy); význam kvality mezilidských vztahů pro harmonický rozvoj osobnosti; tolerance, empatie, umět se vžít do role druhého; lidská solidarita, osobní příspěvi k zapojení žáků z odlišného kulturního prostředí do kolektivu třídy; **Etnický původ** – rovnocennost všech etnických skupin a kultur; odlišnost lidí, ale i jejich vzájemná rovnost; postavení národnostních menšin; základní informace o různých etnických a kulturních skupinách žijících v české a evropské společnosti; různé způsoby života, odlišné myšlení a vnímání světa; projevy rasové nesnášenlivosti – jejich rozpoznávání a důvody vzniku; **Multikulturalita** – multikulturalita současného světa a předpokládaný vývoj v budoucnosti; multikulturalita jako prostředek vzájemného obohacování; specifické rysy jazyků a jejich rovnocennost; naslouchání druhým, komunikace s příslušníky odlišných sociokulturních skupin, vstřícný postoj k odlišnostem; význam užívání cizího jazyka jako nástroje dorozumění a celoživotního vzdělávání; **Princip sociálního smíru a solidarity** – odpovědnost a příspěvi každého jedince za odstranění diskriminace a předsudků vůči etnickým skupinám; nekonfliktní život v multikulturní společnosti; aktivní spolupodílení dle

svých možností na přetváření společnosti, zohlednění potřeb minoritních skupin; otázka lidských práv, základní dokumenty;

Ekosystémy – les (les v našem prostředí, produkční a mimoprodukční významy lesa); pole (význam, změny okolní krajiny vlivem člověka, způsoby hospodaření na nich, pole a jejich okolí); vodní zdroje (lidské aktivity spojené s vodním hospodářstvím, důležitost pro krajinnou ekologii); moře (druhová odlišnost, význam pro biosféru, mořské řasy a kyslík, cyklus oxidu uhličitého) a tropický deštný les (porovnání, druhová rozmanitost, ohrožování, globální význam a význam pro nás); lidské sídlo – město – vesnice (umělý ekosystém, jeho funkce a vztahy k okolí, aplikace na místní podmínky); kulturní krajina (pochopení hlubokého ovlivnění přírody v průběhu vzniku civilizace až po dnešek); **Základní podmínky života** – voda (vztahy vlastností vody a života, význam vody pro lidské aktivity, ochrana její čistoty, pitná voda ve světě a u nás, způsoby řešení); ovzduší (význam pro život na Zemi, ohrožování ovzduší a klimatické změny, propojenost světa, čistota ovzduší u nás); půda (propojenost složek prostředí, zdroj výživy, ohrožení půdy, rekultivace a situace v okolí, změny v potřebě zemědělské půdy, nové funkce zemědělství v krajině; ochrana biologických druhů (důvody ochrany a způsoby ochrany jednotlivých druhů); ekosystémy – biodiverzita (funkce ekosystémů, význam biodiverzity, její úroveň, ohrožování a ochrana ve světě a u nás); energie (energie a život, vliv energetických zdrojů na společenský rozvoj, využívání energie, možnosti a způsoby šetření, místní podmínky); přírodní zdroje (zdroje surovinové a energetické, jejich vyčerpatelnost, vlivy na prostředí, principy hospodaření s přírodními zdroji, význam a způsoby získávání a využívání přírodních zdrojů v okolí); **Lidské aktivity a problémy životního prostředí** – zemědělství a životní prostředí, ekologické zemědělství; doprava a životní prostředí (význam a vývoj, energetické zdroje dopravy a její vlivy na prostředí, druhy dopravy a ekologická zátěž, doprava a globalizace), průmysl a životní prostředí (průmyslová revoluce a demografický vývoj, vlivy průmyslu na prostředí, zpracovávané materiály a jejich působení, vliv právních a ekonomických nástrojů na vztahy průmyslu k ochraně životního prostředí, průmysl a udržitelný rozvoj společnosti); odpady a hospodaření s odpady (odpady a příroda, principy a způsoby hospodaření s odpady, druhotné suroviny); ochrana přírody a kulturních památek (význam ochrany přírody a kulturních památek; právní řešení u nás, v EU a ve světě, příklady z okolí, zásada předběžné opatrnosti; ochrana přírody při masových sportovních akcích – zásady MOV) změny v krajině (krajina dříve a dnes, vliv lidských aktivit, jejich reflexe a perspektivy); dlouhodobé programy zaměřené k růstu ekologického vědomí veřejnosti (Státní program EVVO, Agenda 21 EU) a akce (Den životního prostředí OSN, Den Země apod.); **Vztah člověka k prostředí** – naše obec (přírodní zdroje, jejich původ, způsoby využívání a řešení odpadového hospodářství, příroda a kultura obce a její ochrana, zajišťování ochrany životního prostředí v obci - instituce, nevládní organizace, lidé); náš životní styl (spotřeba věcí, energie, odpady, způsoby jednání a vlivy na prostředí); aktuální (lokální) ekologický problém (příklad problému, jeho příčina, důsledky, souvislosti, možnosti a způsoby řešení, hodnocení, vlastní názor, jeho zdůvodňování a prezentace); prostředí a zdraví (rozmanitost vlivů prostředí na zdraví, jejich komplexní a synergické působení, možnosti a způsoby ochrany zdraví); nerovnoměrnost života na Zemi (rozdílné podmínky prostředí a rozdílný společenský vývoj na Zemi, příčiny a důsledky zvyšování rozdílů globalizace a principy udržitelnosti rozvoje, příklady jejich uplatňování ve světě, u nás)

[ZPĚT NA OBSAH](#)

4.6 PŘÍRODOPIS

Předmět se vyučuje jako povinný ve všech ročnících II. stupně. Standardní vyučovací jednotky jsou doplněny projekty, vycházkami, exkurzemi a dalšími formami vyučování.

Obsah předmětu je vytvořen ze vzdělávacího oboru přírodopis a zahrnuje rovněž průřezové téma environmentální výchova.

VÝCHOVNÉ A VZDĚLÁVACÍ STRATEGIE

pozorování, experimentování, vysvětlování, odhadování, kvantifikace, měření, porovnávání, třídění, usuzování, předvídaní, formulování a ověřování hypotéz, laboratorní práce, aplikace znalostí na reálné životní situace, práce s výukovými programy, samostatná práce, definování, otázky a další techniky mapování prekonceptů žáků a zkoumání nových témat, diskuse, dramatická improvizace, hry v roli, práce individuální, ve skupině i ve dvojicích, práce s informacemi - slovníky, encyklopedie, internet

6. ročník

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY

- *aplikuje praktické metody poznávání přírody*
- *dodržuje základní pravidla bezpečnosti práce a chování při poznávání živé a neživé přírody*
- *rozliší základní projevy a podmínky života, orientuje se v daném přehledu vývoje organismů*
- *popíše základní rozdíly mezi buňkou rostlin, živočichů a bakterií a objasní funkci základních organel*
- *rozpozná, porovná a objasní funkci základních orgánů (orgánových soustav) rostlin i živočichů*
- *třídí organismy a zařadí vybrané organismy do říší a nižších taxonomických jednotek*
- *vysvětlí podstatu pohlavního a nepohlavního rozmnožování a jeho význam z hlediska dědičnosti*
- *uvede příklady dědičnosti v praktickém životě a příklady vlivu prostředí na utváření organismů*
- *uvede na příkladech z běžného života význam virů a bakterií v přírodě i pro člověka*
- *rozpozná naše nejznámější jedlé a jedovaté houby s plodnicemi a porovná je podle charakteristických znaků*
- *vysvětlí různé způsoby výživy hub a jejich význam v ekosystémech a místo v potravních řetězcích*
- *objasní funkci dvou organismů ve stélce lišejníků*

UČIVO

praktické metody poznávání přírody – pozorování lupou a mikroskopem (případně dalekohledem), zjednodušené určovací klíče a atlasy, založení herbáře a sbírek, ukázky odchytu některých živočichů, jednoduché rozčleňování rostlin a živočichů, **významní biologové a jejich objevy**, základy evoluční teorie; **vznik, vývoj, rozmanitost, projevy života a jeho význam** – výživa, dýchání, růst, rozmnožování, vývin, reakce na podněty; **základní struktura života** – buňky, pletiva, tkáně, orgány, orgánové soustavy, organismy jednobuněčné a mnohobuněčné, **význam a zásady třídění organismů**, **dědičnost a proměnlivost organismů** – podstata dědičnosti a přenos dědičných informací, gen, křížení, **viry a bakterie** – výskyt, význam a praktické využití, **houby bez plodnic** – základní charakteristika, pozitivní a negativní vliv na člověka a živé organismy, **houby s plodnicemi** – stavba, výskyt, význam, zásady sběru, konzumace a první pomoc při otravě houbami, **lišejníky** – stavba, symbióza, výskyt a význam

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY

- *rozlišuje a porovná jednotlivé skupiny a znaky živočichů, popíše vnější a vnitřní stavbu vybraných druhů živočichů, určuje vybrané živočichy, zařazuje je do hlavních taxonomických skupin*
- *odvodí na základě pozorování základní projevy chování živočichů v přírodě, na příkladech objasní jejich způsob života a přizpůsobení danému prostředí zhodnotí význam živočichů v přírodě i pro člověka uplatňuje zásady bezpečného chování ve styku se živočichy*
- *odvodí na základě pozorování uspořádání rostlinného těla od buňky přes pletiva až k jednotlivým orgánům*
- *porovná vnější a vnitřní stavbu jednotlivých orgánů a uvede praktické příklady jejich funkcí a vztahů v rostlině jako celku*
- *vysvětlí princip základních rostlinných fyziologických procesů a jejich využití při pěstování rostlin*
- *rozlišuje základní systematické skupiny rostlin a určuje jejich význačné zástupce pomocí klíčů a atlasů*
- *odvodí na základě pozorování přírody závislost a přizpůsobení některých rostlin podmínkám prostředí*
- *porovná základní vnější a vnitřní stavbu vybraných živočichů a vysvětlí funkci jednotlivých orgánů*

UČIVO

zoologie - vývoj, vývin a systém živočichů (strunatci), **projevy a chování živočichů** (pláštěnci, bezlebeční), **projevy a chování živočichů – obratlovci** (kruhoústí – mihule, paryby – žraloci a rejnoci, ryby – sladkovodní, mořské (rozmnožování), obojživelníci – ve vodě i na souši, plazi – želvy, krokodýli, šupinatí (ještěři a hadi), vznik a vývoj ptáků chování ptáků (vodní, mokřadní a mořští ptáci, dravci a sovy, lesní stromoví ptáci, ptáci – okraje lesa, otevřené krajiny, břehů tekoucích vod

anatomie a morfologie rostlin – stavba a význam jednotlivých částí těla vyšších rostlin (kořen, stonek, list, květ, semeno, plod), **fyziologie rostlin** – základní principy fotosyntézy, dýchání, růstu, rozmnožování, **systém rostlin** – poznávání a zařazování daných zástupců běžných druhů řas, mechorostů, kapradin (plavuně, přesličky, kapradiny), nahosemenných a krytosemenných rostlin (jednoděložných a dvouděložných); jejich vývoj a využití hospodářsky významných zástupců; **význam rostlin a jejich ochrana,**

8. ročník

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY

- *rozlišuje a porovná jednotlivé skupiny savců, popisuje vnější a vnitřní stavbu těla vybraných živočichů, zařazuje je do hlavních taxonomických skupin*
- *odvodí na základě pozorování základní projevy chování savců v přírodě, na příkladech objasní jejich způsob života a přizpůsobení danému prostředí*
- *zhodnotí význam živočichů v přírodě i pro člověka uplatňuje zásady bezpečného chování ve styku se živočichy*
- *určí polohu a objasní stavbu a funkci orgánů a orgánových soustav lidského těla, vysvětlí jejich vztahy*
- *orientuje se v základních vývojových stupních fylogeneze člověka*
- *objasní vznik a vývin nového jedince od početí až do stáří*
- *rozlišuje příčiny, případně příznaky běžných nemocí a uplatňuje zásady jejich prevence a léčby, objasní význam zdravého způsobu života*
- *aplikuje předlékařskou první pomoc při poranění a jiném poškození těla*
- *dává do souvislosti složení stravy a způsob stravování s rozvojem civilizačních nemocí a v rámci svých možností uplatňuje zdravé stravovací návyky*
- *uplatňuje osvojené preventivní způsoby rozhodování, chování a jednání v souvislosti s běžnými, přenosnými, civilizačními a jinými chorobami; svěří se se zdravotním problémem a v případě potřeby vyhledá odbornou pomoc*
- *respektuje význam sexuality v souvislosti se zdravím, etikou, morálkou a pozitivními životními cíli, chápe význam zdrženlivosti v dospívání a odpovědného sexuálního chování*

- v případě potřeby poskytne adekvátní první pomoc

UČIVO

vnitřní a vnější stavba těla savců, funkce jednotlivých částí těla (orgánové soustavy) – vývoj savců, přizpůsobení prostředí, přehled hlavních skupin savců, porovnání vnitřní a vnější stavby těla, **savci vejcorodí a živorodí – vačnatci a placentálové** (hmyzožravci, letouni, chudozubí, hlodavci, zajíci, šelmy, ploutvonožci, kytovci, chobotnatci, lichokopytníci, sudokopytníci, primáti, **etologie** – zvířecí dorozumívání

fylogeneze a ontogeneze člověka – původ člověka, vývoj druhu, rozmnožování člověka, **anatomie a fyziologie** – stavba a funkce jednotlivých částí lidského těla, orgány, orgánové soustavy (opěrná, pohybová, oběhová, dýchací, trávicí, vylučovací a rozmnožovací, řídicí), vyšší nervová činnost, **nemoci, úrazy a prevence** – příčiny, příznaky, praktické zásady a postupy při léčení běžných nemocí; závažná poranění a život ohrožující stavy, epidemie

životní styl – pozitivní a negativní dopad prostředí a životního stylu na zdraví člověka

dětství, puberta, dospívání – **tělesné, duševní a společenské změny, sexuální dospívání a reprodukční zdraví** – předčasná sexuální zkušenost, promiskuita, **zdraví reprodukční soustavy, sexualita jako součást formování osobnosti, zdrženlivost, civilizační choroby** – **zdravotní rizika, preventivní a lékařská péče**

problémy těhotenství a rodičovství mladistvých; poruchy pohlavní identity, ochrana před přenosnými chorobami, cesty přenosu nákaz a jejich prevence, náказы respirační, přenosné potravou, získané v přírodě, přenosné krví a sexuálním kontaktem, přenosné bodnutím hmyzu a stykem se zvířaty; ochrana před chronickými nepřenosiými chorobami a před úrazy – **prevence kardiovaskulárních a metabolických onemocnění; preventivní a léčebná péče; odpovědné chování v situacích úrazu a život ohrožujících stavů (úrazy v domácnosti, při sportu, na pracovišti, v dopravě), základy první pomoci.**

9. ročník

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY

- *objasní vliv jednotlivých sfér Země na vznik a trvání života*
- *rozpozná podle charakteristických vlastností vybrané nerosty a horniny s použitím určovacích pomůcek*
- *rozlišuje důsledky vnitřních a vnějších geologických dějů, včetně geologického oběhu hornin i oběhu vody*
- *porovná význam půdotvorných činitelů pro vznik půdy, rozlišuje hlavní půdní typy a půdní druhy v naší přírodě*
- *rozlišuje jednotlivá geologická období podle charakteristických znaků*
- *uvede význam vlivu podnebí a počasí na rozvoj různých ekosystémů a charakterizuje mimořádné události způsobené výkyvy počasí a dalšími přírodními jevy, jejich doprovodné jevy a možné dopady i ochranu před nimi*
- *uvede příklady výskytu organismů v určitém prostředí a vztahy mezi nimi*
- *rozlišuje a uvede příklady systémů organismů – populace, společenstva, ekosystémy a objasní na základě příkladu základní princip existence živých a neživých složek ekosystému*
- *vysvětlí podstatu jednoduchých potravních řetězců v různých ekosystémech a zhodnotí jejich význam*
- *uvede příklady kladných i záporných vlivů člověka na životní prostředí a příklady narušení rovnováhy ekosystému*

UČIVO

Země – vznik a stavba Země, **nerosty a horniny** – vznik, vlastnosti, kvalitativní třídění, praktický význam a využití zástupců, určování jejich vzorků; seznámení s krystalografií, **vnější a vnitřní geologické procesy** – příčiny a důsledky, **půdy** – složení, vlastnosti a význam půdy pro výživu rostlin, její hospodářský význam pro společnost, nebezpečí a příklady její devastace, možnosti a příklady rekultivace, **vývoj zemské kůry a organismů na Zemi** – geologické a klimatické změny a jejich vliv na vývoj života, výskyt typických organismů a jejich přizpůsobování prostředí, **geologický vývoj a stavba území ČR** – Český masiv, Karpaty, **podnebí a počasí ve vztahu k životu**, význam vody a teploty prostředí pro život, ochrana a využití přírodních zdrojů, význam jednotlivých vrstev ovzduší pro život, vlivy znečištěného ovzduší a klimatických změn na živé organismy a na člověka **mimořádné události způsobené přírodními vlivy** – příčiny vzniku mimořádných událostí, přírodní světové katastrofy, nejčastější mimořádné přírodní události v ČR (povodně, větrné bouře, sněhové kalamity, laviny, náledí) a ochrana před nimi **organismy a prostředí** – vzájemné vztahy mezi organismy, mezi organismy a prostředím; populace, společenstva, přirozené a umělé ekosystémy, potravní řetězce, rovnováha v ekosystému, **ochrana přírody a životního prostředí** – globální problémy a jejich řešení, chráněná území

PRŮŘEZOVÉ TÉMA

Ekosystémy – les (les v našem prostředí, produkční a mimoprodukční významy lesa); pole (význam, změny okolní krajiny vlivem člověka, způsoby hospodaření na nich, pole a jejich okolí); vodní zdroje (lidské aktivity spojené s vodním hospodářstvím, důležitost pro krajinnou ekologii); moře (druhovú odlišnost, význam pro biosféru, mořské řasy a kyslík, cyklus oxidu uhličitého) a tropický deštný les (porovnání, druhová rozmanitost, ohrožování, globální význam a význam pro nás); lidské sídlo – město – vesnice (umělý ekosystém, jeho funkce a vztahy k okolí, aplikace na místní podmínky); kulturní krajina (pochopení hlubokého ovlivnění přírody v průběhu vzniku civilizace až po dnešek); **Základní podmínky života** – voda (vztahy vlastností vody a života, význam vody pro lidské aktivity, ochrana její čistoty, pitná voda ve světě a u nás, způsoby řešení); ovzduší (význam pro život na Zemi, ohrožování ovzduší a klimatické změny, propojenost světa, čistota ovzduší u nás); půda (propojenost složek prostředí, zdroj výživy, ohrožení půdy, rekultivace a situace v okolí, změny v potřebě zemědělské půdy, nové funkce zemědělství v krajině; ochrana biologických druhů (důvody ochrany a způsoby ochrany jednotlivých druhů); ekosystémy – biodiverzita (funkce ekosystémů, význam biodiverzity, její úroveň, ohrožování a ochrana ve světě a u nás); energie (energie a život, vliv energetických zdrojů na společenský rozvoj, využívání energie, možnosti a způsoby šetření, místní podmínky); přírodní zdroje (zdroje surovinové a energetické, jejich vyčerpatelnost, vlivy na prostředí, principy hospodaření s přírodními zdroji, význam a způsoby získávání a využívání přírodních zdrojů v okolí); **Lidské aktivity a problémy životního prostředí** – zemědělství a životní prostředí, ekologické zemědělství; doprava a životní prostředí (význam a vývoj, energetické zdroje dopravy a její vlivy na prostředí, druhy dopravy a ekologická zátěž, doprava a globalizace), průmysl a životní prostředí (průmyslová revoluce a demografický vývoj, vlivy průmyslu na prostředí, zpracovávané materiály a jejich působení, vliv právních a ekonomických nástrojů na vztahy průmyslu k ochraně životního prostředí, průmysl a udržitelný rozvoj společnosti); odpady a hospodaření s odpady (odpady a příroda, principy a způsoby hospodaření s odpady, druhotné suroviny); ochrana přírody a kulturních památek (význam ochrany přírody a kulturních památek; právní řešení u nás, v EU a ve světě, příklady z okolí, zásada předběžné opatrnosti; ochrana přírody při masových sportovních akcích – zásady MOV) změny v krajině (krajina dříve a dnes, vliv lidských aktivit, jejich reflexe a perspektivy); dlouhodobé programy zaměřené k růstu ekologického vědomí veřejnosti (Státní program EVVO, Agenda 21 EU) a akce (Den životního prostředí OSN, Den Země apod.); **Vztah člověka k prostředí** – naše obec (přírodní zdroje, jejich původ, způsoby využívání a řešení odpadového hospodářství, příroda a kultura obce a její ochrana, zajišťování ochrany životního prostředí v obci - instituce, nevládní organizace, lidé); náš životní styl (spotřeba věcí, energie, odpady, způsoby jednání a vlivy na prostředí); aktuální (lokální) ekologický problém (příklad problému, jeho příčina, důsledky, souvislosti, možnosti a způsoby řešení, hodnocení, vlastní názor, jeho zdůvodňování a prezentace); prostředí a zdraví (rozmanitost vlivů prostředí na

zdraví, jejich komplexní a synergické působení, možnosti a způsoby ochrany zdraví); nerovnoměrnost života na Zemi (rozdílné podmínky prostředí a rozdílný společenský vývoj na Zemi, příčiny a důsledky zvyšování rozdílů globalizace a principy udržitelnosti rozvoje, příklady jejich uplatňování ve světě, u nás)

[ZPĚT NA OBSAH](#)

4.7 ZEMĚPIS

Předmět se vyučuje jako povinný ve všech ročnících II. stupně. Standardní vyučovací jednotky jsou doplněny cvičením v terénu, projekty, vycházkami, exkurzemi a dalšími formami vyučování. Obsah předmětu je vytvořen ze vzdělávacího oboru zeměpis a zahrnuje rovněž průřezové téma výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech.

VÝCHOVNÉ A VZDĚLÁVACÍ STRATEGIE

cvičení v terénu, práce s mapami, plány, náčrtky, pozorování, poslech, vysvětlování, odhadování, kvantifikace, měření, ověřování, porovnávání, třídění, usuzování, předvídání, navozování problémových úloh, projekty, aplikace znalostí na reálné životní situace, práce s výukovými programy, tvorba prezentací, brainstorming, definování, otázky a další techniky mapování prekonceptů žáků a zkoumání nových témat, vyprávění, předčítání, otevřené otázky, diskuse, práce individuální, ve skupině i ve dvojicích, práce s informacemi - slovníky, encyklopedie, internet

6. ročník

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY

- *organizuje a přiměřeně hodnotí geografické informace a zdroje dat z dostupných kartografických produktů a elaborátů, z grafů, diagramů, statistických a dalších informačních zdrojů*
- *používá s porozuměním základní geografickou, topografickou a kartografickou terminologii*
- *přiměřeně hodnotí geografické objekty, jevy a procesy v krajinné sféře, jejich určité pravidelnosti, zákonitosti a odlišnosti, jejich vzájemnou souvislost a podmíněnost, rozeznává hranice (bariéry) mezi podstatnými prostorovými složkami v krajině*
- *ovládá základy praktické topografie a orientace v terénu*
- *aplikuje v terénu praktické postupy při pozorování, zobrazování a hodnocení krajiny*
- *uplatňuje v praxi zásady bezpečného pohybu a pobytu v krajině, uplatňuje v modelových situacích zásady bezpečného chování a jednání při mimořádných událostech*
- *rozlišuje a porovnává složky a prvky přírodní sféry, jejich vzájemnou souvislost a podmíněnost, rozeznává, pojmenuje a klasifikuje tvary zemského povrchu*
- *porovná působení vnitřních a vnějších procesů v přírodní sféře a jejich vliv na přírodu a na lidskou společnost*
- *porovnává různé krajiny jako součást pevninské části krajinné sféry, rozlišuje na konkrétních příkladech specifické znaky a funkce krajin*
- *uvádí konkrétní příklady přírodních a kulturních krajinných složek a prvků, prostorové rozmístění hlavních ekosystémů (biomů)*
- *uvádí na vybraných příkladech závažné důsledky a rizika přírodních a společenských vlivů na životní prostředí*
- *zhodnotí postavení Země ve vesmíru a srovnává podstatné vlastnosti Země s ostatními tělesy sluneční soustavy*
- *prokáže na konkrétních příkladech tvar planety Země, zhodnotí důsledky pohybů*

Země na život lidí a organismů

UČIVO

Země jako vesmírné těleso – tvar, velikost a pohyby Země, střídání dne a noci, střídání ročních období, světový čas, časová pásma, datová hranice, smluvený čas,

komunikační geografický a kartografický jazyk – vybrané obecně používané geografické, topografické a kartografické pojmy; základní topografické útvary: body, liniové a plošné útvary, jejich kombinace; hlavní kartografické produkty: plán, mapa - jazyk mapy: symboly, smluvené značky, vysvětlivky; statistická data a jejich grafické vyjádření, tabulky; základní informační geografická média a zdroje dat, **geografická kartografie a topografie** – glóbus, měřítko globusu, zeměpisná síť, poledníky a rovnoběžky, zeměpisné souřadnice, určování zeměpisné polohy v zeměpisné síti; měřítko a obsah plánů a map, orientace plánů a map vzhledem ke světovým stranám; praktická cvičení a aplikace s dostupnými kartografickými produkty v tištěné i elektronické podobě, **cvičení a pozorování v terénu místní krajiny, geografické exkurze** – orientační body, jevy, pomůcky a přístroje; stanoviště, určování hlavních a vedlejších světových stran, pohyb podle mapy a azimutu, odhad vzdáleností a výšek objektů v terénu; jednoduché panoramatické náčrtky krajiny, situační plány, schematické náčrtky pochodové osy, hodnocení přírodních jevů a ukazatelů, **krajinná sféra** – přírodní, společenská a hospodářská, složky a prvky přírodní sféry, **systém přírodní sféry na planetární úrovni** – geografické pásy, geografická (šířková) pásma, výškové stupně, **systém přírodní sféry na regionální úrovni** – přírodní oblasti, **krajina** – přírodní a společenské prostředí, typy krajín, **vztah příroda a společnost** – trvale udržitelný život a rozvoj, principy a zásady ochrany přírody a životního prostředí, chráněná území přírody, globální ekologické a environmentální problémy lidstva,

7. ročník

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY

- *rozlišuje zásadní přírodní a společenské atributy jako kritéria pro vymezení, ohraničení a lokalizaci regionů světa*
- *lokalizuje na mapách světadíly, oceány a makroregiony světa podle zvolených kritérií, srovnává jejich postavení, rozvojová jádra a periferní zóny*
- *porovnává a přiměřeně hodnotí polohu, rozlohu, přírodní, kulturní, společenské, politické a hospodářské poměry, zvláštnosti a podobnosti, potenciál a bariéry jednotlivých světadílů, oceánů, vybraných makroregionů světa a vybraných (modelových) států*
- *zvažuje, jaké změny ve vybraných regionech světa nastaly, nastávají, mohou nastat a co je příčinou zásadních změn v nich*

UČIVO

světadíly kromě Evropy, makroregiony světa – určující a porovnávací kritéria; jejich přiměřená charakteristika z hlediska přírodních a socioekonomických poměrů s důrazem na vazby a souvislosti (přírodní oblasti, podnebné oblasti, sídelní oblasti, jazykové oblasti, náboženské oblasti, kulturní oblasti), **světové oceány** – **základní popis; modelové regiony světa** – vybrané modelové přírodní, společenské, politické, hospodářské a environmentální problémy, možnosti jejich řešení

8. ročník

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY

- *rozlišuje zásadní přírodní a společenské atributy jako kritéria pro vymezení, ohraničení a lokalizaci regionů Evropy a Evropské unie*

- *lokalizuje na mapě rozvojová jádra a periferní zóny Evropy a EU*
- *porovnává a přiměřeně hodnotí polohu, rozlohu, přírodní, kulturní, společenské, politické a hospodářské poměry, zvláštnosti a podobnosti, potenciál a bariéry vybraných (modelových) států*
- *zvažuje, jaké změny v regionu nastaly, nastávají, mohou nastat a co je příčinou zásadních změn v nich*
- *posoudí na přiměřené úrovni prostorovou organizaci evropské populace, její rozložení, strukturu, růst, pohyby a dynamiku růstu a pohybů, zhodnotí na vybraných příkladech mozaiku multikulturní Evropy*
- *zhodnotí přiměřeně strukturu, složky a funkce evropského hospodářství, lokalizuje na mapách hlavní evropské surovinové a energetické zdroje*
- *porovnává předpoklady a hlavní faktory pro územní rozmístění hospodářských aktivit*
- *porovnává státy Evropy a zájmové integrace států na základě podobných a odlišných znaků*
- *hodnotí a porovnává na přiměřené úrovni polohu, přírodní poměry, přírodní zdroje, lidský a hospodářský potenciál České republiky v evropském a světovém kontextu*
- *lokalizuje na mapách jednotlivé kraje České republiky a hlavní jádrové a periferní oblasti z hlediska osídlení a hospodářských aktivit*
- *uvádí příklady účasti a působnosti České republiky ve světových mezinárodních a nadnárodních institucích, organizacích a integracích států*
- *vymezí a lokalizuje místní oblast (region) podle bydliště nebo školy*
- *hodnotí na přiměřené úrovni přírodní, hospodářské a kulturní poměry místního regionu, možnosti dalšího rozvoje, přiměřeně analyzuje vazby místního regionu k vyšším územním celkům*

UČIVO

Evropa, Evropská unie - světadíl, oceány – určující a porovnávací kritéria; jejich přiměřená charakteristika z hlediska přírodních a socioekonomických poměrů s důrazem na vazby a souvislosti (přírodní oblasti, podnebné oblasti, sídelní oblasti, jazykové oblasti, náboženské oblasti, kulturní oblasti), vybrané modelové přírodní, společenské, politické, hospodářské a environmentální problémy, možnosti jejich řešení, **obyvatelstvo Evropy** – základní geografické, demografické, hospodářské a kulturní charakteristiky, **globalizační společenské, politické a hospodářské procesy** – aktuální společenské, sídelní, politické a hospodářské poměry současné Evropy, sídelní systémy, evropské **hospodářství** – sektorová a odvětvová struktura, územní dělba práce, ukazatelé hospodářského rozvoje a životní úroveň, **regionální společenské, politické a hospodářské útvary** – porovnávací kritéria: národní a mnohonárodnostní státy, části států, správní oblasti, kraje, města, aglomerace; hlavní a periferní hospodářské oblasti Evropy; politická, bezpečnostní a hospodářská seskupení (integrace) států; geopolitické procesy, hlavní světová konfliktní ohniska;

Česká republika – zeměpisná poloha, rozloha, členitost, přírodní poměry a zdroje; obyvatelstvo: základní geografické, demografické a hospodářské charakteristiky, sídelní poměry; rozmístění hospodářských aktivit, sektorová a odvětvová struktura hospodářství; transformační společenské, politické a hospodářské procesy a jejich územní projevy a dopady; hospodářské a politické postavení České republiky v Evropě a ve světě, zapojení do mezinárodní dělby práce a obchodu, **regiony České republiky** – územní jednotky státní správy a samosprávy, krajské členění, kraj místního regionu, přeshraniční spolupráce se sousedními státy v euroregionech; **místní region** – zeměpisná poloha, kritéria vymezení místního regionu, vztahy k okolním regionům, základní přírodní a socioekonomické charakteristiky a specifika regionu důležitá pro jeho další rozvoj

9. ročník

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY

- *posoudí na přiměřené úrovni prostorovou organizaci světové populace, její rozložení, strukturu, růst, pohyby a dynamiku růstu a pohybů, zhodnotí na vybraných příkladech mozaiku multikulturního světa*
- *posoudí, jak přírodní podmínky souvisí s funkcí lidského sídla, pojmenuje obecné základní geografické znaky sídel*
- *zhodnotí přiměřeně strukturu, složky a funkce světového hospodářství, lokalizuje na mapách hlavní světové surovinové a energetické zdroje*
- *porovnává předpoklady a hlavní faktory pro územní rozmístění hospodářských aktivit*
- *porovnává státy světa a zájmové integrace států světa na základě podobných a odlišných znaků*
- *lokalizuje na mapách jednotlivých světadílů hlavní aktuální geopolitické změny a politické problémy v konkrétních světových regionech*
- *vytváří a využívá osobní myšlenková (mentální) schémata a myšlenkové (mentální) mapy pro orientaci v konkrétních regionech, pro prostorové vnímání a hodnocení míst, objektů, jevů a procesů v nich, pro vytváření postojů k okolnímu světu*

UČIVO

obyvatelstvo světa – základní geografické, demografické hospodářské a kulturní charakteristiky, **globalizační společenské, politické a hospodářské procesy** – aktuální společenské, politické a hospodářské poměry současného světa, sídelní systémy, **světové hospodářství** – sektorová a odvětvová struktura, územní dělba práce, ukazatelé hospodářského rozvoje a životní úrovně, **regionální společenské, politické a hospodářské útvary** – porovnávací kritéria: národní a mnohonárodnostní státy, části států, správní oblasti, kraje, města, aglomerace; hlavní a periferní hospodářské oblasti světa; politická, bezpečnostní a hospodářská seskupení (integrace) států; geopolitické procesy, hlavní světová konfliktní ohniska; **ochrana člověka při ohrožení zdraví a života** – živelní pohromy; opatření a chování v modelových situacích

PRŮŘEZOVÉ TÉMA

Evropa a svět nás zajímá – rodinné příběhy, zážitky a zkušenosti z Evropy a světa; místa, události a artefakty v blízkém okolí mající vztah k Evropě a světu; naši sousedé v Evropě; život dětí v jiných zemích; lidová slovesnost, zvyky a tradice národů Evropy; **Objevujeme Evropu a svět** – naše vlast a Evropa; evropské krajiny; Evropa a svět; mezinárodní setkávání; státní a evropské symboly; Den Evropy; život Evropanů a styl života v evropských rodinách; životní styl a vzdělávání mladých Evropanů; **Jsme Evropané** – kořeny a zdroje evropské civilizace; klíčové mezníky evropské historie; Evropská integrace; instituce Evropské unie a jejich fungování; čtyři svobody a jejich dopad na život jedince; co Evropu spojuje a co ji rozděluje; mezinárodní organizace a jejich přispění k řešení problémů dětí a mládeže

[ZPĚT NA OBSAH](#)

4.8 FYZIKA

Předmět se vyučuje jako povinný ve všech ročnících II. stupně (viz učební plán). Standardní vyučovací jednotky jsou doplněny cvičením v terénu, projekty, vycházkami, exkurzemi a dalšími formami vyučování. Obsah předmětu je vytvořen ze vzdělávacího oboru fyzika.

VÝCHOVNÉ A VZDĚLÁVACÍ STRATEGIE

pozorování, měření, experimentování, modelování, kladení otázek, definování, usuzování,

porovnávání, třídění, předvídaní, navozování problémových úloh, formulování hypotéz a jejich ověřování více nezávislými způsoby, posuzování důležitosti, spolehlivosti a správnosti získaných přírodovědných dat pro potvrzení nebo vyvrácení vyslovovaných hypotéz či závěrů, projekty, aplikace znalostí na reálné životní situace, práce s výukovými programy, myšlenkové mapy a jiné techniky mapování prekonceptů žáků a zkoumání nových témat, práce individuální, ve skupině i ve dvojicích, práce s informacemi - slovníky, encyklopedie, internet, zapojování do aktivit směřujících k šetrnému chování k přírodním systémům, uvažování a jednání, která preferují co nejefektivnější využívání zdrojů energie v praxi,

6. ročník

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY

- *vysvětlí rozdíl mezi částicemi, látkou a tělesem*
- *uvede konkrétní příklady jevů dokazujících, že se částice látek neustále pohybují a vzájemně na sebe působí*
- *uvede využití magnetů a dokáže vysvětlit rozdíl mezi magnetem a elektromagnetem*
- *změří vhodně zvolenými měřidly některé důležité fyzikální veličiny charakterizující látku a tělesa*
- *využívá s porozuměním vztah mezi hustotou, hmotností a objemem při řešení praktických problémů*
- *předpoví, jak se změní délka či objem tělesa při dané změně jeho teploty*
- *změří čas pohybu tělesa a dovede pracovat s jednotkami času sestaví elektrické obvody a dokáže vysvětlit základní veličiny*

UČIVO

měřené veličiny – délka, objem, hmotnost, hustota, teplota a její změna, čas, **gravitační pole a gravitační síla** – přímá úměrnost mezi gravitační silou a hmotností tělesa, **magnetické pole magnetická síla, skupenství látek** – souvislost skupenství látek s jejich částicovou stavbou; difúze, Brownův pohyb, **elektrický obvod**, elektrický proud, elektrické napětí

7. ročník

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY

- *rozhodne, jaký druh pohybu těleso koná vzhledem k jinému tělesu*
- *využívá s porozuměním při řešení problémů a úloh vztah mezi rychlostí, dráhou a časem u rovnoměrného pohybu těles*
- *určí v konkrétní jednoduché situaci druhy sil působících na těleso, jejich velikosti, směry a výslednici*
- *změří velikost působící síly*
- *aplikuje poznatky o otáčivých účincích síly při řešení praktických problémů*
- *určí účinky síly*
- *využívá Newtonovy zákony pro objasňování či předvídaní změn pohybu těles při působení stálé výsledné síly v jednoduchých situacích*
- *využívá poznatky o zákonitostech tlaku v klidných tekutinách pro řešení konkrétních praktických problémů*
- *předpoví z analýzy sil působících na těleso v klidné tekutině chování tělesa v ní*
- *využívá Pascalův zákon v praktických situacích-hydraulické zařízení*
- *dovede vysvětlit způsob měření atmosférického tlaku a vztah atmosférického tlaku k bodu varu vody. Objasní princip vytlačení sloupce vody atmosférickým tlakem*
- *Využívá Archimédův zákon v praktických situacích-plování těles*

- *dovede popsat zdroje světla a zákonitosti šíření světla*
- *využívá zákona o přímočarém šíření světla ve stejnorodém optickém prostředí a zákona odrazu světla při řešení problémů a úloh*

UČIVO

druhy pohybů, rychlost, dráha, čas, **pohyby těles** – pohyb rovnoměrný a nerovnoměrný; pohyb přímočarý a křivočarý, **Pascalův zákon** – hydraulická zařízení, **hydrostatický a atmosférický tlak** – souvislost mezi hydrostatickým tlakem, hloubkou a hustotou kapaliny; souvislost atmosférického tlaku s některými procesy v atmosféře, **Archimédův zákon** – vztahová síla; potápění, vznášení se a plavání těles v klidných tekutinách, **pohyby těles** – pohyb rovnoměrný a nerovnoměrný; pohyb přímočarý a křivočarý, **gravitační pole a gravitační síla** – přímá úměrnost mezi gravitační silou a hmotností tělesa, **tlaková síla a tlak** – vztah mezi tlakovou silou, tlakem a obsahem plochy, na niž síla působí, **třecí síla** – smykové tření, ovlivňování velikosti třecí síly v praxi, **výslednice dvou sil stejných a opačných směrů**, **Newtonovy zákony** – první, druhý (kvalitativně), **tlaková síla a tlak** – vztah mezi tlakovou silou, tlakem a obsahem plochy, na niž síla působí, **třecí síla** – smykové tření, ovlivňování velikosti třecí síly v praxi, **výslednice dvou sil stejných a opačných směrů**, **Newtonovy zákony** – první, druhý (kvalitativně), třetí, **rovnováha na páce a pevné kladce, volná kladka, nakloněná rovina**

8. ročník

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY

- *určí v jednoduchých případech vykonanou práci, výkon*
- *využívá praktické poznatky o polohové a pohybové energii těles*
- *rozliší teplo-vnitřní energii tělesa a teplotu*
- *určí v jednoduchých případech teplo přijaté či odevzdané tělesem*
- *rozliší změny fyzikální stavu těles podle vydané či přijaté energie*
- *využívá poznatky přeměn energií v činnosti spalovacího motoru*
- *využívá s porozuměním vztah mezi výkonem, vykonanou prací a časem*
- *využívá poznatky o vzájemných přeměnách různých forem energie a jejich přenosu při řešení konkrétních problémů a úloh*
- *sestaví správně podle schématu elektrický obvod a analyzuje správně schéma reálného obvodu*
- *rozliší vodič, izolant a polovodič na základě analýzy jejich vlastností*
- *využívá Ohmův zákon pro část obvodu při řešení praktických problémů*
- *využívá prakticky poznatky o působení magnetického pole na magnet a cívku s proudem a o vlivu změny magnetického pole v okolí cívky na vznik indukovaného napětí v ní*

UČIVO

práce a výkon – výpočet; **přeměny skupenství** – tání a tuhnutí, skupenské teplo tání; vypařování a kapalnění; hlavní faktory ovlivňující vypařování a teplotu varu kapaliny; **formy energie** – pohybová a polohová energie; vnitřní energie; elektrická energie a výkon; výroba a přenos elektrické energie; **elektrický obvod** – zdroj napětí, spotřebič, spínač

9. ročník

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY

- *rozliší střídavý a stejnosměrný elektrický proud*
- *vysvětlí vznik střídavého elektrického proudu*
- *objasní funkci transformátoru*

- *dokáže popsat elektrickou síť ČR*
- *objasní vedení elektrického proudu v kapalinách a plynech*
- *odliší zapojení polovodičů v propustném a závěrném směru*
- *zapojí správně polovodičovou diodu*
- *využívá zákona o přímočarém šíření světla ve stejnorodém optickém prostředí a zákona odrazu světla při řešení problémů a úloh*
- *rozhodne ze znalosti rychlosti světla ve dvou různých prostředích, zda se světlo bude lámat ke kolmici či od kolmice, a využívá této skutečnosti při analýze průchodu světla čočkami*
- *rozpozná ve svém okolí zdroje zvuku a kvalitativně analyzuje příhodnost daného*
- *posoudí možnosti zmenšování vlivu nadměrného hluku na životní prostředí*
- *objasní (kvalitativně) pomocí poznatků o gravitačních silách pohyb planet kolem Slunce a měsíců planet kolem planet*
- *odliší hvězdu od planety na základě jejich vlastností*
- *využívá poznatky o vzájemných přeměnách různých forem energie a jejich přenosu při řešení konkrétních problémů a úloh*
- *objasní výhody a nevýhody jaderné energie*
- *zhodnotí výhody a nevýhody využívání různých energetických zdrojů z hlediska vlivu na životní prostředí*

UČIVO

elektrické a magnetické pole – elektrická a magnetická síla; elektrický náboj; tepelné účinky elektrického proudu; elektrický odpor; stejnosměrný elektromotor; transformátor; bezpečné chování při práci s elektrickými přístroji a zařízeními; **vlastnosti světla** – zdroje světla; rychlost světla ve vakuu a v různých prostředích; stín, zatmění Slunce a Měsíce; zobrazení odrazem na rovinném, dutém a vypuklém zrcadle (kvalitativně); zobrazení lomem tenkou spojkou a rozptylkou (kvalitativně); rozklad bílého světla hranolem, **sluneční soustava** – její hlavní složky; měsíční fáze, **hvězdy** – jejich složení, **formy energie** – pohybová a polohová energie; vnitřní energie; elektrická energie a výkon; výroba a přenos elektrické energie; jaderná energie, štěpná reakce, jaderný reaktor, jaderná elektrárna; ochrana lidí před radioaktivním zářením, **obnovitelné a neobnovitelné zdroje energie** hodnota a relevance informací a informačních zdrojů, internet, počítačová grafika, tabulkový editor, vytváření tabulek, porovnávání dat, jednoduché vzorce; duševní vlastnictví; prezentace informací (webové stránky, prezentační programy, multimédia)

[ZPĚT NA OBSAH](#)

4.9 INFORMAČNÍ A KOMUNIKAČNÍ TECHNOLOGIE

Předmět se vyučuje jako povinný v 6. a 8. ročníku (viz. učební plán). Obsah předmětu je vytvořen ze vzdělávacího oboru informační a komunikační technika a využití digitálních technologií ze vzdělávací oblasti Člověk a svět práce.

VÝCHOVNÉ A VZDĚLÁVACÍ STRATEGIE

vyhledávání informací a jejich ověřování, využívání informační a komunikační technologie při řešení praktických úloh, vyhledávání informací vhodných k řešení problémů a hodnocení těchto informací, na jehož základě žák dochází k různým variantám řešení, použití internetu jako zdroj informací a prostředku pro prezentaci výsledků činnosti člověka, orientace v informacích a informačních zdrojích, práce individuální i ve skupině, vedeme žáky k osvojování základních pravidel bezpečnosti při práci s PC, práce s různými technickými pomůckami pro racionalizaci činností.

6. ročník

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY

- *rozumí principu činnosti počítače*
- *rozlišuje pojmy hardware, software*
- *uloží soubor, adresář na paměťové medium*
- *pracuje s různými informačními systémy (Linux, Windows)*
- *formuluje dotaz a pomocí nápovědy nalezne odpověď*
- *pracuje s informacemi v souladu se zákony o duševním vlastnictví*
- *ovládá digitální fotoaparát (fotografování)*
- *při fotografování použije dostupné režimy fotoaparátu (krajina, noční scéna, sport, panorama, digitální a optický zoom atd.)*
- *získá informace z informačních zdrojů*
- *pracuje s informacemi na CD-ROM*
- *ověří věrohodnost informačních zdrojů, rozliší bulvární prvky ve sdělení od informativních a společensky významných*
- *zjistí uje podstatu mediálního sdělení a posoudí závažnost a návaznost informací*
- *rozliší rozdíl mezi reklamou a zprávou*
- *využije informace z internetu v jednotlivých předmětech*
- *prakticky používá různé internetové prohlížeče pro získání informací*
- *zpracuje získané informace - shromáždí, roztrídí, vyhodnotí a zpracuje je*
- *zpracuje text v tiskovém a grafickém editoru, vloží symbol a obrázek*
- *využívá vhodné aplikace při zpracování textu*
- *dodržuje estetická a typografická pravidla pro práci s textem a obrazem*
- *napiše referát (ročníkovou práci) pro vybraný předmět*
- *zpracuje projekt (spolupráce v týmu, stanovení cílů, časového harmonogramu, rozdělení úkolů, vzájemná kontrola)*

UČIVO

POČÍTAČ JAKO NÁSTROJ PRÁCE S INFORMACEMI - stavba počítače; princip činnosti počítače; hardware; software; organizace informací na paměťovém mediu; operační systémy; práce s nápovědou; **OCHRANA PRÁV** - ochrana práv k duševnímu vlastnictví; copyright; informační etika; **VYUŽITÍ DIGITÁLNÍCH TECHNOLOGIÍ** - digitální fotoaparát; **INFORMATIKA, INTERNET** – informace; vznik, získávání, zpracování, přenos, distribuce, uchování informací; CD-ROM (encyklopedie); práce s internetem; hodnota a relevance informací a informačních zdrojů; metody a nástroje jejich ověřování; cíle, pravidla mediálního sdělení; internetové prohlížeče; logická pravidla pro zadávání údajů pro vyhledávání informací; **TEXTOVÉ A GRAFICKÉ EDITORY** - zpracování textu; psaní textu; úprava textu; vkládání symbolů a obrázků; tvorba projektu ve skupinách

8. ročník

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY

- *vytvoří tabulku a pracuje s ní*
- *provede matematický výpočet pomocí tabulkového kalkulátoru*

- *zpracuje informace v textové, grafické a multimediální formě*
- *vytvoří prezentaci pro vybraný předmět*
- *uplatní vhodné výrazové prostředky při prezentaci své práce*
- *zhodnotí postoje a názory autora v mediovaném sdělení (prezentaci)*
- *pracuje uživatelským způsobem s mobilními technologiemi a použije mobilní služby (cestování, obchod, zábava)*
- *použije bezdrátové technologie k přenosu dat (bluetooth, WIFI, GPRS)*
- *přenesse digitální fotografii do počítače*
- *upraví digitální fotografii pomocí libovolného freewarového nebo komerčního programu (GIMP, CORREL, PHOTOSHOP, ZONER atd.)*
- *zesvětlí, ztmaví, zaostří, upraví barvy, vyřízne, vytvoří panorama atd.*
- *dodržuje bezpečnostní, hygienická pravidla a předpisy při práci s digitální technikou*
- *ošetřuje a chrání digitální techniku před poškozením*
- *využije profesní informace a poradenské služby pro výběr vhodného vzdělávání*
- *prokáže v modelových situacích schopnost prezentace své osoby při vstupu na trh práce*

UČIVO

TABULKOVÉ KALKULÁTORY - princip tabulkového kalkulátoru; práce s tabulkami; využití tabulkového kalkulátoru ke statistickým a matematickým výpočtům; **PREZENTAČNÍ TECHNOLOGIE** – PowerPoint; komerční software; **VYUŽITÍ DIGITÁLNÍCH TECHNOLOGIÍ** - digitální technologie; bezdrátové technologie (Bluetooth, WIFI, GPRS); navigační technologie; komunikační zařízení; grafické programy pro zpracování fotografií; mobilní telefony a služby

4.10 CHEMIE

Předmět se vyučuje jako povinný v 8. a 9. ročníku (viz učební plán). Obsah předmětu je vytvořen ze vzdělávacího oboru chemie.

VÝCHOVNÉ A VZDĚLÁVACÍ STRATEGIE

pozorování, experimentování, vysvětlování, odhadování, kvantifikace, měření, ověřování, porovnávání, třídění, usuzování, předvídaní, formulování a ověřování hypotéz, nácvik, modelování, navozování problémových úloh, práce s informacemi, aplikace znalostí na reálné životní situace, práce s výukovými programy, samostatná práce, výklad, definování, dotazování, nácvik podle předlohy, práce individuální, ve skupině i ve dvojicích, práce s informacemi - slovníky, encyklopedie, internet

8. ročník

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY

- *používá pojmy atom a molekula ve správných souvislostech*
- *rozlišuje chemické prvky a chemické sloučeniny a pojmy užívá ve správných souvislostech*
- *orientuje se v periodické soustavě chemických prvků, rozpozná vybrané kovy a nekovy a usuzuje na jejich možné vlastnosti*
- *rozlišuje směsi a chemické látky*
- *určí společné a rozdílné vlastnosti látek*
- *rozliší výchozí látky a produkty chemických reakcí, uvede příklady prakticky*

důležitých chemických reakcí, provede jejich klasifikaci a zhodnotí jejich využívání

- *vysvětlí základní faktory ovlivňující rozpouštění pevných látek*
- *navrhne postupy a prakticky provede oddělování složek směsí o známém složení; uvede příklady oddělování složek v praxi*
- *vypočítá složení roztoků, připraví prakticky roztok daného složení*
- *rozliší různé druhy vody a uvede příklady jejich výskytu a použití*
- *uvede příklady znečištění vody a vzduchu v pracovním prostředí a domácnosti, navrhne nejvhodnější preventivní opatření a způsoby likvidace znečištění*
- *pracuje bezpečně s vybranými dostupnými a běžně používanými látkami*
- *aplikuje poznatky o faktorech ovlivňujících průběh chemických reakcí v praxi a při předcházení jejich nebezpečnému průběhu*
- *uvádí do souvislostí zdravotní a psychosociální rizika, spojená se zneužíváním návykových látek, a životní perspektivu mladého člověka.*

UČIVO

částicové složení látek – molekuly, atomy, atomové jádro, protony, neutrony, elektronový obal a jeho změny v chemických reakcích, elektrony, **prvky** – názvy, značky, vlastnosti a použití vybraných prvků, skupiny a periody v periodické soustavě chemických prvků; protonové číslo, **chemické sloučeniny** – chemická vazba, názvosloví jednoduchých anorganických a organických sloučenin, **směsi** – různorodé, stejnorodé roztoky; **hmotnostní zlomek a koncentrace roztoku; koncentrovanější, zředěnější, nasycený a nenasycený roztok; vliv teploty, míchání a plošného obsahu pevné složky na rychlost jejího rozpouštění do roztoku; oddělování složek směsí (usazování, filtrace, destilace, krystalizace, sublimace), voda** – destilovaná, pitná, odpadní; výroba pitné vody; čistota vody, vzduch – složení, čistota ovzduší, ozonová vrstva, klasifikace chemických reakcí – slučování, neutralizace, reakce exotermní a endotermní, **faktory ovlivňující rychlost chemických reakcí** – teplota, plošný obsah povrchu výchozích látek, katalýza, **chemie a elektřina** – výroba elektrického proudu chemickou cestou, **vlastnosti látek** – hustota, rozpustnost, tepelná a elektrická vodivost, vliv atmosféry na vlastnosti a stav látek, **zásady bezpečné práce** – ve školní pracovně (laboratoři) i v běžném životě, **nebezpečné látky a přípravky** – R-věty, S-věty, varovné značky a jejich význam

9. ročník

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY

- *přečte chemické rovnice a s užitím zákona zachování hmotnosti vypočítá hmotnost výchozí látky nebo produktu*
- *porovná vlastnosti a použití vybraných prakticky významných oxidů, kyselin, hydroxidů a solí a posoudí vliv významných zástupců těchto látek na životní prostředí*
- *vysvětlí vznik kyselých dešťů, uvede jejich vliv na životní prostředí a uvede opatření, kterými jim lze předcházet*
- *orientuje se na stupnici pH, změří reakci roztoku univerzálním indikátorovým papírkem a uvede příklady uplatňování neutralizace v praxi*
- *rozliší nejjednodušší uhlovodíky, uvede jejich zdroje, vlastnosti a použití*
- *zhodnotí užívání fosilních paliv a vyráběných paliv jako zdrojů energie a uvede příklady produktů průmyslového zpracování ropy*
- *rozliší vybrané deriváty uhlovodíků, uvede jejich zdroje, vlastnosti a použití*
- *orientuje se ve výchozích látkách a produktech fotosyntézy a koncových produktů biochemického zpracování, především bílkovin, tuků, sacharidů.*
- *určí podmínky postačující pro aktivní fotosyntézu*

- *uvede příklady zdrojů bílkovin, tuků, sacharidů a vitaminů*
- *zhodnotí využívání prvotních a druhotných surovin z hlediska trvale udržitelného rozvoje na Zemi*
- *aplikuje poznatky o faktorech ovlivňujících průběh chemických reakcí v praxi a při předcházení jejich nebezpečnému průběhu*
- *aplikuje znalosti o principech hašení požárů na řešení modelových situací z praxe*
- *pracuje bezpečně s vybranými dostupnými a běžně používanými látkami a hodnotí jejich rizikovost; posoudí nebezpečnost vybraných dostupných látek, se kterými zatím pracovat nesmí*
- *objasní nejefektivnější jednání v modelových příkladech havárie s únikem nebezpečných látek*
- *orientuje se v přípravě a využívání různých látek v praxi a jejich vlivech na životní prostředí a zdraví člověka*

UČIVO

chemické reakce – zákon zachování hmotnosti, chemické rovnice, látkové množství, molární hmotnost, **oxidy** – názvosloví, vlastnosti a použití vybraných prakticky významných oxidů, **kyseliny a hydroxidy** – kyselost a zásaditost roztoků; vlastnosti, vzorce, názvy a použití vybraných prakticky významných kyselin a hydroxidů, **solí kyslíkaté a nekyslíkaté** – vlastnosti, použití vybraných solí, oxidační číslo, názvosloví, vlastnosti a použití vybraných prakticky významných halogenidů, **uhlovodíky** – příklady v praxi významných alkanů, uhlovodíků s vícenásobnými vazbami a aromatických uhlovodíků, **paliva** – ropa, uhlí, zemní plyn, průmyslově vyráběná paliva, **deriváty uhlovodíků** – příklady v praxi významných alkoholů a karboxylových kyselin, **přírodní látky** – zdroje, vlastnosti a příklady funkcí bílkovin, tuků, sacharidů a vitaminů v lidském těle, **chemický průmysl v ČR** – výrobky, rizika v souvislosti s životním prostředím, recyklace surovin, koroze; **průmyslová hnojiva, tepelně zpracovávané materiály** – cement, vápno, sádra, keramika, **plasty a syntetická vlákna** – vlastnosti, použití, likvidace, **detergenty a pesticidy, insekticidy, hořlaviny** – význam tříd nebezpečnosti, **léčiva a návykové látky, mimořádné události** – havárie chemických provozů, úniky nebezpečných látek

[ZPĚT NA OBSAH](#)

4.11 DĚJEPIS

Předmět se vyučuje jako povinný ve všech ročnících II. stupně. Obsah předmětu je vytvořen ze vzdělávacího oboru dějepis.

VÝCHOVNÉ A VZDĚLÁVACÍ STRATEGIE

výklad, sledování obrazového a zvukového materiálu, práce s mapami a historickými prameny, exkurze v muzeích, návštěvy výstav, referáty, dialog, hra v roli, usuzování, porovnávání, zkoumání událostí z různých hledisek, kladení otázek po příčinách a souvislostech, práce s výukovými programy, tvorba projektů a prezentací, brainstorming, definování, vyprávění, předčítání, práce individuální, ve skupině i ve dvojicích, práce s informacemi - slovníky, encyklopedie, internet

6. ročník

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY

- *uvede příklady zdrojů informací o minulosti; pojmenuje instituce, kde jsou tyto zdroje shromažďovány*
- *seznamuje se s orientací na časové ose a v historické mapě*

- *vyhledává informace v encyklopediích, na internetu, v literatuře*
- *charakterizuje život pravěkých sběračů a lovců, jejich materiální a duchovní kulturu*
- *objasní význam zemědělství, dobytkářství a zpracování kovů pro lidskou společnost*
- *uvede příklady archeologických kultur na našem území*
- *rozpozná souvislost mezi přírodními podmínkami a vznikem prvních velkých zemědělských civilizací*
- *uvede nejvýznamnější typy památek, které se staly součástí světového kulturního dědictví*
- *demonstruje na konkrétních příkladech přínos antické kultury a uvede osobnosti antiky důležité pro evropskou civilizaci, zrod křesťanství a souvislost s judaismem*
- *porovná formy vlády a postavení společenských skupin v jednotlivých státech a vysvětlí podstatu antické demokracie*

UČIVO

význam zkoumání dějin, získávání informací o dějinách; historické prameny, člověk a lidská společnost v pravěku, nejstarší starověké civilizace a jejich kulturní odkaz, antické Řecko a Řím, střední Evropa a její styky s antickým Středomořím

7. ročník

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY

- *popíše podstatnou změnu evropské situace, která nastala v důsledku příchodu nových etnik, christianizace a vzniku států*
- *porovná základní rysy západoevropské, byzantsko-slovanské a islámské kulturní oblasti*
- *objasní situaci Velkomoravské říše a vnitřní vývoj českého státu a postavení těchto státních útvarů v evropských souvislostech*
- *vymezi úlohu křesťanství a víry v životě středověkého člověka, konflikty mezi světskou a církevní mocí, vztah křesťanství ke kacířství a jiným věroukám*
- *ilustruje postavení jednotlivých vrstev středověké společnosti, uvede příklady románské a gotické kultury*
- *vysvětlí znovuobjevení antického ideálu člověka, nové myšlenky žádající reformu církve včetně reakce církve na tyto požadavky*
- *vymezi význam husitské tradice pro český politický a kulturní život*
- *popíše a demonstruje průběh zámořských objevů, jejich příčiny a důsledky*
- *objasní postavení českého státu v podmínkách Evropy rozdělené do řady mocenských a náboženských center a jeho postavení uvnitř habsburské monarchie*
- *objasní příčiny a důsledky třicetileté války*
- *na příkladech evropských dějin konkretizuje absolutismus, konstituční monarchie, parlamentarismus*

UČIVO

nový etnický obraz Evropy, utváření států ve východoevropském a západoevropském kulturním okruhu a jejich specifický vývoj, islám a islámské říše ovlivňující Evropu (Arabové, Turci), Velká Morava a český stát, jejich vnitřní vývoj a postavení v Evropě, křesťanství, papežství, císařství, křížové výpravy, struktura středověké společnosti, funkce jednotlivých vrstev, kultura středověké společnosti - románské a gotické umění a vzdělanost, renesance, humanismus, husitství, reformace a jejich šíření Evropou, zámořské objevy a počátky dobývání světa; český stát a velmoci v 15. – 18. století, osvícenství, baroko (do konce třicetileté války).

8. ročník

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY

Na příkladech evropských dějin konkretizuje absolutismus, konstituční monarchii, parlamentarismus.

- *vysvětlí podstatné ekonomické, sociální, politické a kulturní změny ve vybraných zemích a u nás, které charakterizují modernizaci společnosti*
- *objasní souvislost mezi událostmi francouzské revoluce a napoleonských válek na jedné straně a rozbitím starých společenských struktur v Evropě na straně druhé*
- *porovná jednotlivé fáze utváření novodobého českého národa v souvislosti s národními hnutími vybraných evropských národů*
- *charakterizuje emancipační úsilí významných sociálních skupin; uvede požadavky formulované ve vybraných evropských revolucích*
- *na vybraných příkladech demonstruje základní politické proudy*
- *vysvětlí rozdílné tempo modernizace a prohloubení nerovnoměrnosti vývoje jednotlivých částí Evropy a světa včetně důsledků, ke kterým tato nerovnoměrnost vedla; charakterizuje soupeření mezi velmocemi a vymezi význam kolonií*
- *Na příkladech demonstruje zneužití techniky v 1. světové válce a jeho důsledky. Zhodnotí postavení Československa v době jeho vzniku a utváření.*
- *seznamuje se s orientací na časové ose a v historické mapě*
- *vyhledává informace v encyklopediích, na internetu, v literatuře*

UČIVO

Český stát a velmoci v 15. – 18. století (po třicetileté válce), osvícenství, baroko.

Velká francouzská revoluce a napoleonské období, jejich vliv na Evropu a svět; vznik USA, industrializace a její důsledky pro společnost; sociální otázka, národní hnutí velkých a malých národů; utváření novodobého českého národa, revoluce 19. století jako prostředek řešení, politických, sociálních a národnostních problémů, politické proudy (konzervativismus, liberalismus, demokratismus, socialismus), ústava, politické strany, občanská práva, kulturní rozrůzněnost doby; konflikty mezi velmocemi, kolonialismus. První světová válka a její politické, sociální a kulturní důsledky, vznik Československa.

9. ročník

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY

- *na příkladech demonstruje zneužití techniky za 2. světové války a jeho důsledky*
- *rozpozná klady a nedostatky demokratických systémů*
- *charakterizuje jednotlivé totalitní systémy, příčiny jejich nastolení v širších ekonomických a politických souvislostech a důsledky jejich existence pro svět; rozpozná destruktivní sílu totalitarismu a vypjatého nacionalismu*
- *na příkladech vyloží antisemitismus, rasismus a jejich nepřijatelnost z hlediska lidských práv*
- *zhodnotí postavení Československa v evropských souvislostech a jeho vnitřní sociální, politické, hospodářské a kulturní prostředí*
- *vysvětlí příčiny a důsledky vzniku bipolárního světa; uvede příklady střetávání obou bloků*
- *vysvětlí a na příkladech doloží mocenské a politické důvody euroatlantické hospodářské a vojenské spolupráce*
- *posoudí postavení rozvojových zemí*
- *prokáže základní orientaci v problémech současného světa*
- *uvede konkrétní příklady důležitosti a potřeby dějepisných poznatků*
- *vyhledává informace v encyklopediích, na internetu, v literatuře*
- *orientuje se na časové ose a v historické mapě, řadí hlavní historické epochy v chronologickém sledu*

UČIVO

první světová válka a její politické, sociální a kulturní důsledky, nové politické uspořádání Evropy a úloha USA ve světě. Československo - jeho hospodářsko-politický vývoj, sociální a národnostní problémy; mezinárodně politická a hospodářská situace ve 20. a 30. letech; totalitní systémy – komunismus, fašismus, nacismus – důsledky pro Československo a svět, druhá světová válka, holocaust; situace v našich zemích, domácí a zahraniční odboj; politické, mocenské a ekonomické důsledky války, studená válka, rozdělení světa do vojenských bloků reprezentovaných supervelmocemi; politické, hospodářské, sociální a ideologické soupeření, vnitřní situace v zemích východního bloku (na vybraných příkladech srovnání s charakteristikou západních zemí), vývoj Československa od roku 1945 do roku 1989, vznik České republiky, rozpad koloniálního systému, mimoevropský svět, problémy současnosti, věda technika a vzdělání jako faktory vývoje; sport a zábava, historický čas a prostor

4.12 HUMANITNÍ ZÁKLAD

Předmět se vyučuje jako povinný ve všech ročnících II. stupně (viz učební plán). Standardní vyučovací jednotky jsou doplněny projekty, exkurzemi a dalšími formami vyučování. Obsah předmětu je vytvořen ze vzdělávacích oborů výchova k občanství. Zahrnuje rovněž průřezová témata osobnostní a sociální výchova a multikulturní výchova.

VÝCHOVA DEMOKRATICKÉHO OBČANA

Průřezové téma výchova demokratického občana je jakožto stěžejní zařazováno průběžně do všech ročníků v závislosti na věku a zralosti žáků.

VÝSTUPY

- *respektuje přijatá pravidla soužití mezi spolužáky i jinými vrstevníky a přispívá k utváření dobrých mezilidských vztahů v komunitě*
- *posoudí a na příkladech doloží přínos spolupráce lidí při řešení konkrétních úkolů a dosahování některých cílů v rodině, ve škole, v obci*
- *objasní potřebu tolerance ve společnosti, respektuje kulturní zvláštnosti i odlišné názory, zájmy, způsoby chování a myšlení lidí*
- *rozpoznává netolerantní, rasistické, xenofobní a extremistické projevy v chování lidí a zaujímá aktivní postoj proti všem projevům lidské nesnášenlivosti*
- *rozlišuje projevy vlastenectví od projevů nacionalismu, zaujímá tolerantní postoje k menšinám*
- *posoudí význam ochrany lidských práv a svobod*
- *vyhodnotí na základě svých znalostí a zkušeností možný manipulativní vliv vrstevníků, médií, sekt; uplatňuje osvojené dovednosti komunikační obrany proti manipulaci a agresí*
- *popíše vliv začlenění ČR do EU na každodenní život občanů, uvede příklady práv občanů ČR v rámci EU i možných způsobů jejich uplatňování*
- *rozlišuje a porovnává úkoly jednotlivých složek státní moci ČR i jejich orgánů a institucí, uvede příklady institucí a orgánů, které se podílejí na správě obcí, krajů a státu*
- *objasní výhody demokratického způsobu řízení státu pro každodenní život občanů*
- *vyloží smysl voleb do zastupitelstev v demokratických státech a uvede příklady, jak mohou výsledky voleb ovlivňovat každodenní život občanů*
- *dodržuje právní ustanovení, která se na něj vztahují a uvědomuje si rizika jejich porušování*
- *rozlišuje a porovnává úkoly orgánů právní ochrany občanů, uvede příklady jejich činnosti a spolupráce při postihování trestných činů*

UČIVO

vztahy a pravidla soužití v prostředí komunity – rodina, škola, práva a povinnosti žáků, význam a činnost žákovské samosprávy, vrstevnická skupina, naše obec, region, kraj – důležité instituce

naše vlast – pojem vlasti a vlastenectví, státní symboly, státní svátky, významné dny
zásady lidského soužití – výhody spolupráce
mezilidské vztahy, komunikace a kooperace – respektování sebe sama i druhých, přijímání názoru druhého, empatie; aktivní naslouchání, dialog, asertivní komunikace v různých situacích, netolerantní chování lidí, manipulativní vliv vrstevníků, médií a sekt, manipulativní reklama
právní základy státu – znaky státu, typy a formy státu; státní občanství ČR; Ústava ČR; složky státní moci, jejich orgány a instituce, obrana státu, státní správa a samospráva – orgány a instituce státní správy a samosprávy, jejich úkoly
evropská integrace – podstata, význam, výhody; Evropská unie a ČR
principy demokracie – znaky demokratického způsobu rozhodování a řízení státu; politický pluralismus, sociální dialog a jejich význam; význam a formy voleb do zastupitelstev, lidská práva – základní lidská práva, práva dítěte, jejich ochrana; lidská práva a práva dětí v dokumentech; poškozování lidských práv, šikana, diskriminace, právní řád České republiky – význam a funkce právního řádu, orgány právní ochrany občanů, soustava soudů; právní norma, předpis, publikování právních předpisů, protiprávní jednání – druhy a postihy protiprávního jednání včetně korupce, trestní postižitelnost; trestní činnost mladistvých, návykové látky- prevence a řešení situací; právo v každodenním životě – význam právních vztahů; důležité právní vztahy a závazky z nich vyplývající, základní práva spotřebitele; styk s úřady

VÝCHOVNĚ A VZDĚLÁVACÍ STRATEGIE

dialog, hra v roli, práce s informacemi, vyprávění, sociálně komunikační hry, sledování a hodnocení jevů a událostí z praxe, usuzování, vysvětlování, navozování problémových úloh a morálních dilemat, tvorba projektů a prezentací, brainstorming, předčítání, dramatická improvizace, vyjadřování pocitů a postojů verbálními, grafickými, výtvarnými, pohybovými i hudební prostředky, práce individuální, ve skupině i ve dvojicích

6. ročník

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY

- *respektuje přijatá pravidla soužití mezi spolužáky i jinými vrstevníky a přispívá k utváření dobrých mezilidských vztahů v komunitě*
- *vysvětlí role členů komunity (rodiny, třídy, spolku) a uvede příklady pozitivního a negativního vlivu na kvalitu sociálního klimatu (vrstevnická komunita, rodinné prostředí) z hlediska prospěšnosti zdraví*
- *usiluje v rámci svých možností a zkušeností o aktivní podporu zdraví*
- *objasní účel důležitých symbolů našeho státu a způsoby jejich používání*
- *rozlišuje projevy vlastenectví od projevů nacionalismu*
- *zdůvodní nepřijatelnost vandalského chování a aktivně proti němu vystupuje*
- *zhodnotí nabídku kulturních institucí a cíleně z ní vybírá akce, které ho zajímají*
- *výstupy k průřezovému tématu Výchova demokratického občana uvedené v záhlaví kapitoly 4.12 Humanitní výchova*

UČIVO

vztahy a pravidla soužití v prostředí komunity – rodina, škola, práva a povinnosti žáků, význam a činnost žákovské samosprávy, vrstevnická skupina, **tělesná a duševní hygiena** – denní režim, vyváženost pracovních a odpočinkových aktivit, pohybový režim, odpovědnost jedince za zdraví, **dodržování pravidel bezpečnosti a ochrany zdraví** – bezpečné prostředí ve škole, ochrana zdraví při různých činnostech, **bezpečnost v dopravě**, rizika silniční a železniční dopravy, vztahy mezi účastníky silničního provozu vč. zvládnutí agresivity, postup v případě dopravní nehody (tísňové volání, zajištění bezpečnosti), **cyklisté** a chodci; **naše škola** – vklad vzdělání pro život, **naše obec, region, kraj** – důležité instituce, zajímavá a památná místa, významní rodáci, místní tradice; ochrana kulturních památek, přírodních objektů a majetku, **naše vlast** – pojem vlasti a vlastenectví; zajímavá a památná místa, co nás proslavilo, významné osobnosti; státní symboly, státní svátky, významné dny. **Učivo k průřezovému tématu Výchova demokratického občana** uvedené v záhlaví kapitoly 4.12 Humanitní výchova

7. ročník

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY

- *projevuje odpovědný vztah k sobě samému, k vlastnímu dospívání a pravidlům zdravého životního stylu; dobrovolně se podílí na programech podpory zdraví v rámci školy a obce*
- *respektuje fyziologické změny v období dospívání, vhodně na ně reaguje, kultivovaně se chová k opačnému pohlaví*
- *posoudí a na příkladech doloží přínos spolupráce lidí při řešení konkrétních úkolů a dosahování některých cílů v rodině, ve škole, v obci*
- *zhodnotí a na příkladech doloží význam vzájemné solidarity mezi lidmi, vyjádří své možnosti, jak může v případě potřeby pomáhat lidem v nouzi a jak pomoci v situacích ohrožení a obrany státu*
- *objasní, jak může realističtější poznání a hodnocení vlastní osobnosti a potenciálu pozitivně ovlivnit jeho rozhodování, vztahy s druhými lidmi i kvalitu života*
- *posoudí vliv osobních vlastností na dosahování individuálních i společných cílů, objasní význam vůle při dosahování cílů a překonávání překážek*
- *uplatňuje vhodné způsoby chování a komunikace v různých životních situacích, případné neshody či konflikty s druhými lidmi řeší nenásilným způsobem*
- *výstupy k průřezovému tématu Výchova demokratického občana uvedené v záhlaví kapitoly 4.12 Humanitní výchova*

UČIVO

vnitřní svět člověka – poznávání a posuzování skutečnosti, sebe i druhých lidí, systém osobních hodnot, stereotypy v posuzování druhých lidí, předsudky a tolerance, **podpora zdraví a její formy** – zásady zdravého stravování, pitný režim, vliv vnějšího a vnitřního prostředí na zdraví – kvalita ovzduší a vody, hluk, osvětlení, teplota; vliv životních podmínek a způsobu stravování na zdraví, poruchy příjmu potravy, **ekonomika domácnosti**, rodinný rozpočet, **lidská setkání** – rovnost a nerovnost, lidská solidarita, potřební lidé ve společnosti, **vztahy mezi lidmi** – mezilidská komunikace; konflikty v mezilidských vztazích, problémy lidské nesnášenlivosti, **zásady lidského soužití** – morálka a mravnost, svoboda a vzájemná závislost, pravidla chování; výhody spolupráce lidí, **kulturní život** – rozmanitost kulturních projevů, kulturní hodnoty, kulturní tradice; kulturní instituce; masová kultura, prostředky masové komunikace, masmédiá, náboženství, **učivo k průřezovému tématu Výchova demokratického občana** uvedené v záhlaví kapitoly 4.12 Humanitní výchova

8. ročník

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY

- *objasní potřebu tolerance ve společnosti, respektuje kulturní zvláštnosti i odlišné názory, zájmy, způsoby chování a myšlení lidí, zaujímá tolerantní postoje k menšinám*
- *rozpoznává projevy záporných charakterových vlastností u sebe i u druhých lidí, kriticky hodnotí a vhodně koriguje své chování a jednání*
- *popíše, jak lze usměrňovat a kultivovat charakterové a volní vlastnosti, rozvíjet osobní přednosti, překonávat osobní nedostatky a pěstovat zdravou sebedůvěru*
- *vyjádří vlastní názor k problematice zdraví a diskutuje o něm v kruhu vrstevníků, rodiny i v nejbližším okolí*
- *uvádí do souvislostí zdravotní a psychosociální rizika, spojená se zneužíváním návykových látek, a životní perspektivu mladého člověka; uplatňuje osvojené sociální dovednosti a modely chování při kontaktu se sociálně patologickými jevy ve škole i mimo ni; v případě potřeby vyhledá odbornou pomoc sobě nebo druhým*
- *rozpoznává netolerantní, rasistické, xenofobní a extremistické projevy v chování lidí a zaujímá aktivní postoj proti všem projevům lidské nesnášenlivosti*
- *vyhodnotí na základě svých znalostí a zkušeností možný manipulativní vliv vrstevníků, médií, sekt; uplatňuje osvojené dovednosti komunikační obrany proti manipulaci a agresi*
- *projevuje odpovědné chování v rizikových situacích silniční a železniční dopravy; aktivně předchází situacím ohrožení zdraví, a osobního bezpečí, při mimořádných událostech; v případě potřeby poskytne adekvátní první pomoc*
- *uplatňuje adekvátní způsoby chování a ochrany v modelových situacích ohrožení, nebezpečí i mimořádných událostí*
- *vysvětlí na příkladech přímé souvislosti mezi tělesným, duševním, sociálním zdravím a vztah mezi uspokojováním základních lidských potřeb a hodnotou zdraví; dovede posoudit různé způsoby chování lidí z hlediska odpovědnosti za vlastní zdraví i zdraví druhých a vyvozuje z nich osobní odpovědnost ve prospěch aktivní podpory zdraví*
- *orientuje se v pracovních činnostech vybraných profesí*
- *posoudí své možnosti při rozhodování o volbě vhodného povolání a profesní přípravy*
- *výstupy k průřezovému tématu Výchova demokratického občana uvedené v záhlaví kapitoly 4.12 Humanitní výchova*

UČIVO

vztahy ve dvojici – kamarádství, přátelství, láska, partnerské vztahy, manželství a rodičovství, **podobnost a odlišnost lidí** – projevy chování, osobní vlastnosti, dovednosti a schopnosti, charakter; vrozené předpoklady, osobní potenciál, **osobní rozvoj** – životní cíle a plány, adaptace na životní změny, sebepoznání, sebezměna; význam motivace, vůle; **bezpečné chování** a komunikace – bezpečný pohyb v rizikovém prostředí, sebeochrana a vzájemná pomoc rizikových situacích a v situacích ohrožení, **sebezpoznání a sebepojetí** – vztah k sobě samému, vztah k druhým lidem; **seberegulace a sebeorganizace činností a chování** – sebeovládání a zvládání problémových situací; stanovení osobních cílů a postupných kroků k jejich dosažení, **mezilidské vztahy, komunikace a kooperace** – respektování sebe sama i druhých, přijímání názoru druhého, empatie; aktivní naslouchání, dialog, asertivní komunikace v různých situacích, netolerantní chování lidí, manipulativní vliv vrstevníků, médií a sekt, manipulativní reklama; **ochrana člověka za mimořádných událostí** – klasifikace mimořádných událostí, varovný signál a jiné způsoby varování, základní úkoly ochrany obyvatelstva, evakuace, činnost po mimořádné události, prevence vzniku mimořádných událostí, skryté formy a stupně individuálního násilí a zneužívání, **sexuální kriminalita** – šikana a jiné projevy násilí; formy sexuálního zneužívání dětí; kriminalita mládeže, komunikace se službami odborné pomoci, **právní základy státu** – znaky státu, typy a formy státu; státní občanství ČR; Ústava ČR; složky státní moci, jejich orgány a instituce, obrana státu, **státní správa a samospráva** – orgány a instituce státní správy a samosprávy, jejich úkoly, **volba profesní orientace** – základní principy; sebepoznávání: osobní zájmy a cíle, tělesný a zdravotní stav, osobní vlastnosti a schopnosti, sebehodnocení, **možnosti vzdělávání** – náplň učebních a studijních oborů, přijímací řízení, informace a poradenské služby, **zaměstnání** – pracovní příležitosti v obci (regionu), způsoby hledání zaměstnání, psaní životopisu, pohovor u zaměstnavatele, problémy nezaměstnanosti, úřady práce; práva a povinnosti zaměstnanců a zaměstnavatelů, **učivo k průřezovému tématu Výchova demokratického občana** uvedené v záhlaví kapitoly 4.12 Humanitní výchova

9. ročník

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY

- *popíše vliv začlenění ČR do EU na každodenní život občanů, uvede příklady práv občanů ČR v rámci EU i možných způsobů jejich uplatňování*
- *uvede některé významné mezinárodní organizace a společenství, k nimž má vztah ČR, posoudí jejich význam ve světovém dění a popíše výhody spolupráce mezi státy včetně zajišťování obrany státu a účasti v zahraničních misích*
- *uvede příklady některých projevů globalizace, porovná jejich klady a zápory*

- *uvede některé globální problémy současnosti, vyjádří na ně svůj osobní názor a popíše jejich hlavní příčiny i možné důsledky pro život lidstva*
- *objasní souvislosti globálních a lokálních problémů, uvede příklady možných projevů a způsobů řešení globálních problémů na lokální úrovni - v obci, regionu*
- *uvede příklady mezinárodního terorismu a zaujme vlastní postoj ke způsobům jeho potírání; objasní roli ozbrojených sil ČR při zajišťování obrany státu a při řešení krizí nevojenského charakteru*
- *rozlišuje a porovnává různé formy vlastnictví, včetně duševního vlastnictví, a způsoby jejich ochrany, uvede příklady*
- *objasní potřebu dodržování zásad ochrany duševního vlastnictví a jejich znalost uplatňuje ve svém jednání*
- *sestaví jednoduchý rozpočet domácnosti, uvede hlavní příjmy a výdaje, rozliší pravidelné a jednorázové příjmy a výdaje, zvaží nezbytnost jednotlivých výdajů v hospodaření domácnosti, objasní princip vyrovnaného, schodkového a přebytkového rozpočtu domácnosti, dodržuje zásady hospodárnosti a vyhýbá se rizikům při hospodaření s penězi*
- *na příkladech ukáže vhodné využití různých nástrojů hotovostního a bezhotovostního placení, uvede příklady použití debetní a kreditní platební karty, vysvětlí jejich omezení*
- *vysvětlí, jakou funkci plní banky a jaké služby občanům nabízejí, vysvětlí význam úroku placeného a přijatého, uvede nejčastější druhy pojištění a navrhne, kdy je využít*
- *uvede a porovná nejobvyklejší způsoby nakládání s volnými prostředky a způsoby krytí deficitu*
- *na příkladu chování kupujících a prodávajících vyloží podstatu fungování trhu, objasní vliv nabídky a poptávky na tvorbu ceny a její změny, na příkladu ukáže tvorbu ceny jako součet nákladů, zisku a DPH, popíše vliv inflace na hodnotu peněz*
- *rozlišuje, ze kterých zdrojů pocházejí příjmy státu a do kterých oblastí stát směřuje své výdaje, uvede příklady dávek a příspěvků, které ze státního rozpočtu získávají občané*
- *rozlišuje, ze kterých zdrojů pocházejí příjmy státu a do kterých oblastí stát směřuje své výdaje, uvede příklady dávek a příspěvků, které ze státního rozpočtu získávají občané*
- *rozlišuje a porovnává úlohu výroby, obchodu a služeb, uvede příklady jejich součinnosti*
- *rozlišuje nejčastější typy a formy států a na příkladech porovná jejich znaky*
- *rozlišuje a porovnává úkoly jednotlivých složek státní moci ČR i jejich orgánů a institucí, uvede příklady institucí a orgánů, které se podílejí na správě obcí, krajů a státu*
- *objasní výhody demokratického způsobu řízení státu pro každodenní život občanů*
- *vyloží smysl voleb do zastupitelstev v demokratických státech a uvede příklady, jak mohou výsledky voleb ovlivňovat každodenní život občanů*
- *přiměřeně uplatňuje svá práva včetně práv spotřebitele a respektuje práva a oprávněné zájmy druhých lidí, posoudí význam ochrany lidských práv a svobod; rozumí povinnostem občana při zajišťování obrany státu*
- *objasní význam právní úpravy důležitých vztahů – vlastnictví, pracovní poměr, manželství*
- *provádí jednoduché právní úkony a chápe jejich důsledky, uvede příklady některých smluv upravujících občanskoprávní vztahy – osobní přeprava; koupě, oprava či pronájem věci*
- *dodržuje právní ustanovení, která se na něj vztahují a uvědomuje si rizika jejich*

porušování

- *rozlišuje a porovnává úkoly orgánů právní ochrany občanů, uvede příklady jejich činnosti a spolupráce při postihování trestných činů*
- *rozpozná protiprávní jednání, rozliší přestupek a trestný čin, uvede jejich příklady*
- *orientuje se v pracovních činnostech vybraných profesí*
- *posoudí své možnosti při rozhodování o volbě vhodného povolání a profesní přípravy*
- *využije profesní informace a poradenské služby pro výběr vhodného vzdělávání*
- *prokáže v modelových situacích schopnost prezentace své osoby při vstupu na trh práce*
- *diskutuje o příčinách a důsledcích korupčního jednání*
- *výstupy k průřezovému tématu Výchova demokratického občana uvedené v záhlaví kapitoly 4.12 Humanitní výchova*

UČIVO

evropská integrace – podstata, význam, výhody; Evropská unie a ČR, **mezinárodní spolupráce** – ekonomická, politická a bezpečnostní spolupráce mezi státy, její výhody; významné mezinárodní organizace (Rada Evropy, NATO, OSN aj.), **globalizace** – projevy, klady a zápory; významné globální problémy včetně válek a terorismu, možnosti jejich řešení; **majetek, vlastnictví** – formy vlastnictví; hmotné a duševní vlastnictví, jejich ochrana; **hospodaření s penězi**, majetkem a různými formami vlastnictví, **peníze** – funkce a podoby peněz, formy placení; **rozpočet rodiny, státu; význam daní**, hospodaření – rozpočet domácnosti, úspory, investice, úvěry, splátkový prodej, leasing; rozpočet státu, typy rozpočtu a jejich odlišnosti; význam daní; **banky a jejich služby** – aktivní a pasivní operace, úročení, pojištění, produkty finančního trhu pro investování a pro získávání prostředků; **výroba, obchod, služby** – jejich funkce a návaznost, **principy tržního hospodářství** – nabídka, poptávka, trh; tvorba ceny, inflace, podstata fungování trhu; nejčastější právní formy podnikání; **principy demokracie** – znaky demokratického způsobu rozhodování a řízení státu; politický pluralismus, sociální dialog a jejich význam; význam a formy voleb do zastupitelstev, **lidská práva** – základní lidská práva, práva dítěte, jejich ochrana; lidská práva a práva dětí v dokumentech; poškozování lidských práv, šikana, diskriminace, **právní řád České republiky** – význam a funkce právního řádu, orgány právní ochrany občanů, soustava soudů; právní norma, předpis, publikování právních předpisů, **protiprávní jednání** – druhy a postihy protiprávního jednání včetně korupce, trestní postížitelnost; trestní činnost mladistvých, návykové látky- prevence a řešení situací; **právo v každodenním životě** – význam právních vztahů; důležité právní vztahy a závazky z nich vyplývající, základní práva spotřebitele; styk s úřady; **trh práce** – povolání lidí, druhy pracovišť, pracovních prostředků, pracovních objektů, charakter a druhy pracovních činností; požadavky kvalifikační, zdravotní a osobnostní; rovnost příležitostí na trhu práce; **podnikání** – druhy a struktura organizací, nejčastější formy podnikání, drobné a soukromé podnikání, **auto-destruktivní závislosti** – psychická onemocnění, násilí mířené proti sobě samému, rizikové chování (alkohol, aktivní a pasivní kouření, zbraně, nebezpečné látky a předměty, nebezpečný internet), **násilné chování, těžké životní situace a jejich zvládnutí**, trestná činnost, dopink ve sportu, **učivo k průřezovému tématu Výchova demokratického občana** uvedené v záhlaví kapitoly 4.12 Humanitní výchova

[ZPĚT NA OBSAH](#)

PRŮŘEZOVÁ TÉMATA

Rozvoj schopností poznávání – cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění; cvičení dovedností zapamatování, řešení problémů; dovednosti pro učení a studium;
Sebepoznání a sebepojetí – já jako zdroj informací o sobě; druzí jako zdroj informací o mně; moje tělo, moje psychika (temperament, postoje, hodnoty); co o sobě vím a co ne; jak se promítá mé já v mém chování; můj vztah ke mně samé/mu; moje učení; moje vztahy k druhým lidem; zdravé a vyrovnané sebepojetí; **Seberegulace a sebeorganizace** – cvičení

sebekontroly, sebeovládání – regulace vlastního jednání i prožívání, vůle; organizace vlastního času, plánování učení a studia; stanovování osobních cílů a kroků k jejich dosažení; **Psychohygienu** – dovednosti pro pozitivní naladění mysli a dobrý vztah k sobě samému; sociální dovednosti pro předcházení stresům v mezilidských vztazích; dobrá organizace času; dovednosti zvládání stresových situací (rozumové zpracování problému, uvolnění-relaxace, efektivní komunikace atd.); hledání pomoci při potížích; **Kreativitu** – cvičení pro rozvoj základních rysů kreativity (pružnosti nápadů, originality, schopnosti vidět věci jinak, citlivosti, schopnosti "dotahovat" nápady do reality), tvořivost v mezilidských vztazích; **Poznávání lidí** – vzájemné poznávání se ve skupině/třídě; rozvoj pozornosti vůči odlišnostem a hledání výhod v odlišnostech; chyby při poznávání lidí; **Mezilidské vztahy** – péče o dobré vztahy; chování podporující dobré vztahy, empatie a pohled na svět očima druhého, respektování, podpora, pomoc; lidská práva jako regulativ vztahů; vztahy a naše skupina/třída (práce s přirozenou dynamikou dané třídy jako sociální skupiny); **Komunikace** – řeč těla, řeč zvuků a slov, řeč předmětů a prostředí vytvářeného člověkem, řeč lidských skutků; cvičení pozorování a empatického a aktivního naslouchání; dovednosti pro sdělování verbální i neverbální (technika řeči, výraz řeči, cvičení v neverbálním sdělování); specifické komunikační dovednosti (monologické formy - vstup do tématu „rétorika“); dialog (vedení dialogu, jeho pravidla a řízení, typy dialogů); komunikace v různých situacích (informování, odmítání, omluva, pozdrav, prosba, přesvědčování, řešení konfliktů, vyjednávání, vysvětlování, žádost apod.); efektivní strategie: asertivní komunikace, dovednosti komunikační obrany proti agresi a manipulaci, otevřená a pozitivní komunikace; pravda, lež a předstírání v komunikaci; **Kooperace a kompetice** – rozvoj individuálních dovedností pro kooperaci (seberegulace v situaci nesouhlasu, odporu apod., dovednost odstoupit od vlastního nápadu, dovednost navazovat na druhé a rozvíjet vlastní linku jejich myšlenky, pozitivní myšlení apod.); rozvoj sociálních dovedností pro kooperaci (jasná a respektující komunikace, řešení konfliktů, podřízení se, vedení a organizování práce skupiny); rozvoj individuálních a sociálních dovedností pro etické zvládání situací soutěže, konkurence; **Řešení problémů a rozhodovací dovednosti** – dovednosti pro řešení problémů a rozhodování z hlediska různých typů problémů a sociálních rolí problémy v mezilidských vztazích, zvládání učebních problémů vázaných na látku předmětů, problémy v seberegulaci; **Hodnoty, postoje, praktická etika** – analýzy vlastních i cizích postojů a hodnot a jejich projevů v chování lidí; vytváření povědomí o kvalitách typu odpovědnost, spolehlivost, spravedlivost, respektování atd.; pomáhající a prosociální chování (člověk neočekává protislužbu); dovednosti rozhodování v eticky problematických situacích všedního dne; **Občanská společnost a škola** – škola jako model otevřeného partnerství a demokratického společenství, demokratická atmosféra a demokratické vztahy ve škole; způsoby uplatňování demokratických principů a hodnot v každodenním životě školy (význam aktivního zapojení žáků do žákovské samosprávy - žákovských rad či parlamentů); formy participace žáků na životě místní komunity; spolupráce školy se správními orgány a institucemi v obci; **Občan, občanská společnost a stát** – občan jako odpovědný člen společnosti (jeho práva a povinnosti, schopnost je aktivně uplatňovat, přijímat odpovědnost za své postoje a činy, angažovat se a být zainteresovaný na zájmu celku); Listina základních práv a svobod, práva a povinnosti občana; úloha občana v demokratické společnosti; základní principy a hodnoty demokratického politického systému (právo, spravedlnost, diferenciaci, různorodost); principy soužití s minoritami (vztah k jinému, respekt k identitám, vzájemná komunikace a spolupráce, příčiny nedorozumění a zdroje konfliktů); **Formy participace občanů v politickém životě** – volební systémy a demokratické volby a politika (parlamentní, krajské a komunální volby); obec jako základní jednotka samosprávy státu; společenské organizace a hnutí; **Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování** – demokracie jako protiváha diktatury a anarchie; principy demokracie; základní kategorie fungování

demokracie (spravedlnost, řád, norma, zákon, právo, morálka); význam Ústavy jako základního zákona země; demokratické způsoby řešení konfliktů a problémů v osobním životě i ve společnosti;

Kulturní diference – jedinečnost každého člověka a jeho individuální zvláštnosti; člověk jako nedílná jednota tělesné i duševní stránky, ale i jako součást etnika; poznávání vlastního kulturního zakotvení; respektování zvláštností různých etnik (zejména cizinců nebo příslušníků etnik žijících v místě školy); základní problémy sociokulturních rozdílů v České republice a v Evropě; **Lidské vztahy** – právo všech lidí žít společně a podílet se na spolupráci; udržovat tolerantní vztahy a rozvíjet spolupráci s jinými lidmi, bez ohledu na jejich kulturní, sociální, náboženské, zájmové nebo generační příslušnost; vztahy mezi kulturami (vzájemné obohacování různých kultur, ale i konflikty vyplývající z jejich rozdílnosti); předsudky a vžité stereotypy (příčiny a důsledky diskriminace); důležitost integrace jedince v rodinných, vrstevnických a profesních vztazích; uplatňování principu slušného chování (základní morální normy); význam kvality mezilidských vztahů pro harmonický rozvoj osobnosti; tolerance, empatie, umět se vžít do role druhého; lidská solidarita, osobní příspěvek k zapojení žáků z odlišného kulturního prostředí do kolektivu třídy; **Etnický původ** – rovnocennost všech etnických skupin a kultur; odlišnost lidí, ale i jejich vzájemná rovnost; postavení národnostních menšin; základní informace o různých etnických a kulturních skupinách žijících v české a evropské společnosti; různé způsoby života, odlišné myšlení a vnímání světa; projevy rasové nesnášenlivosti – jejich rozpoznávání a důvody vzniku; **Multikulturalita** – multikulturalita současného světa a předpokládaný vývoj v budoucnosti; multikulturalita jako prostředek vzájemného obohacování; specifické rysy jazyků a jejich rovnocennost; naslouchání druhým, komunikace s příslušníky odlišných sociokulturních skupin, vstřícný postoj k odlišnostem; význam užívání cizího jazyka jako nástroje dorozumění a celoživotního vzdělávání; **Princip sociálního smíru a solidarity** – odpovědnost a příspěvek každého jedince za odstranění diskriminace a předsudků vůči etnickým skupinám; nekonfliktní život v multikulturní společnosti; aktivní spolupodílení dle svých možností na přetváření společnosti, zohlednění potřeb minoritních skupin; otázka lidských práv, základní dokumenty

[ZPĚT NA OBSAH](#)

4.13 HUDEBNÍ VÝCHOVA

Předmět se vyučuje jako povinný od 1. do 7. ročníku (viz učební plán). Standardní vyučovací jednotky jsou doplněny vystoupeními, návštěvami koncertů, projekty a dalšími formami vyučování. Obsah předmětu je vytvořen ze vzdělávacího oboru hudební výchova.

VÝCHOVNÉ A VZDĚLÁVACÍ STRATEGIE

poslech, nácvik, improvizace, reprodukce, hry, aktivní muzicírování, individuální a skupinová práce, hodnocení uměleckých děl

1. – 3. ročník

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY

- *zpívá na základě svých dispozic*
- *rytmizuje a melodizuje jednoduché texty, improvizuje v rámci nejjednodušších hudebních forem*
- *využívá jednoduché hudební nástroje k doprovodné hře*
- *reaguje pohybem na znějící hudbu*
- *rozlišuje jednotlivé kvality tónů, rozpozná výrazné tempové a dynamické změny v proudu znějící hudby*

- *rozpozná v proudu znějící hudby některé hudební nástroje, odliší hudbu vokální, instrumentální a vokálně instrumentální*

4. a 5. ročník

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY

- *zpívá na základě svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase či dvojhlas v durových i mollových tóninách a při zpěvu využívá získané pěvecké dovednosti*
- *realizuje podle svých individuálních schopností a dovedností (zpěvem, hrou, tancem, doprovodnou hrou) jednoduchou melodii či píseň zapsanou pomocí not*
- *využívá na základě svých hudebních schopností a dovedností jednoduché popřípadě složitější hudební nástroje k doprovodné hře i k reprodukci jednoduchých motivů skladeb a písní*
- *rozpozná hudební formu jednoduché písně či skladby*
- *vytváří v rámci svých individuálních dispozic jednoduché přede hry, mezihry a dohry a provádí elementární hudební improvizace*
- *rozpozná v proudu znějící hudby některé z užitých hudebních výrazových prostředků, upozorní na metroritmické, tempové, dynamické i zřetelné harmonické změny*
- *ztvární hudbu pohybem s využitím tanečních kroků, na základě individuálních schopností a dovedností vytváří pohybové improvizace*

UČIVO – I. stupeň

pěvecký a mluvní projev – pěvecké dovednosti (dýchání, výslovnost, nasazení a tvorba tónu, dynamicky odlišený zpěv), hlasová hygiena, rozšiřování hlasového rozsahu, **hudební rytmus** – realizace písní ve 2/4, 3/4 a 4/4 taktu, **dvojhlas a vícehlas** - kánon, **intonace**, **vokální improvizace** – hudební hry (ozvěna, otázka - odpověď apod.), **záznam vokální hudby** – nota jako grafický znak pro tón, notový zápis jako opora při realizaci písně, **hra na hudební nástroje** – reprodukce motivů, témat, jednoduchých skladbiček pomocí jednoduchých hudebních nástrojů z Orffova instrumentáře, zobcových fléten, keyboardů apod., **rytmizace, melodizace a stylizace, hudební improvizace** – tvorba přede her, meziher a doher s využitím tónového materiálu písně, hudební doprovod, jednodílná písňová forma (a - b), **záznam instrumentální melodie, taktování, pohybový doprovod znějící hudby** – dvoudobý, třídobý a čtyřdobý takt, taneční hry se zpěvem, jednoduché lidové tance, pohybové vyjádření hudby a reakce na změny v proudu znějící hudby – pantomima a pohybová improvizace s využitím tanečních kroků, **orientace v prostoru** – pamětné uchování a reprodukce pohybů prováděných při tanci či pohybových hrách **kvality tónů** – délka, síla, barva, výška, **vztahy mezi tóny** – souzvuk, akord, **hudební výrazové prostředky a hudební prvky s výrazným sémantickým nábojem** – rytmus, melodie, harmonie, barva, kontrast a gradace, pohyb melodie (melodie vzestupná a sestupná), zvukomalba, metrické, rytmické, dynamické, harmonické změny v hudebním proudu, hudba vokální, instrumentální, vokálně instrumentální, lidský hlas a hudební nástroj, **hudební styly a žánry** – hudba taneční, pochodová, ukolébavka, **hudební formy, interpretace hudby** – slovní, výtvarné nebo pohybové vyjádření

6. a 7. ročník

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY

- *využívá své individuální hudební schopnosti a dovednosti při hudebních aktivitách*
- *uplatňuje získané pěvecké dovednosti a návyky při zpěvu i při mluvním projevu v běžném životě; zpívá dle svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase*

i vícehlase, dokáže ocenit kvalitní vokální projev druhého

- *reprodukuje na základě svých individuálních hudebních schopností a dovedností různé motivy, témata i části skladeb, vytváří a volí jednoduché doprovody, provádí jednoduché hudební improvizace*
- *realizuje podle svých individuálních schopností a dovedností písně a skladby různých stylů a žánrů*
- *rozpozná některé z tanců různých stylových období, zvolí vhodný typ hudebně pohybových prvků k poslouchané hudbě a na základě individuálních hudebních schopností a pohybové vyspělosti předvede jednoduchou pohybovou vazbu*
- *orientuje se v proudu znějící hudby, vnímá užité hudebně výrazové prostředky a charakteristické sémantické prvky, chápe jejich význam v hudbě a na základě toho přistupuje k hudebnímu dílu jako k logicky utvářenému celku*
- *zařadí na základě individuálních schopností a získaných vědomostí slyšenou hudbu do stylového období a porovnává ji z hlediska její slohové a stylové příslušnosti s dalšími skladbami*
- *vyhledává souvislosti mezi hudbou a jinými druhy umění*

UČIVO

pěvecký a mluvní projev – hlasová hygiena, jednohlasý zpěv, kánon; **intonace a vokální improvizace** – improvizace jednoduchých hudebních forem, **hudební rytmus** – využívání rytmických zákonitostí při vokálním projevu, **orientace v notovém záznamu vokální skladby** – notový zápis jako opora při realizaci písně, **rozvoj hudebního sluchu a hudební představitivosti** – reprodukce tónů, **reflexe vokálního projevu** – vlastní vokální projev a vokální projev ostatních, **hra na hudební nástroje** – nástrojová reprodukce melodií (motivků, témat, písní, jednoduchých skladeb), hra a tvorba doprovodů s využitím nástrojů Orffova instrumentáře, keyboardů a počítače, nástrojová improvizace (jednoduché hudební formy), **záznam hudby** – noty, tvorba doprovodů pro hudebně dramatické projevy, **pohybový doprovod znějící hudby** – taktování, taneční kroky, vlastní pohybové ztvárnění, pantomima, improvizace, **pohybové reakce na změny v proudu znějící hudby** – tempové, dynamické, rytmicko-metrické, harmonické, **orientace v prostoru** – pamětné uchování a reprodukce pohybů prováděných při tanci či pohybových hrách, **orientace v hudebním prostoru a analýza hudební skladby** – postihování hudebně výrazových prostředků, **hudební dílo a její autor** – hudební skladba v kontextu s jinými hudebními i nehudebními díly, **hudební styly a žánry** – chápání jejich funkcí vzhledem k životu jedince i společnosti, kulturním tradicím a zvykům, **interpretace znějící hudby** – slovní charakterizování hudebního díla, vytváření vlastních soudů a preferencí

[ZPĚT NA OBSAH](#)

4.14 VÝTVARNÁ VÝCHOVA

Předmět se vyučuje jako povinný v 1. – 7. ročníku (viz učební plán). Standardní vyučovací jednotky jsou doplněny vystoupeními, návštěvami koncertů, projekty a dalšími formami vyučování. Obsah předmětu je vytvořen ze vzdělávacího oboru výtvarná výchova a z části vzdělávacího oboru dějepis.

VÝCHOVNÉ A VZDĚLÁVACÍ STRATEGIE

pozorování, samostatná tvořivá práce, experimentování s materiálem a výtvarnými vyjadřovacími prostředky, organizace výstav, výzdoba školy, individuální a skupinová práce, práce s informacemi, referáty, dialog, hodnocení uměleckých děl

1. – 3. ročník

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY

- *rozpoznává a pojmenovává prvky vizuálně obrazného vyjádření (linie, tvary, objemy, barvy, objekty); porovnává je a třídí na základě odlišností vycházejících z jeho zkušeností, vjemů, zážitků a představ*
- *v tvorbě projevuje své vlastní životní zkušenosti; uplatňuje při tom v plošném i prostorovém uspořádání linie, tvary, objemy, barvy, objekty a další prvky a jejich kombinace*
- *vyjadřuje rozdíly při vnímání události různými smysly a pro jejich vizuálně obrazné vyjádření volí vhodné prostředky*
- *interpretuje podle svých schopností různá vizuálně obrazná vyjádření; odlišné interpretace porovnává se svojí dosavadní zkušeností*
- *na základě vlastní zkušenosti nalézá a do komunikace zapojuje obsah vizuálně obrazných vyjádření, která samostatně vytvořil, vybral či upravil*

4. a 5. ročník

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY

- *při vlastních tvůrčích činnostech pojmenovává prvky vizuálně obrazného vyjádření; porovnává je na základě vztahů (světlostní poměry, barevné kontrasty, proporční vztahy a jiné)*
- *užívá a kombinuje prvky vizuálně obrazného vyjádření ve vztahu k celku: v plošném vyjádření linie a barevné plochy; v objemovém vyjádření modelování a sochařské postupy; v prostorovém vyjádření uspořádání prvků ve vztahu k vlastnímu tělu i jako nezávislý model*
- *při tvorbě vizuálně obrazných vyjádření se vědomě zaměřuje na projevení vlastních životních zkušeností i na tvorbu vyjádření, která mají komunikační účinky pro jeho nejbližší sociální vztahy*
- *nalézá vhodné prostředky pro vizuálně obrazná vyjádření vzniklá na základě vztahu zrakového vnímání k vnímání dalšími smysly; uplatňuje je v plošné, objemové i prostorové tvorbě*
- *osobitost svého vnímání uplatňuje v přístupu k realitě, k tvorbě a interpretaci vizuálně obrazného vyjádření; pro vyjádření nových i neobvyklých pocitů a prožitků svobodně volí a kombinuje prostředky (včetně prostředků a postupů současného výtvarného umění)*
- *porovnává různé interpretace vizuálně obrazného vyjádření a přistupuje k nim jako ke zdroji inspirace*
- *nalézá a do komunikace v sociálních vztazích zapojuje obsah vizuálně obrazných vyjádření, která samostatně vytvořil, vybral či upravil*

UČIVO – I. stupeň

prvky vizuálně obrazného vyjádření – linie, tvary, objemy, světlostní a barevné kvality, textury - jejich jednoduché vztahy (podobnost, kontrast, rytmus), jejich kombinace a proměny v ploše, objemu a prostoru, **uspořádání objektů do celků** – uspořádání na základě jejich výraznosti, velikosti a vzájemného postavení ve statickém a dynamickém vyjádření, **reflexe a vztahy zrakového vnímání k vnímání ostatními smysly** – vizuálně obrazná vyjádření podnětů hmatových, sluchových, pohybových, čichových, chuťových a vyjádření vizuálních podnětů prostředky vnímatelnými ostatními smysly, **smyslové účinky vizuálně obrazných vyjádření** – umělecká výtvarná tvorba, fotografie, film, tiskoviny, televize, elektronická média, reklama), **prostředky pro vyjádření emocí, pocitů, nálad, fantazie, představ a osobních zkušeností** – manipulace s objekty, pohyb těla a jeho

umístění v prostoru, akční tvar malby a kresby, **typy vizuálně obrazných vyjádření** – jejich rozlišení, výběr a uplatnění - hračky, objekty, ilustrace textů, volná malba, sochařství, plastika, animovaný film, comics, fotografie, elektronický obraz, reklama, **přístupy k vizuálně obrazným vyjádřením** – hledisko jejich vnímání (vizuální, haptické, statické, dynamické), hledisko jejich motivace (fantazijní, založené na smyslovém vnímání), **osobní postoj v komunikaci** – jeho utváření a zdůvodňování; odlišné interpretace vizuálně obrazných vyjádření (samostatně vytvořených a přejetých) v rámci skupin, v nichž se dítě pohybuje; jejich porovnávání s vlastní interpretací, **komunikační obsah vizuálně obrazných vyjádření** – v komunikaci se spolužáky, rodinnými příslušníky a v rámci skupin, v nichž se žák pohybuje (ve škole i mimo školu); vysvětlování výsledků tvorby podle svých schopností a zaměření, **proměny komunikačního obsahu** – záměry tvorby a proměny obsahu vlastních vizuálně obrazných vyjádření i děl výtvarného umění

6. – 7. ročník

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY

- *vytváří jednoduchými postupy různé předměty z tradičních i netradičních materiálů*
- *vybírání, vytváří a pojmenovává co nejširší škálu prvků vizuálně obrazných vyjádření a jejich vztahů; uplatňuje je pro vyjádření vlastních zkušeností, vjemů, představ a poznatků; variuje různé vlastnosti prvků a jejich vztahů pro získání osobitých výsledků*
- *užívá vizuálně obrazná vyjádření k zaznamenání vizuálních zkušeností, zkušeností získaných ostatními smysly a k zaznamenání podnětů z představ a fantazie*
- *užívá prostředky pro zachycení jevů a procesů v proměnách a vztazích; k tvorbě užívá některé metody uplatňované v současném výtvarném umění a digitálních médiích - počítačová grafika, fotografie, video, animace*
- *vybírání, kombinuje a vytváří prostředky pro vlastní osobité vyjádření; porovnává a hodnotí jeho účinky s účinky již existujícími i běžně užívaných vizuálně obrazných vyjádření*
- *rozlíší působení vizuálně obrazného vyjádření v rovině smyslového účinku, v rovině subjektivního účinku a v rovině sociálně utvářeného i symbolického obsahu*
- *interpretuje umělecká vizuálně obrazná vyjádření současnosti i minulosti; vychází při tom ze svých znalostí historických souvislostí i z osobních zkušeností a prožitků*
- *porovnává na konkrétních příkladech různé interpretace vizuálně obrazného vyjádření; vysvětluje své postoje k nim s vědomím osobní, společenské a kulturní podmíněnosti svých hodnotových soudů*
- *ověřuje komunikační účinky vybraných, upravených či samostatně vytvořených vizuálně obrazných vyjádření v sociálních vztazích; nalézají vhodnou formu pro jejich prezentaci*
- *rozpozná základní znaky jednotlivých kulturních stylů, uvede některé jejich představitele a příklady významných kulturních památek*

UČIVO

prvky vizuálně obrazného vyjádření – linie, tvary, objemy, světlostní a barevné kvality, textury; vztahy a uspořádání prvků v ploše, objemu, prostoru a v časovém průběhu (podobnost, kontrast, rytmus, dynamické proměny, struktura), ve statickém i dynamickém vizuálně obrazném vyjádření, **uspořádání objektů do celků v ploše, objemu, prostoru a časovém průběhu** – vyjádření vztahů, pohybu a proměn uvnitř a mezi objekty (lineární, světlostní, barevné, plastické a prostorové prostředky a prostředky vyjadřující časový průběh) ve statickém i dynamickém vyjádření, **reflexe a vztahy zrakového vnímání k vnímání ostatními smysly** – vědomé vnímání a uplatnění mimovizuálních podnětů při

vlastní tvorbě; reflexe ostatních uměleckých druhů (hudebních, dramatických), **smyslové účinky vizuálně obrazných vyjádření** – umělecká výtvarná tvorba, fotografie, film, tiskoviny, televize, elektronická média, reklama; výběr, kombinace a variace ve vlastní tvorbě, **prostředky pro vyjádření emocí, pocitů, nálad, fantazie, představ a osobních zkušeností** – manipulace s objekty, pohyb těla a jeho umístění v prostoru, akční tvar malby a kresby, uspořádání prostoru, celku vizuálně obrazných vyjádření a vyjádření proměn; výběr, uplatnění a interpretace, **typy vizuálně obrazných vyjádření** – hračky, objekty, ilustrace textů, volná malba, sochařství, plastika, animovaný film, comics, fotografie, elektronický obraz, reklama, vizualizované dramatické akce, komunikační grafika; rozlišení, výběr a uplatnění pro vlastní tvůrčí záměry, **přístupy k vizuálně obrazným vyjádřením** – hledisko jejich vnímání (vizuální, haptické, statické, dynamické), hledisko jejich motivace (fantazijní, symbolická, založená na smyslovém vnímání, racionálně konstruktivní, expresivní); reflexe a vědomé uplatnění při vlastních tvůrčích činnostech, **osobní postoj v komunikaci** – jeho utváření a zdůvodňování; důvody vzniku odlišných interpretací vizuálně obrazných vyjádření (samostatně vytvořených a přejatých), kritéria jejich porovnávání, jejich zdůvodňování, **komunikační obsah vizuálně obrazných vyjádření** – utváření a uplatnění komunikačního obsahu; vysvětlování a obhajoba výsledků; tvorby s respektováním záměru autora; prezentace ve veřejném prostoru, mediální prezentace, **proměny komunikačního obsahu** – záměry tvorby a proměny obsahu vizuálně obrazných vyjádření vlastních děl i děl výtvarného umění; historické, sociální a kulturní souvislosti; **umění v pravěku, nejstarší starověká civilizace, antika, románské umění, gotika, renesance, baroko, směry 19.stol.- secese, impresionismus, kubismus a další umělecké slohy 20.stol., současné umění + architektura**

[ZPĚT NA OBSAH](#)

4.15 ESTETICKÁ VÝCHOVA

Předmět se vyučuje jako povinný v 8. a 9. ročníku. Standardní vyučovací jednotky jsou doplněny vystoupeními, návštěvami galerií, muzeí, koncertů, projekty a dalšími formami vyučování. Obsah předmětu je vytvořen ze vzdělávacího oboru hudební výchova a výtvarná výchova.

VÝCHOVNÉ A VZDĚLÁVACÍ STRATEGIE

poslech, improvizace, reprodukce, hry, individuální a skupinová práce, hodnocení uměleckých děl; pozorování, samostatná tvořivá práce, experimentování s materiálem a výtvarnými vyjadřovacími prostředky, organizace výstav, výzdoba školy, práce s informacemi, referáty, prezentace, dialog

8. a 9. ročník

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY

- *využívá své individuální hudební schopnosti a dovednosti při hudebních aktivitách*
- *orientuje se v proudu znějící hudby, vnímá užité hudebně výrazové prostředky a charakteristické sémantické prvky, chápe jejich význam v hudbě a na základě toho přistupuje k hudebnímu dílu jako k logicky utvářenému celku*
- *zařadí na základě individuálních schopností a získaných vědomostí slyšenou hudbu do stylového období a porovnává ji z hlediska její slohové a stylové příslušnosti s dalšími skladbami*
- *vyhledává souvislosti mezi hudbou a jinými druhy umění*
- *vytváří jednoduchými postupy různé předměty z tradičních i netradičních materiálů*

- *užívá vizuálně obrazná vyjádření k zaznamenání vizuálních zkušeností, zkušeností získaných ostatními smysly a k zaznamenání podnětů z představ a fantazie*
- *užívá prostředky pro zachycení jevů a procesů v proměnách a vztazích; k tvorbě užívá některé metody uplatňované v současném výtvarném umění a digitálních médiích - počítačová grafika, fotografie, video, animace*
- *vybírání, kombinuje a vytváří prostředky pro vlastní osobité vyjádření; porovnává a hodnotí jeho účinky s účinky již existujících i běžně užívaných vizuálně obrazných vyjádření*
- *rozlíší působení vizuálně obrazného vyjádření v rovině smyslového účinku, v rovině subjektivního účinku a v rovině sociálně utvářeného i symbolického obsahu*
- *interpretuje umělecká vizuálně obrazná vyjádření současnosti i minulosti; vychází při tom ze svých znalostí historických souvislostí i z osobních zkušeností a prožitků*
- *porovnává na konkrétních příkladech různé interpretace vizuálně obrazného vyjádření; vysvětluje své postoje k nim s vědomím osobní, společenské a kulturní podmíněnosti svých hodnotových soudů*
- *ověřuje komunikační účinky vybraných, upravených či samostatně vytvořených vizuálně obrazných vyjádření v sociálních vztazích; nalézají vhodnou formu pro jejich prezentaci*
- *rozpozná základní znaky jednotlivých kulturních stylů, uvede některé jejich představitele a příklady významných kulturních památek*

UČIVO

intonace a vokální improvizace – improvizace jednoduchých hudebních forem, **orientace v notovém záznamu vokální skladby** – notový zápis jako opora při realizaci písně, **reflexe vokálního projevu** – vlastní vokální projev a vokální projev ostatních, **záznam hudby** – noty, tvorba doprovodů pro hudebně dramatické projevy, **orientace v hudebním prostoru a analýza hudební skladby** – postihování hudebně výrazových prostředků, **hudební dílo a její autor** – hudební skladba v kontextu s jinými hudebními i nehudebními díly, **hudební styly a žánry** – chápání jejich funkcí vzhledem k životu jedince i společnosti, kulturním tradicím a zvykům, **interpretace znějící hudby** – slovní charakterizování hudebního díla, vytváření vlastních soudů a preferencí;

prvky vizuálně obrazného vyjádření – linie, tvary, objemy, světlostní a barevné kvality, textury; vztahy a uspořádání prvků v ploše, objemu, prostoru a v časovém průběhu (podobnost, kontrast, rytmus, dynamické proměny, struktura), ve statickém i dynamickém vizuálně obrazném vyjádření, **uspořádání objektů do celků v ploše, objemu, prostoru a časovém průběhu** – vyjádření vztahů, pohybu a proměn uvnitř a mezi objekty (lineární, světlostní, barevné, plastické a prostorové prostředky a prostředky vyjadřující časový průběh) ve statickém i dynamickém vyjádření, **reflexe a vztahy zrakového vnímání k vnímání ostatními smysly** – vědomé vnímání a uplatnění mimovizuálních podnětů při vlastní tvorbě; reflexe ostatních uměleckých druhů (hudebních, dramatických), **smyslové účinky vizuálně obrazných vyjádření** – umělecká výtvarná tvorba, fotografie, film, tiskoviny, televize, elektronická média, reklama; výběr, kombinace a variace ve vlastní tvorbě, **prostředky pro vyjádření emocí, pocitů, nálad, fantazie, představ a osobních zkušeností** – manipulace s objekty, pohyb těla a jeho umístění v prostoru, akční tvar malby a kresby, uspořádání prostoru, celku vizuálně obrazných vyjádření a vyjádření proměn; výběr, uplatnění a interpretace, **typy vizuálně obrazných vyjádření** – hračky, objekty, ilustrace textů, volná malba, sochařství, plastika, animovaný film, comics, fotografie, elektronický obraz, reklama, vizualizované dramatické akce, komunikační grafika; rozlišení, výběr a uplatnění pro vlastní tvůrčí záměry, **přístupy k vizuálně obrazným vyjádřením** – hledisko jejich vnímání (vizuální, haptické, statické, dynamické), hledisko

jejich motivace (fantazijní, symbolická, založená na smyslovém vnímání, racionálně konstruktivní, expresivní); reflexe a vědomé uplatnění při vlastních tvůrčích činnostech, **osobní postoj v komunikaci** – jeho utváření a zdůvodňování; důvody vzniku odlišných interpretací vizuálně obrazných vyjádření (samostatně vytvořených a přejatých), kritéria jejich porovnávání, jejich zdůvodňování, **komunikační obsah vizuálně obrazných vyjádření** – utváření a uplatnění komunikačního obsahu; vysvětlování a obhajoba výsledků; tvorby s respektováním záměru autora; prezentace ve veřejném prostoru, mediální prezentace, **proměny komunikačního obsahu** – záměry tvorby a proměny obsahu vizuálně obrazných vyjádření vlastních děl i děl výtvarného umění; historické, sociální a kulturní souvislosti; **umění v pravěku, nejstarší starověká civilizace, antika, románské umění, gotika, renesance, baroko, směry 19.stol.- secese, impresionismus, kubismus a další umělecké slohy 20.stol., současné umění + architektura**

4.16 TĚLESNÁ VÝCHOVA

Předmět se vyučuje jako povinný ve všech ročnících (viz učební plán). Standardní vyučovací jednotky jsou doplněny fakultativními akcemi: plaveckým výcvikem, lyžařskými výcvikovými kurzy, výlety, sportovními dny, soutěžemi, účastí na mimoškolních sportovních akcích apod. Obsah předmětu je vytvořen ze vzdělávacího oboru tělesná výchova.

VÝCHOVNÉ A VZDĚLÁVACÍ STRATEGIE

nácvik, procvičování, pohybové a sportovní hry, soutěže, seznamování s pravidly, předvedení, ukázka, postup podle předlohy, vysvětlování, práce individuální, ve dvojicích, ve skupině, práce s informacemi, referáty, organizování sportovních utkání, turnajů a soutěží

1. – 3. ročník

- **OČEKÁVANÉ VÝSTUPY**
- *spojuje pravidelnou každodenní pohybovou činnost se zdravím a využívá nabízené příležitosti*
- *zvládá v souladu s individuálními předpoklady jednoduché pohybové činnosti jednotlivce nebo činnosti prováděné ve skupině; usiluje o jejich zlepšení*
- *spolupracuje při jednoduchých týmových pohybových činnostech a soutěžích*
- *uplatňuje hlavní zásady hygieny a bezpečnosti při pohybových činnostech ve známých prostorech školy*
- *reaguje na základní pokyny a povely k osvojované činnosti a její organizaci*
- *zvládá základní prvky sebeovládání, sebeobrany a stres přiměřený svému věku*
- *zvládá základní prvky plavání*

4. a 5. ročník

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY

- *podílí se na realizaci pravidelného pohybového režimu; uplatňuje kondičně zaměřené činnosti; projevuje přiměřenou samostatnost a vůli po zlepšení úrovně své zdatnosti*

- *zařazuje do pohybového režimu korektivní cvičení, především v souvislosti s jednostrannou zátěží nebo vlastním svalovým oslabením*
- *zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti; vytváří varianty osvojených pohybových her*
- *uplatňuje pravidla hygieny a bezpečného chování v běžném sportovním prostředí; adekvátně reaguje v situaci úrazu spolužáka*
- *jednoduše zhodnotí kvalitu pohybové činnosti spolužáka a reaguje na pokyny k vlastnímu provedení pohybové činnosti*
- *jedná v duchu fair play: dodržuje pravidla her a soutěží, pozná a označí zjevné přestupky proti pravidlům a adekvátně na ně reaguje; respektuje při pohybových činnostech opačné pohlaví*
- *užívá při pohybové činnosti základní osvojované tělocvičné názvosloví; cvičí podle jednoduchého nákresu, popisu cvičení*
- *zorganizuje nenáročnou pohybovou činnost a soutěže na úrovni třídy*
- *změří základní pohybové výkony a porovná je s předchozími výsledky*
- *orientuje se v informačních zdrojích o pohybových aktivitách a sportovních akcích ve škole i v místě bydliště; samostatně získá potřebné informace*
- *ovládá základní prvky plavání, umí se orientovat ve vodě, stává se plavcem*

UČIVO – I. stupeň

význam pohybu pro zdraví – pohybový režim, **příprava organismu** – příprava před pohybovou činností, uklidnění po zátěži, napínací a protahovací cvičení, **zdravotně zaměřené činnosti** – správné držení těla, správné zvedání břemene; zdravotně zaměřená cvičení; rozvoj rychlosti, vytrvalosti, síly, pohyblivosti, koordinace pohybu, **hygiena při TV** – hygiena pohybových činností a cvičebního prostředí, vhodné oblečení a obutí pro pohybové aktivity, **bezpečnost při pohybových činnostech** – organizace a bezpečnost cvičebního prostoru, bezpečnost v šatnách a umyvárnách, bezpečná příprava a ukládání náradí, náčiní a pomůcek, první pomoc v podmínkách TV, **komunikace v TV** – smluvené povely, signály, **organizace při TV** – základní organizace prostoru a činností ve známém prostředí, **zásady jednání a chování** – fair play, pravidla pohybových činností – her, závodů, soutěží, **měření a posuzování pohybových dovedností** – měření výkonů, zdroje informací o pohybových činnostech

základy sportovních her – manipulace s míčem, herní činnosti jednotlivce, spolupráce ve hře, utkání podle pravidel – téma je zařazeno do každého ročníku

základy atletiky – rychlý běh, motivovaný vytrvalý běh, skok do dálky nebo do výšky, hod míčkem – téma je zařazeno do každého ročníku

plavání – plavecký výcvik v celkovém rozsahu 40 hodin, který je rozdělený ve dvou 20 hodinových blocích do 2. ročníku (II. pololetí) a 4. ročníku (I. pololetí)

Z dalších témat zařazuje učitel do každého ročníku nejméně dvě podle dispozic a zájmu žáků a podle přírodních a dalších podmínek:

pohybové hry – s různým zaměřením

základy gymnastiky – průpravná cvičení, akrobacie, cvičení s náčiním a na náradí

rytmické a kondiční formy cvičení pro děti – cvičení s hudbou nebo rytmickým doprovodem, základy estetického pohybu, vyjádření melodie a rytmu pohybem, jednoduché tance

průpravné úpoly – přetahy a přetlaky

turistika a pobyt v přírodě – přesun do terénu a chování v dopravních prostředcích při přesunu, chůze v terénu, táboření, ochrana přírody

lyžování, bruslení – hry na sněhu a na ledě, základní techniky pohybu na lyžích a bruslích

V rámci zvýšení dotace TV v 1. ročníku vzniká samostatná profilace:

karate do – nácvik úhybů, pádů, úderů, kopů, bloků, kombinací na místě – KIHON, za pohybu – KIHON IDO, žakovské sestavy KATA, základů zápasení KUMITE

Vše je vyučováno v souladu s etiketou východního bojového umění s prvky japonského názvosloví s důrazem na individualitu cvičence a vzájemný respekt mezi lidmi

6. - 9. ročník

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY

- *aktivně vstupuje do organizace svého pohybového režimu, některé pohybové činnosti zařazuje pravidelně a s konkrétním účelem*
- *usiluje o zlepšení své tělesné zdatnosti; z nabídky zvolí vhodný rozvojový program*
- *samostatně se připraví před pohybovou činností a ukončí ji ve shodě s hlavní činností -zatěžovanými svaly*
- *odmítá drogy a jiné škodliviny jako neslučitelné se sportovní etikou a zdravím; upraví pohybovou aktivitu vzhledem k údajům o znečištění ovzduší*
- *uplatňuje vhodné a bezpečné chování i v méně známém prostředí sportovišť, přírody, silničního provozu; předvídá možná nebezpečí úrazu a přizpůsobí jim svou činnost*
- *zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti a tvořivě je aplikuje ve hře, soutěži, při rekreačních činnostech*
- *užívá osvojované názvosloví na úrovni cvičence, rozhodčího, diváka, čtenáře novin a časopisů, uživatele internetu*
- *naplňuje ve školních podmínkách základní olympijské myšlenky – čestné soupeření, pomoc handicapovaným, respekt k opačnému pohlaví, ochranu přírody při sportu*
- *dohodne se na spolupráci i jednoduché taktice vedoucí k úspěchu družstva a dodržuje ji*
- *rozlišuje a uplatňuje práva a povinnosti vyplývající z role hráče, rozhodčího, diváka, organizátora*
- *sleduje určené prvky pohybové činnosti a výkony, eviduje je a vyhodnotí*
- *zorganizuje samostatně i v týmu jednoduché turnaje, závody, turistické akce na úrovni školy; spolurozhoduje osvojované hry a soutěže*
- *zpracuje naměřená data a informace o pohybových aktivitách a podílí se na jejich prezentaci*
- *zvládá základní prvky sebeovládání, sebeobrany a stres přiměřený svému věku*

UČIVO

význam pohybu pro zdraví – rekreační a výkonnostní sport, sport dívek a chlapců, zdravotně orientovaná zdatnost, kondiční programy, prevence a korekce jednostranného zatížení – zdravotně zaměřená cvičení, hygiena a bezpečnost při pohybových činnostech – první pomoc při tělesné výchově a sportu v různém prostředí a klimatických podmínkách, improvizované ošetření poranění a odsun raněného, komunikace v TV – smluvené povely, signály, gesta, značky, vzájemná komunikace a spolupráce při osvojovaných pohybových činnostech, organizace prostoru a pohybových činností – sportovní výstroj a výzbroj – výběr, ošetřování, historie a současnost sportu – významné soutěže a sportovci, olympismus - olympijská charta, pravidla osvojovaných pohybových činností – her, závodů, soutěží, zásady jednání a chování v různém prostředí a při různých činnostech, měření výkonů a posuzování pohybových dovedností – měření, evidence, vyhodnocování

sportovní hry (alespoň dvě hry podle výběru učitele) – herní činnosti jednotlivce, herní kombinace, herní systémy, utkání podle pravidel

atletika – rychlý běh, vytrvalý běh na dráze a v terénu, základy překážkového běhu, skok do dálky nebo do výšky, hod míčkem, hod granátem nebo vrh koulí

Z dalších témat zařazuje učitel do každého ročníku nejméně dvě podle dispozic a zájmu žáků a podle přírodních a dalších podmínek:

pohybové hry – s různým zaměřením

gymnastika – akrobacie, přeskoky, cvičení s náčiním a na nářadí

estetické a kondiční formy cvičení s hudbou a rytmickým doprovodem – základy rytmické gymnastiky, cvičení s náčiním; kondiční formy cvičení pro daný věk žáků; tance,

úpoly – základy sebeobrany

turistika a pobyt v přírodě – příprava turistické akce, přesun do terénu a uplatňování pravidel bezpečnosti silničního provozu v roli chodce a cyklisty, chůze se zátěží i v mírně náročném terénu, táboření, ochrana přírody, základy orientačního běhu, dokumentace z turistické akce

plavání – zdokonalovací plavecký výcvik

lyžování, snowboarding, bruslení (podle výběru učitele) – běžecké lyžování a lyžařská turistika nebo sjezdové lyžování nebo jízda na snowboardu, bezpečnost pohybu v zimní horské krajině, jízda na vleku; základy techniky bruslení

V rámci zvýšení dotace TV na naší škole v 6. ročníku vzniká samostatná profilace:

karate do – nácvik úhybů, pádů, úderů, kopů, bloků, kombinací na místě – KIHON, za pohybu – KIHON IDO, žakovské sestavy KATA, základů zápasení KUMITE

Vše je vyučováno v souladu s etiketou východního bojového umění s prvky japonského názvosloví s důrazem na individualitu cvičence a vzájemný respekt mezi lidmi

[ZPĚT NA OBSAH](#)

4.17 PRACOVNÍ VÝCHOVA

Předmět se vyučuje jako povinný v 8. a 9. ročníku (viz učební plán). Standardní vyučovací jednotky jsou doplněny exkurzemi a dalšími formami vyučování. Podle organizačních možností a zájmu žáků mohou být vytvářeny smíšené skupiny žáků z různých ročníků. Obsah předmětu je vytvořen z části vzdělávacího oboru člověk a svět práce. Škola umožňuje žákům výběr ze čtyř tematických celků: **práce s technickými materiály; pěstitelské práce a chovatelství; příprava pokrmů; design a konstruování**, konkrétní nabídka v aktuálním školním roce vychází z personálních a organizačních podmínek školy.

VÝCHOVNÉ A VZDĚLÁVACÍ STRATEGIE

nácvik, procvičování, postup podle předlohy, instrukcí, návodu, nákresu, seznamování s pravidly, předvedení, ukázka, vysvětlování, práce individuální, ve dvojicích, ve skupině, práce s informacemi

8. a 9. ročník

PRÁCE S TECHNICKÝMI MATERIÁLY

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY

- *provádí jednoduché práce s technickými materiály a dodržuje technologickou kázeň*
- *řeší jednoduché technické úkoly s vhodným výběrem materiálů, pracovních nástrojů a nářadí*
- *organizuje a plánuje svoji pracovní činnost*
- *užívá technickou dokumentaci, připraví si vlastní jednoduchý náčrt výrobku*
- *dodržuje obecné zásady bezpečnosti a hygieny při práci i zásady bezpečnosti a ochrany*

při práci s nástroji a nářadím; poskytnete první pomoc při úrazu

UČIVO

vlastnosti materiálu, užití v praxi (dřevo, kov, plasty, kompozity), pracovní pomůcky, nářadí a nástroje pro ruční opracování, jednoduché pracovní operace a postupy, organizace práce, důležité technologické postupy, technické náčrty a výkresy, technické informace, návody

PĚSTITELSKÉ PRÁCE A CHOVATELSTVÍ

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY

- *volí vhodné pracovní postupy při pěstování vybraných rostlin*
- *pěstuje a využívá květiny pro výzdobu*
- *používá vhodné pracovní pomůcky a provádí jejich údržbu*
- *prokáže základní znalost chovu drobných zvířat a zásad bezpečného kontaktu se zvířaty*
- *dodržuje technologickou kázeň, zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytnete první pomoc při úrazu, včetně úrazu způsobeného zvířaty*

UČIVO

základní podmínky pro pěstování – půda, výživa rostlin, **zelenina** nebo **okrasné rostliny** – základy ošetřování, pěstování vybraných druhů, květiny; **chovatelství** – chov vybraných živočichů, podmínky chovu, hygiena a bezpečnost chovu; kontakt se známými a neznámými zvířaty

PŘÍPRAVA POKRMŮ

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY

- *používá základní kuchyňský inventář a bezpečně obsluhuje základní spotřebiče*
- *připraví jednoduché pokrmy v souladu se zásadami zdravé výživy*
- *dodržuje základní principy stolování, společenského chování a obsluhy u stolu ve společnosti*
- *dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce; poskytnete první pomoc při úrazech v kuchyni*

UČIVO

kuchyně – základní vybavení, udržování pořádku a čistoty, bezpečnost a hygiena provozu, **potravin** – výběr, nákup, skladování, skupiny potravin, sestavování jídelníčku, **příprava pokrmů** – úprava pokrmů za studena, základní způsoby tepelné úpravy, základní postupy při přípravě pokrmů a nápojů, **úprava stolu a stolování** – jednoduché prostírání, obsluha a chování u stolu, slavnostní stolování, zdobné prvky a květiny na stole

DESIGN A KONSTRUOVÁNÍ

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY

- *sestaví podle návodu, náčrtu, plánu, jednoduchého programu daný model*
- *navrhne a sestaví jednoduché konstrukční prvky a ověří a porovná jejich funkčnost, nosnost, stabilitu aj.*
- *provádí montáž, demontáž a údržbu jednoduchých předmětů a zařízení*
- *dodržuje zásady bezpečnosti a hygieny práce a bezpečnostní předpisy; poskytnete první pomoc při úrazu*

UČIVO

stavebnice (konstrukční, elektrotechnické, elektronické), sestavování modelů, tvorba konstrukčních prvků, montáž a demontáž; návod, předloha, náčrt, plán, schéma, jednoduchý

program

4.18 VOLITELNÉ PŘEDMĚTY

4.18.1 PŘÍRODNÍ VĚDY

Předmět je vytvořen ze vzdělávacích oblastí člověk a svět, informační a komunikační technologie a z průřezových témat výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech a environmentální výchova. Ve skupině mohou být žáci z různých ročníků. Z očekávaných výstupů a tematických celků volí učitel pro školní rok (případně pololetí) a skupinu žáků konkrétní **zaměření předmětu** (nebo jejich kombinaci):

- přírodovědné a environmentální
- praktické
- vlastivědné
- informačně komunikační

VÝCHOVNÉ A VZDĚLÁVACÍ STRATEGIE

pozorování, experimentování, vysvětlování, odhadování, kvantifikace, měření, ověřování, porovnávání, třídění, usuzování, předvídaní, formulování a ověřování hypotéz, modelování, navozování problémových úloh, práce s informacemi, aplikace znalostí na reálné životní situace, práce s výukovými programy, výklad, tvorba projektů a prezentací, brainstorming, definování, otázky a další techniky mapování prekonceptů žáků a zkoumání nových témat, vyprávění, otázky, diskuse, práce ve skupině i ve dvojicích, práce s informacemi - slovníky, encyklopedie, internet

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY

- *aplikuje praktické metody poznávání přírody*
- *vytváří a využívá osobní myšlenková schémata a myšlenkové mapy pro vnímání a hodnocení míst, objektů, jevů a procesů v nich, pro vytváření postojů k okolnímu světu*
- *uplatňuje v praxi zásady bezpečného pohybu a pobytu ve volné přírodě*
- *vybere a prakticky využívá vhodné pracovní postupy, přístroje, zařízení a pomůcky pro konání konkrétních pozorování, měření a experimentů*
- *vyhledá v dostupných informačních zdrojích všechny podklady, jež mu co nejlépe pomohou provést danou experimentální práci*
- *dodržuje pravidla bezpečné práce a ochrany životního prostředí při experimentální práci*
- *v reálném i modelovém jednání prokazuje šetrný přístup k životnímu prostředí*
- *komunikuje o problémech životního prostředí, vyjadřuje, racionálně obhajuje a zdůvodňuje své názory a stanoviska*
- *ovládá práci s textovými a grafickými editory i tabulkovými editory a využívá vhodných aplikací*
- *používá informace z různých informačních zdrojů a vyhodnocuje jednoduché vztahy mezi údaji*
- *uplatňuje základní estetická a typografická pravidla pro práci s textem a obrazem*
- *zpracuje a prezentuje na uživatelské úrovni informace v textové, grafické a multimediální formě*

UČIVO

praktické metody poznávání přírody – pozorování lupou a mikroskopem (případně

dalekohledem), zjednodušené určovací klíče a atlasy, založení herbáře a sbírek, ukázky odchytu některých živočichů, jednoduché rozčleňování rostlin a živočichů, **ekosystémy** – les, pole, vodní zdroje, moře a tropický deštný les; lidské sídlo – město – vesnice; kulturní krajina; **základní podmínky života** – voda (vztahy vlastností vody a života, význam vody pro lidské aktivity, ochrana její čistoty, pitná voda ve světě a u nás, způsoby řešení); ovzduší (význam pro život na Zemi, ohrožování ovzduší a klimatické změny, propojenost světa, čistota ovzduší u nás); půda (propojenost složek prostředí, zdroj výživy, ohrožení půdy, rekultivace a situace v okolí, změny v potřebě zemědělské půdy, nové funkce zemědělství v krajině; ochrana biologických druhů (důvody ochrany a způsoby ochrany jednotlivých druhů); ekosystémy – biodiverzita (funkce ekosystémů, význam biodiverzity, její úroveň, ohrožování a ochrana ve světě a u nás); energie (energie a život, vliv energetických zdrojů na společenský rozvoj, využívání energie, možnosti a způsoby šetření, místní podmínky); přírodní zdroje (zdroje surovinové a energetické, jejich vyčerpatelnost, vlivy na prostředí, principy hospodaření s přírodními zdroji, význam a způsoby získávání a využívání přírodních zdrojů v okolí); **lidské aktivity a problémy životního prostředí** – zemědělství, doprava, průmysl, hospodaření s odpady, ochrana přírody a kulturních památek, ochrana přírody při masových sportovních akcích; dlouhodobé programy zaměřené k růstu ekologického vědomí veřejnosti (Státní program EVVO, Agenda 21 EU) a akce (Den životního prostředí OSN, Den Země apod.); **vztah člověka k prostředí** – naše obec (přírodní zdroje, jejich původ, způsoby využívání a řešení odpadového hospodářství, příroda a kultura obce a její ochrana, zajišťování ochrany životního prostředí v obci - instituce, nevládní organizace, lidé); náš životní styl (spotřeba věcí, energie, odpady, způsoby jednání a vlivy na prostředí); aktuální (lokální) ekologický problém (příklad problému, jeho příčina, důsledky, souvislosti, možnosti a způsoby řešení, hodnocení, vlastní názor, jeho zdůvodňování a prezentace); prostředí a zdraví (rozmanitost vlivů prostředí na zdraví, jejich komplexní a synergické působení, možnosti a způsoby ochrany zdraví); nerovnoměrnost života na Zemi (rozdílné podmínky prostředí a rozdílný společenský vývoj na Zemi, příčiny a důsledky zvyšování rozdílů globalizace a principy udržitelnosti rozvoje, příklady jejich uplatňování ve světě, u nás); **základní laboratorní postupy a metody, základní laboratorní přístroje, zařízení a pomůcky**; vývojové trendy informačních technologií, hodnota a relevance informací a informačních zdrojů, metody a nástroje jejich ověřování, internet, počítačová grafika, tabulkový editor, vytváření tabulek, porovnávání dat, jednoduché vzorce; duševní vlastnictví; prezentace informací (webové stránky, prezentační programy, multimédia)

PRŮŘEZOVÁ TÉMATA

Evropa a svět nás zajímá – rodinné příběhy, zážitky a zkušenosti z Evropy a světa; místa, události a artefakty v blízkém okolí mající vztah k Evropě a světu; naši sousedé v Evropě; život dětí v jiných zemích; lidová slovesnost, zvyky a tradice národů Evropy; **Objevujeme Evropu a svět** – naše vlast a Evropa; evropské krajiny; Evropa a svět; mezinárodní setkávání; státní a evropské symboly; Den Evropy; život Evropanů a styl života v evropských rodinách; životní styl a vzdělávání mladých Evropanů; **Jsme Evropané** – kořeny a zdroje evropské civilizace; klíčové mezníky evropské historie; Evropská integrace; instituce Evropské unie a jejich fungování; čtyři svobody a jejich dopad na život jedince; co Evropu spojuje a co ji rozděluje; mezinárodní organizace a jejich příspěví k řešení problémů dětí a mládeže;

Ekosystémy – les (les v našem prostředí, produkční a mimoprodukční významy lesa); pole (význam, změny okolní krajiny vlivem člověka, způsoby hospodaření na nich, pole a jejich okolí); vodní zdroje (lidské aktivity spojené s vodním hospodářstvím, důležitost pro krajinou ekologii); moře (druhovatá odlišnost, význam pro biosféru, mořské řasy a kyslík,

cyklus oxidu uhličitého) a tropický deštný les (porovnání, druhová rozmanitost, ohrožování, globální význam a význam pro nás); lidské sídlo – město – vesnice (umělý ekosystém, jeho funkce a vztahy k okolí, aplikace na místní podmínky); kulturní krajina (pochopení hlubokého ovlivnění přírody v průběhu vzniku civilizace až po dnešek); **Základní podmínky života** – voda (vztahy vlastností vody a života, význam vody pro lidské aktivity, ochrana její čistoty, pitná voda ve světě a u nás, způsoby řešení); ovzduší (význam pro život na Zemi, ohrožování ovzduší a klimatické změny, propojenost světa, čistota ovzduší u nás); půda (propojenost složek prostředí, zdroj výživy, ohrožení půdy, rekultivace a situace v okolí, změny v potřebě zemědělské půdy, nové funkce zemědělství v krajině; ochrana biologických druhů (důvody ochrany a způsoby ochrany jednotlivých druhů); ekosystémy – biodiverzita (funkce ekosystémů, význam biodiverzity, její úrovně, ohrožování a ochrana ve světě a u nás); energie (energie a život, vliv energetických zdrojů na společenský rozvoj, využívání energie, možnosti a způsoby šetření, místní podmínky); přírodní zdroje (zdroje surovinové a energetické, jejich vyčerpatelnost, vlivy na prostředí, principy hospodaření s přírodními zdroji, význam a způsoby získávání a využívání přírodních zdrojů v okolí); **Lidské aktivity a problémy životního prostředí** – zemědělství a životní prostředí, ekologické zemědělství; doprava a životní prostředí (význam a vývoj, energetické zdroje dopravy a její vlivy na prostředí, druhy dopravy a ekologická zátěž, doprava a globalizace), průmysl a životní prostředí (průmyslová revoluce a demografický vývoj, vlivy průmyslu na prostředí, zpracovávané materiály a jejich působení, vliv právních a ekonomických nástrojů na vztahy průmyslu k ochraně životního prostředí, průmysl a udržitelný rozvoj společnosti); odpady a hospodaření s odpady (odpady a příroda, principy a způsoby hospodaření s odpady, druhotné suroviny); ochrana přírody a kulturních památek (význam ochrany přírody a kulturních památek; právní řešení u nás, v EU a ve světě, příklady z okolí, zásada předběžné opatrnosti; ochrana přírody při masových sportovních akcích – zásady MOV) změny v krajině (krajina dříve a dnes, vliv lidských aktivit, jejich reflexe a perspektivy); dlouhodobé programy zaměřené k růstu ekologického vědomí veřejnosti (Státní program EVVO, Agenda 21 EU) a akce (Den životního prostředí OSN, Den Země apod.); **Vztah člověka k prostředí** – naše obec (přírodní zdroje, jejich původ, způsoby využívání a řešení odpadového hospodářství, příroda a kultura obce a její ochrana, zajišťování ochrany životního prostředí v obci - instituce, nevládní organizace, lidé); náš životní styl (spotřeba věcí, energie, odpady, způsoby jednání a vlivy na prostředí); aktuální (lokální) ekologický problém (příklad problému, jeho příčina, důsledky, souvislosti, možnosti a způsoby řešení, hodnocení, vlastní názor, jeho zdůvodňování a prezentace); prostředí a zdraví (rozmanitost vlivů prostředí na zdraví, jejich komplexní a synergické působení, možnosti a způsoby ochrany zdraví); nerovnoměrnost života na Zemi (rozdílné podmínky prostředí a rozdílný společenský vývoj na Zemi, příčiny a důsledky zvyšování rozdílů globalizace a principy udržitelnosti rozvoje, příklady jejich uplatňování ve světě, u nás)

4.182 KONVERZACE V ANGLIČTINĚ

Obsah předmětu je vytvořen ze vzdělávacího oboru cizí jazyk, z něhož učitel vybírá témata odpovídající schopnostem, dosažené úrovni ovládnutí jazyka a rovněž zájmu žáků. Nabídka je podmíněna personálními a organizačními možnostmi školy. Ve skupině mohou být žáci z různých ročníků.

VÝCHOVNÉ A VZDĚLÁVACÍ STRATEGIE

poslech, pozorování, imitace, nácvik říkánek, básniček, písniček, mluvní cvičení, sociálně komunikační hry, doplňovačky, křížovky, pexesa, práce s obrazovým materiálem, s cizojazyčnými časopisy, jazykové hry, dialog, hraní rolí, dramatizace, improvizace, práce

s výukovými programy, vyhledávání a práce s informacemi z internetu, encyklopedií, slovníků apod., propojení jazykové, pohybové, výtvarné, dramatické a hudební výchovy

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY

- *aktivně se zapojí do jednoduché konverzace, pozdraví a rozloučí se s dospělým i kamarádem, poskytne požadovanou informaci*
- *čte nahlas plynule a foneticky správně texty přiměřeného rozsahu*
- *rozumí obsahu jednoduchých textů v učebnicích a obsahu autentických materiálů s využitím vizuální opory, v textech vyhledá známé výrazy, fráze a odpoví na otázky*
- *rozumí jednoduché a zřetelně vyslovované promluvě a konverzaci*
- *odvodí pravděpodobný význam nových slov z kontextu textu*
- *používá dvojjazyčný slovník, vyhledá informaci nebo význam slova ve vhodném výkladovém slovníku*
- *sestaví jednoduché (ústní i písemné) sdělení týkající se situací souvisejících s životem v rodině, škole a probíranými tematickými okruhy*
- *písemně, gramaticky správně tvoří a obměňuje jednoduché věty a krátké texty*
- *stručně reprodukuje obsah přiměřeně obtížného textu, promluvy i konverzace*
- *vyžádá jednoduchou informaci*
- *jednoduchým způsobem se domluví v běžných každodenních situacích*

UČIVO

jednoduchá sdělení – oslovení, reakce na oslovení, pozdrav, přivítání, rozloučení, představování, omluva, reakce na omluvu, poděkování a reakce na poděkování, prosba, žádost, přání, blahopřání, žádost o pomoc, službu, informaci, souhlas/nesouhlas, setkání, společenský program, **základní vztahy** – existenciální (Kdo?...), prostorové (Kde? Kam?...), časové (Kdy?...), kvalitativní (Jaký? Který? Jak?...), kvantitativní (Kolik?...), **tematické okruhy** – domov, rodina, bydlení, škola, volný čas a zájmová činnost, osobní dopis, formulář, dotazník, sport, péče o zdraví, stravování, město, oblékání, nákupy, příroda, počasí, člověk a společnost, cestování, sociokulturní prostředí příslušných jazykových oblastí a České republiky, **slovní zásoba a tvoření slov, gramatické struktury a typy vět, lexikální princip pravopisu slov**

4.183 ČESKÝ JAZYK JAKO CIZÍ JAZYK

Předmět je určen žákům s odlišným mateřským jazykem, kteří přicházejí do školy bez znalosti češtiny. Pro integraci žáka - cizince do kolektivu i pro jeho pokroky v ovládnutí učiva a školních dovednostech je nezbytná počáteční soustavná podpora osvojení českého jazyka. Obsah předmětu je tvořen z vybraných témat vzdělávacího oboru český jazyk. Ve skupině mohou být žáci z různých ročníků.

VÝCHOVNÉ A VZDĚLÁVACÍ STRATEGIE

poslech, pozorování, imitace, mluvní cvičení, sociálně komunikační hry, doplňovačky, křížovky, práce s obrazovým materiálem, dialog, vyhledávání a práce s informacemi z internetu, encyklopedií, slovníků apod., slovní zásoba a tvoření slov, tvarosloví, základy lexikálního pravopisu

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY

- *vyslovuje a čte nahlas plynule a foneticky správně jednoduché texty složené ze známé slovní zásoby*
- *rozumí známým každodenním výrazům, zcela základním frázím a jednoduchým větám*
- *rozumí jednoduchým pokynům a adekvátně na ně reaguje*
- *rozumí obsahu a smyslu jednoduchého textu, v textu vyhledá potřebnou informaci*

a odpověď na otázku

- *sdělí ústně i písemně základní údaje o své osobě, své rodině a běžných každodenních situacích, vyplní základní údaje do formulářů*
- *reprodukuje ústně i písemně obsah přiměřeně obtížného textu, promluvy a jednoduché konverzace*
- *napiše jednoduchá sdělení a odpověď na sdělení za správného použití základních gramatických struktur a vět*
- *zapojí se do jednoduché, pečlivě vyslovované konverzace dalších osob prostřednictvím běžných výrazů, poskytne požadované informace*

UČIVO

základní pravidla komunikace v běžných každodenních situacích – pozdrav, poděkování, představování, omluva, žádost, **tematické okruhy** – formální a neformální pozdravy, naše škola, moje třída, roční období, moje rodina, můj den, moje tělo, co rád jím, oblečení; **slovní zásoba a tvoření slov** – synonyma, antonyma, význam slov v kontextu, **základní gramatické struktury a typy vět, základy lexikálního principu pravopisu slov**

4.184 CVIČENÍ Z ČESKÉHO JAZYKA

Předmět je určen žákům s diagnostikovanými specifickými poruchami učení, především těm, kteří pracují podle individuálního vzdělávacího plánu. Je vhodný rovněž pro žáky s velmi slabým prospěchem. Obsah předmětu je vytvořen z vybraných témat vzdělávacího oboru český jazyk. Ve skupině mohou být žáci z různých ročníků.

VÝCHOVNÉ A VZDĚLÁVACÍ STRATEGIE

Rozvoj poznávacích funkcí (podle konkrétní diagnózy u daných žáků)
sluchová diferenciacie řeči (sluchová analýza a syntéza řeči, rozlišování měkkých a tvrdých slabik, sluchová diferenciacie délky samohlásky), zraková percepce tvarů (rozlišování pozadí a figury, rozlišování inverzních obrazců), prostorová orientace, nácvik sekvencí a posloupnosti, koncentrace pozornosti, paměť, rozvoj obratnosti vyjadřování, rozvoj slovní zásoby

Techniky nácviku čtení- čtení s okénkem, metoda dublovaného čtení, metoda globálního čtení

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY

- *rozlišuje zvukovou a grafickou podobu slova, člení slova na hlásky, odlišuje dlouhá a krátké samohlásky*
- *odůvodňuje a píše správně: i/y po tvrdých a měkkých souhláskách i po obojetných souhláskách ve vyjmenovaných slovech; dě, tě, ně, ú/ů, bě, pě, vě, mě*
- *plynule čte s porozuměním texty přiměřeného rozsahu a náročnosti potichu i nahlas*
- *porozumí písemným nebo mluveným pokynům přiměřené složitosti*
- *pečlivě vyslovuje, opravuje svou nesprávnou nebo nedbalou výslovnost*
- *v krátkých mluvených projevech správně dýchá a volí vhodné tempo řeči*
- *rozlišuje podstatné a okrajové informace v textu vhodném pro daný věk, podstatné informace zaznamenává*
- *reprodukuje obsah přiměřeně složitěho sdělení a zapamatuje si z něj podstatná fakta*

UČIVO

cvičení na rozvíjení poznávacích funkcí a čtení, individuálně podle diagnózy a věku konkrétních žáků

4.18.5 SEMINÁŘ ČESKÉHO JAZYKA A MATEMATIKY

Předmět je koncipován k prohloubení předmětu český jazyk, matematika a její aplikace. Je vytvořen primárně pro přípravu na přijímací zkoušky na střední školy.

VÝCHOVNĚ VZDĚLÁVACÍ STRATEGIE:

Část český jazyk:

čtení s porozuměním, vysvětlování, ověřování, porovnávání, třídění, usuzování, předvídaní, formulování a ověřování hypotéz, nácvik, navozování problémových úloh, práce s informacemi, aplikace znalostí na reálné životní situace, práce s výukovými programy

Část matematika:

pozorování, experimentování, vysvětlování, odhadování, kvantifikace, měření, ověřování, porovnávání, třídění, usuzování, předvídaní, formulování a ověřování hypotéz, nácvik, modelování, navozování problémových úloh, práce s informacemi, aplikace znalostí na reálné životní situace, práce s výukovými programy

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY:

Část český jazyk:

- *odlišuje spisovný a nespisovný projev a vhodně užívá spisovné jazykové prostředky vzhledem ke svému komunikačnímu záměru*
- *dorozumívá se kultivovaně, výstižně, jazykovými prostředky vhodnými pro danou komunikační situaci*
- *samostatně pracuje se slovníky a příručkami*
- *v písemném projevu zvládá pravopis lexikální, slovotvorný, morfologický i syntaktický ve větě jednoduché i souvětí*
- *uceleně reprodukuje přečtený text, jednoduše popisuje strukturu a jazyk literárního díla a vlastními slovy interpretuje smysl díla*
- *tvoří vlastní literární text podle svých schopností a na základě osvojených znalostí základů literární teorie*
- *uvádí základní literární směry a jejich významné představitele v české a světové literatuře*
- *vyhledává informace v různých typech katalogů, v knihovně i v dalších informačních zdrojích*

Část matematika:

- *analyzuje a řeší jednoduché problémy, modeluje konkrétní situace, v nichž využívá matematický aparát v oboru celých a racionálních čísel*
- *matematizuje jednoduché reálné situace s využitím proměnných; určí hodnotu výrazu,*
- *formuluje a řeší reálnou situaci pomocí rovnic*
- *řeší aplikační úlohy na procenta (i pro případ, že procentová část je větší než celek)*
- *načrtne a sestrojí rovinné útvary*
- *odhaduje a vypočítá obsah a obvod základních rovinných útvarů*
- *určuje a charakterizuje základní prostorové útvary (tělesa), analyzuje jejich vlastnosti*
- *odhaduje a vypočítá objem a povrch těles*
- *analyzuje a řeší aplikační geometrické úlohy s využitím osvojeného*

matematického aparátu

- **řeší aplikační úlohy na procenta (i pro případ, že procentová část je větší než celek)**
- **určuje velikost úhlu měřením a výpočtem**
- **porovnává soubory dat**

UČIVO:

Část český jazyk:

Mluvnice - vývoj českého jazyka, archaismy, historismy, neologismy, zvuková stránka jazyka, hláskosloví, zvuková stránka věty, psaní a výslovnost slov přejatých, význam slova – sousloví, slova složená, termíny, slovesa – třídy, přechodníky, přídavná jména slovesná, **skladba** – stavba větná, zvláštnosti ve stavbě větné, grafy složitých souvětí, zásady českého slovosledu, vsuvka;

sloh a komunikace – vypravování v umělecké oblasti, publicistické útvary;

literatura – kritické čtení a vnímání mediálních sdělení – pěstování kritického přístupu ke zpravodajství a reklamě, tvořivé činnosti s literárním textem – přednes vhodných literárních textů, volná reprodukce přečteného nebo slyšeného textu, záznam a reprodukce hlavních myšlenek, interpretace literárního textu, dramatizace, vytváření vlastních textů, literární druhy a žánry hlavní vývojová období národní a světové literatury, typické žánry a jejich představitelé (20. – 21. století).

Část matematika:

Výrazy - číselný výraz a jeho hodnota, **výrazy s proměnnými**, mnohočleny, **rovnice** - lineární rovnice, **metrické vlastnosti v rovině** - Pythagorova věta, úhly, **procenta** – procento, základ, procentová část, počet procent, **rovinné útvary** - čtverec, obdélník, trojúhelník, rovnoběžník, lichoběžník, kružnice, kruh, **prostorové útvary** - krychle, kvádr, hranol, rotační válec, **konstrukční úlohy** - množiny všech bodů dané vlastnosti (Thaletova kružnice), osová a středová souměrnost, **závislosti a data** - příklady závislosti z praktického života a jejich vlastnosti, nákresy, schémata, diagramy, grafy, tabulky, číselné a logické řady, číselné a obrázkové analogie

4.18.6 PÍSEMNÁ A ELEKTRONICKÁ KOMUNIKACE

Předmět je zaměřen především na **rozvoj komunikativních kompetencí žáků v administrativní oblasti**. Jeho cílem je seznámit žáky s technikou psaní na klávesnici desetiprstovou hmatovou metodou, seznámit se s technikou korespondence v souladu s normalizovanou úpravou písemností, využívat dostupných informačních a komunikačních technologií, seznámit je s používáním běžné kancelářské techniky v oblasti vyhotovování dokumentů obchodního styku. Jedním ze stěžejních témat oblasti informačních a komunikačních technologií, a tedy i cílů výuky, je, aby žák zvládl přiměřeně komunikovat pomocí internetu a pracovat s informacemi (zejména s využitím prostředků informačních a komunikačních technologií), tj. vyhledávat informace, ověřovat jejich pravdivost a úplnost a dále je zpracovávat. Obsah předmětu je vytvořen z části vzdělávacího oboru člověk a svět práce.

VÝCHOVNÉ VZDĚLÁVACÍ STRATEGIE:

Rozvoj klíčových kompetencí **v oblasti komunikativní** – vyjadřování, třídění myšlenek a informací, prezentování, naslouchání, formulování, zpracovávání, zdůvodňování, používání stylistických a jazykových prostředků, vystupování. **Oblast sociální** – spolupráce, plnění zadané práce, předcházení konfliktům, naslouchání. **Oblast pracovní** – získání pracovních návyků, sebehodnocení.

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY:

- *v přiměřené rychlosti ovládá klávesnici PC desetiprstovou hmatovou metodou*
- *uplatňuje prostředky verbální a neverbální komunikace*
- *jedná podle zásad společenského chování a profesního vystupování*
- *snaží se samostatně komunikovat elektronickou poštou, ovládá i zaslání přílohy, či naopak její přijetí a následné otevření*
- *snaží se volit vhodné informační zdroje k vyhledávání požadovaných informací a odpovídající techniky (metody, způsoby) k jejich získávání*
- *získává a využívá informace z otevřených zdrojů, zejména pak z celosvětové sítě internet, ovládá jejich vyhledávání*
- *uvědomuje si nutnost posouzení validity informačních zdrojů a použití informací relevantních pro potřeby řešení konkrétního problému*
- *přiměřeně interpretuje správně získané informace a výsledky jejich zpracování následně prezentuje vhodným způsobem s ohledem na jejich další uživatele*
- *částečně manipuluje s písemnostmi a el. dokumenty dle stanovených pravidel*
- *sezná se s pravidly doporučené normalizované úpravy písemností a adres*
- *nahlídne do úpravy písemnosti, tabulky a upravuje je dle normy*
- *částečně ovládá základní formy písemného styku*
- *sezná se se základy sociálního jednání*

UČIVO:

nácvik psaní malých a velkých písmen, diakritických a interpunkčních znamének, číslic a značek, zvyšování rychlosti a přesnosti v písemné komunikaci, manipulace s dokumenty, služby internetu, možnosti jednoduchých sdělení v obchodní korespondenci, elektronická pošta, další způsoby internetové komunikace, **vyhledávání** informací na internetu, jejich interpretace, relevantnost, **ověření a posouzení** pro řešení konkrétního problému, sociální sítě, **možnosti využití** internetbankingu a phonebankingu, scanu, pravidla doporučené normalizované úpravy písemností a adres, pravidla stylizace dopisů a dokumentů, korektorská znaménka, písemnosti při uzavírání a plnění smluv (objednávka, reklamace ...), písemnosti při styku s bankou, poštou, osobní dopisy, životopis

5 KURZ PRO ZÍSKÁNÍ ZÁKLADNÍHO VZDĚLÁNÍ

Kurz je pro mladistvé i dospělé, kteří ukončili základní školu v nižším než devátém ročníku a nezískali základní vzdělání. Do kurzu se mohou přihlásit rovněž uchazeči, kteří ukončili speciální (praktickou, zvláštní) základní školu a získali základy vzdělání. Do kurzu se mohou přihlásit občané České republiky i cizí státní příslušníci. Obsahem kurzu je učivo 9. ročníku základní školy a opakování učiva nižších ročníků druhého stupně základní školy v předmětech, kde je návaznost učiva nezbytná k pochopení nové látky. Kurz je organizován jako dálkové studium v rozsahu 1 den (úterý) konzultací v týdnu (v odpoledních a večerních hodinách podle rozvrhu) v období září – červen. Kurz je bezplatný. Uchazeči nekonají žádné přijímací zkoušky. Podmínkou přijetí je odevzdání vyplněné přihlášky, doložení vysvědčení z posledního úspěšně absolvovaného ročníku a prokázání totožnosti uchazeče. Cizí státní příslušníci doloží oprávněnost svého pobytu na území ČR a úředně ověřený překlad posledního vysvědčení, pokud se dosud nevzdělávali v české škole. Přihlášku je nutné odevzdat vždy do 31.8. O přijetí rozhoduje ředitel školy, který vyrozumí uchazeče nebo jeho zákonného zástupce.

Podmínkou úspěšného absolvování kurzu je:

- účast na konzultacích (ze 36 konzultačních dnů tolerujeme nejvýše 6 absencí)
- průběžné odevzdávání uložených úkolů a prací
- úspěšné zvládnutí závěrečných zkoušek

Závěrečné zkoušky se konají z učiva 9. ročníku základní školy z těchto oblastí:

- český jazyk
- matematika
- cizí jazyky (anglický jazyk a druhý cizí jazyk, zpravidla německý nebo ruský)
- přírodovědný základ (přírodopis, fyzika, chemie, informatika)
- humanitní základ (dějepis, zeměpis; humanitní, estetická, tělesná, pracovní výchova)

Ke zkouškám se může přihlásit i uchazeč, který kurz neabsolvoval. V případě neúspěchu u závěrečných zkoušek může účastník kurzu vykonat opravné zkoušky. Po splnění výše uvedených podmínek uchazeč obdrží vysvědčení o získání základního vzdělání.

Na vysvědčení je uchazeč hodnocen z těchto předmětů:

- český jazyk
- matematika
- cizí jazyky (do závorky se uvede které, např. anglický a německý)
- přírodovědný základ
- humanitní základ

Struktura a obsah kurzu pro získání základního vzdělání

		IX.	X.	XI.	XII.	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	
český jazyk	36	3	4	4	3	4	3	4	4	4	3	36
cizí jazyky (anglický jazyk a druhý cizí jazyk v poměru 2:1)	36	3	4	4	3	4	3	4	4	4	3	36
matematika	36	3	4	4	3	4	3	4	4	4	3	36
přírodovědný základ (př, fy, che, inf)	36	4	4	3	4	4	4	3	3	3	4	36
humanitní základ (dě, ze, výchovy)	36	5	2	3	5	2	5	3	3	3	5	36
CELKEM	180	18	18	18	18	18	18	18	18	18	18	180
počet pětihodinových bloků v měsíci		2	4	4	3	5	3	4	4	3	4	36

přírodovědný základ celkem	36
fyzika	10
přírodopis	10
chemie	10
informatika	6

humanitní základ celkem	36
dějepis	10
zeměpis	10
humanitní výchova	8
estetická výchova	4
pracovní výchova	2
tělesná výchova	2

Pozn.: Počet lekcí v měsíci je orientační, závazný je celkový počet lekcí za školní rok.

6 HODNOCENÍ ŽÁKŮ

PRAVIDLA PRO HODNOCENÍ ŽÁKŮ

- Žáci jsou hodnoceni vzhledem k očekávaným výstupům stanoveným školním vzdělávacím programem v osnovách jednotlivých předmětů.
- Předmětem hodnocení prospěchu jsou výsledky vzdělávání, individuální pokrok a péle žáka. Váha těchto kritérií je stanovena na **2:1:1**.
- Při hodnocení žáků se speciálními vzdělávacími potřebami, mimořádným nadáním, zdravotním oslabením nebo znevýhodněním a jazykovým nebo sociálním znevýhodněním se váha kritérií stanovuje na **1:1:1**.
- Hlavním cílem hodnocení je orientovat žáka v jeho rozvoji, poskytovat mu zpětnou vazbu. Ta musí zahrnovat rovněž informaci, jak má žák postupovat, aby se ve svém učení zlepšil.
- Žák má právo vědět, v čem a proč bude vzděláván a kdy a jakým způsobem bude v určité fázi vzdělávacího procesu hodnocen.
- Žák je vždy předem seznamován s kritérii hodnocení, podle možnosti se na jejich vytváření podílí.
- Pokud učitel pracuje se dvěma úrovněmi kritérií (např. hlavní a pomocná), tj. s klasifikací o různé váze argumentu (např. pokud známky za referáty, práci v hodině apod. mají oproti testům a ústnímu zkoušení jen poloviční váhu), poskytne tuto informaci žákům.
- Součástí hodnocení je rovněž sebereflexe a sebehodnocení žáka.
- Metody získávání podkladů pro hodnocení musejí respektovat dispozice žáka.
- Žák má právo navrhnout učiteli způsob, jakým prokáže zvládnutí dané látky.
- Struktura a frekvence hodnocení vždy koresponduje se strukturou předmětu a s jeho časovou dotací v učebním plánu. Hodnocení je rovnoměrně rozloženo v celém pololetí a nekumuluje se před jeho koncem. V jednom dni mohou žáci psát jen jednu písemnou práci v rozsahu větším, než 20 min. Za koordinaci písemných prací odpovídají třídní učitelé.
- V předmětech s dvouhodinovou až pětihodinovou týdenní dotací (kromě výchov) píší žáci v každém pololetí minimálně 3 testy (písemné práce), v českém jazyce minimálně 4 testy (písemné práce), které učitel vyhodnotí v procentech úspěšnosti. Všichni žáci mají stejný rozsah a obsah zadání, žáci se speciálními vzdělávacími potřebami mohou mít na vypracování až dvojnásobek času.
- Hodnocení zahrnuje různorodé činnosti a výkony žáků.
- Pro hodnocení žáků ve třídách Amos se používá pětistupňová klasifikační stupnice s pomocnými znaménky, v 1. – 3. r. případně dle uvážení učitelky doplněná různými symboly. Na vysvědčení jsou žáci hodnoceni známkami bez pomocných znamének. Výsledná známka na vysvědčení není průměrnou hodnotou známek získaných v průběhu pololetí, ale vyjadřuje dosaženou úroveň znalostí, dovedností a postojů žáka s přihlédnutím k jeho pili.
- Ve třídách Montessori jsou žáci hodnoceni širším slovním hodnocením.
- Širším slovním hodnocením mohou být hodnoceni rovněž žáci se speciálními vzdělávacími potřebami, pokud o to jejich rodiče požádají.
- Při velké absenci dítěte je minimální počet známek pro klasifikaci žáka za pololetí rovný počtu hodin předmětu v týdenním učebním plánu, pokud jsou tyto známky uděleny podle hlavních kritérií hodnocení (např. mají váhu testu nebo ústního zkoušení). Znamky udělené podle pomocných kritérií (např. za referáty, práci v hodině, domácí úkoly apod.) mají poloviční váhu a jejich případný počet musí být dvojnásobný. Pokud učitel nepracuje s kritérii s různou váhou, respektive nesdělí tuto skutečnost žákům, mají všechny známky stejnou váhu.

- Za hodnocení žáka je odpovědný příslušný vyučující, který vede údaje o hodnocení jednotlivých žáků a je povinen tyto údaje ukládat po dobu nejméně 1 roku po skončení pololetí.

KRITÉRIA PRO HODNOCENÍ PROSPĚCHU ŽÁKŮ

- rozsah znalostí a dovedností (úplnost, přesnost, trvalost zapamatovaných faktů, pojmů, definic, termínů, zákonitostí, vztahů, postupů)
- hloubka porozumění (vlastní interpretace informací, postupů, návodů, její argumentační podpora, dokládání příklady, vysvětlování, zdůvodňování, zařazování do kontextu)
- kvalita práce s informacemi (práce s různými informačními zdroji; vyhledávání, porovnávání, kombinování, třídění, využívání, kritické hodnocení, prezentace)
- produktivita (plnění úkolů; pestrost, různorodost, včasnost, formální úroveň písemností a produktů; struktura a srozumitelnost vyjadřování)
- tvořivost (bohatost nápadů, originalita, překonávání stereotypu, uplatnění kombinace, zpracování)
- užívání získaných znalostí, dovedností, postojů (plnění praktických úkolů, řešení reálných problémů, formulování hypotéz, empirické ověřování, práce v projektech, navrhování řešení, rozvíjení myšlenek, podíl na činnosti týmu)
- plnění školních povinností (nošení pomůcek, učebnic, sešitů, včasné odevzdávání dobrovolných domácích úkolů, včasná příprava na vyučování)

CHARAKTERISTIKA STUPŇŮ HODNOCENÍ

- 1) Samostatný výkon bez chyb nebo jen s malými chybami, které neovlivnily celkový výsledek práce, originální, nápaditý přístup a řešení i s drobnými nedostatky. Kladení otázek k věci, dovednost vyučovat druhé, rozvíjení tématu, kritické posouzení, vytvoření originálu, vytvoření nové informační struktury, použití relevantních dat, hloubka sdělení, vysoká výpovědní hodnota výstupů, správnost použitých prostředků, řízení skupiny.
- 2) Výkon s menšími chybami, je-li podstata věcně správná, nebo nápaditý přístup s menšími nepřesnostmi. Správná aplikace, uvedení hlavní myšlenky, většinou relevantní data, převaha vhodně použitých prostředků, dodržení tématu, věcná správnost výstupů, přínos pro skupinu.
- 3) Dílčí výkon, správná řešení spíše převažují nad chybami. Vyjádření vlastními slovy, uvedení příkladu, vyhledání, přiřazení, neúplná data, nedokončené výstupy, formální nedostatky, podíl na práci skupiny.
- 4) Neúplný, nedokončený výkon. Zopakování, označení, seřazení, převzetí, neúspěšný pokus, nesrozumitelné výstupy, irelevantní prostředky, žádný přínos pro skupinu.
- 5) Rezignace, lhostejnost, žádné výstupy, poškozování práce druhých.

Převod výsledků z procent na klasifikační stupeň:

a) varianta se známkou s mínusem

- 100-95	1
- 94-90	1-
- 89-80	2
- 79-75	2-
- 74-60	3
- 59-50	3-
- 49-34	4
- 33-25	4-
- 24-0	5

b) varianta se známkou bez mínusu

- 100-90	1
- 89-75	2
- 74-50	3
- 49-25	4
- 24-0	5

Je na rozhodnutí učitele, zda použije stupnici s mínusy nebo bez mínusů, musí však toto rozhodnutí oznámit žákům předem. V každém případě oznámí žákům jednu ze stupnic.

KRITÉRIA PRO HODNOCENÍ CHOVÁNÍ ŽÁKŮ

- zdvořilost (slušně a správně oslovuje druhé, pozdraví, poprosí, požádá, poděkuje, omluví se, dává přednost)
- dodržování pravidel komunikace (nemluví vulgárně, přihlásí se o slovo, neskáče do řeči, mluví věcně, zdrží se osobního útoku)
- respekt k lidem (neohrožuje sám sebe ani druhé, nevysmívá se druhému, neponižuje ho, nenapadá ho slovně ani fyzicky, bere na něj ohled, ocení jeho přínos, zapojí ho do činnosti)
- čestnost (mluví pravdu, přizná chybu, nevymlouvá se, dodržuje dané slovo)
- úcta k hodnotám (nepoškozuje cizí majetek, nepůjčuje se věci bez dovolení, zachází s věcmi šetrně a stanoveným způsobem)
- plnění povinností (řádně dochází do školy, dodržuje stanovený čas, plní uložené úkoly, dodržuje organizační pokyny, nosí a předkládá omluvný list)
- prosazování práv (upozorní na nebezpečné jednání ohrožující život, zdraví nebo práva druhých, ohradí se proti nespravedlivému jednání, zastane se slabšího, vyjádří se věcně a slušně k věcem, které se týkají jeho vzdělávání a života školy, uplatňuje demokratické principy v třídní nebo školní samosprávě)

CHARAKTERISTIKA STUPŇŮ HODNOCENÍ CHOVÁNÍ

- 1) Dodržuje školní řád, vyhovuje kritériím hodnocení chování, po případném udělení výchovných opatření se jeho chování zlepšuje.
- 2) Nedodržuje školní řád, jen zčásti vyhovuje kritériím hodnocení chování, nedbá předchozích výchovných opatření, má opakovaně neomluvenou absenci, jeho chování má negativní vliv na ostatní děti.
- 3) Hrubě poruší školní řád, nevyhovuje kritériím hodnocení chování, šikanuje spolužáka, úmyslně ublíží jinému na zdraví s následky, distribuuje alkohol nebo drogy, úmyslně ničí majetek školy nebo spolužáků, vulgárně nebo fyzicky napadne zaměstnance školy, je nepřístupný výchovnému působení, jeho chování ohrožuje bezpečnost druhých.

VÝCHOVNÁ OPATŘENÍ

- Za mimořádné nebo trvale kvalitní výsledky školní práce, za významná zlepšení školní práce, za vynikající reprezentaci školy, za příkladné chování, pracovitost a svědomitost a za hodnotné mimořádné činy může být žákovi udělena pochvala.
 - slovní nebo písemná pochvala vyučujícího
 - písemná pochvala třídního učitele
 - písemná pochvala ředitele školy
 - písemná pochvala ředitele školy s věcným darem

- Za porušování školního řádu nebo dílčí neplnění kritérií chování může být žákovi uděleno některé z dále uvedených výchovných opatření. Jako alternativa k udělení výchovného opatření může být žákovi nabídnuta veřejně prospěšná práce pro školu v době mimo vyučování. Výchovnému opatření zpravidla předchází domluva učitele nebo pohovor žáka s učitelem a třídním učitelem.
 - napomenutí třídního učitele
 - důtka třídního učitele
 - důtka ředitele školy
- Při závažných výchovných problémech žáka může výchovný poradce svolat výchovnou komisi, které se účastní rodiče žáka a relevantní pedagogičtí pracovníci školy, případně pracovníci školských poradenských zařízení nebo orgánů sociálně právní ochrany dětí nebo jiní odborníci.

[ZPĚT NA OBSAH](#)

7 VLASTNÍ HODNOCENÍ ŠKOLY

EVALUACE ZÁKLADNÍHO VZDĚLÁVÁNÍ

- **oblasti vlastního hodnocení:** výsledky vzdělávání v 5. a 9. ročníku v českém jazyce, matematice, anglickém jazyce, širším humanitním základu a širším přírodovědném základu, ekonomické dovednosti, individuální úspěchy jednotlivců, bezpečí sociálního prostředí, efektivita začleňování a vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami včetně žáků s jazykovým znevýhodněním, prostorové, materiální a technické podmínky vzdělávání
- **cíle vlastního hodnocení:** získávání informací pro rozhodování o prioritách, plnění dlouhodobé koncepce rozvoje školy, plnění školního vzdělávacího programu, zvyšování efektivitu dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků
- **kritéria vlastního hodnocení:** vývoj naplněnosti školy, výsledky žáků z jiných škol v ČR, cíle stanovené ročním plánem školy, porovnání s předchozím stavem školy
- **nástroje vlastního hodnocení:** srovnávací testy (v českém jazyce, matematice, cizím jazyce a všeobecném přehledu), sledování individuálních úspěchů žáků (soutěže, přehlídky apod.), zjišťování názorů žáků, rodičů a zřizovatele (dotazníková šetření - cílové skupiny: žáci, rodiče, pedagogičtí pracovníci školy; účast na poradách a jednáních včetně zastupitelstva – cílová skupina: zřizovatel), hospitace, pozorování, vyhodnocování účinnosti individuálních vzdělávacích plánů, vyhodnocování plánu dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků, analýza dokumentace (výkazy, třídní knihy, žákovské knížky apod.), rozbor výskytu sociálně patologických jevů
- **časové rozvržení vlastního hodnocení:** vlastní hodnocení se provádí průběžně v každém školním roce, vždy se testují výsledky vzdělávání v 5. a 9. ročníku, v ostatních oblastech se provádějí výběrová šetření podle aktuální potřeby a možností školy.

EVALUACE PŘEDŠKOLNÍHO VZDĚLÁVÁNÍ

- **předmět vlastního hodnocení:** dodržování vzdělávacího programu, sociální klima
- **prostředky vlastního hodnocení:** diskuse, hospitace, pozorování
- **časový plán vlastního hodnocení:** vlastní hodnocení se provádí průběžně v každém školním roce

EVALUACE ZÁJMOVÉHO VZDĚLÁVÁNÍ

- **předmět vlastního hodnocení:** dodržování vzdělávacího programu, sociální klima
- **prostředky vlastního hodnocení:** diskuse, hospitace, pozorování
- **časový plán vlastního hodnocení:** vlastní hodnocení se provádí průběžně v každém školním roce

[ZPĚT NA OBSAH](#)

8 ZÁJMOVÉ VZDĚLÁVÁNÍ

VZDĚLÁVACÍ PROGRAM ŠKOLNÍ DRUŽINY

CÍLE ZÁJMOVÉHO VZDĚLÁVÁNÍ

- utváření pracovních návyků
- rozvíjení orientace v čase a v místě
- rozšiřování slovní zásoby
- osvojování a dodržování pravidel slušného chování
- podpora samostatného vystupování a jednání
- vytváření ohleduplného vztahu k přírodě
- vytváření ohleduplného vztahu ke kulturním výtvorům
- rozvíjení individuálních schopností
- vytváření pozitivního vztahu k mateřskému jazyku, rozvíjení vyjadřovacích schopností
- osvojování pravidel mezilidské komunikace
- vytváření příležitostí pro spolupráci
- vytváření příležitostí pro samostatné získávání informací z různých zdrojů
- rozvíjení citového a estetického vnímání (literárního textu, hudby, výtvarného díla)
- podpora vlastní tvůrčí umělecké činnosti (literární, hudební, výtvarné)
- formování odpovědnosti za kvalitu vlastní práce
- organizování a plánování práce, vlastního učení, zábavy a hry
- získávání zkušeností s prací s různými materiály a nástroji
- upevňování pozitivních sociálních vztahů
- poznávání zdraví jako nejdůležitější životní hodnoty, podpora činností k upevňování zdraví, ochrana zdraví
- vytváření sounáležitosti se širším okolím, s obcí a společností
- rozvíjení smyslového vnímání
- poznávání úlohy informačních a komunikačních technologií a jejich využívání

OBSAH ZÁJMOVÉHO VZDĚLÁVÁNÍ

- Místo, kde žijeme

Poznáváme nejbližší okolí, organizaci školy a družiny, určujeme významné objekty a navštěvujeme je (školní knihovna, obecní úřad, městská policie), orientujeme se v prostoru a čase, odhadujeme vzdálenost lesa, blízkých staveb, hřiště, besedujeme o Libuši a její historii. Na vycházkách si opakujeme bezpečnou cestu do školy, chodíme přes přechody pro chodce a opakujeme si dopravní značky.

- Lidé kolem nás

Osvojujeme si zásady vhodného společenského chování, tolerance, empatie, vzájemné úcty, komunikaci slovní i mimoslovní, dodržujeme pravidla stolování, předcházíme

šikaně, zařazujeme prvky mediální výchovy (co děti shlédly, slyšely, práci s internetem – vyhledávání informací).

- Lidé a čas

Využíváme správně a účelně svůj volný čas, dodržujeme pravidelný režim, vytváříme správné návyky, využíváme základů smysluplných, volnočasových aktivit.

- Rozmanitost přírody

Pozorujeme na vycházkách přírodu, její rozmanitost a změny, určujeme druhy stromů a rostlin, využíváme encyklopedie, herbáře, pečujeme o pokojové rostliny a ochraňujeme přírodu.

- Člověk a jeho zdraví

Poznáváme sami sebe, hovoříme o zdraví, nemocech a zdravotní prevenci, o osobní hygieně a čistotě, o úrazech a jejich předcházení, umíme ošetřit drobná poranění, procvičujeme obvazovou techniku, zařazujeme nové pohybové hry v místnosti, relaxujeme při józe, dodržujeme pitný režim.

ORIENTAČNÍ STRUKTURA ČINNOSTÍ

Všechny výchovné složky se prolínají: společensko-vědní, přírodovědné, estetické, pracovní, tělovýchovné, hudebně-pohybové. Obsah zájmového vzdělávání je rozvržen do **4 bloků** na **4 roční období: podzim, zima, jaro, léto**.

1. blok – PODZIM

Náměty činností: poučení o bezpečnosti, seznamovací hry, orientace v okolí školy, prostoru, času, malujeme dopravní prostředky, modelujeme, vycházky do přírody, určujeme, poznáváme, výstava ovoce a zeleniny, připravujeme zdravá jídla, pohybové hry v tělocvičně nebo na hřišti, didaktické hry a kvízy – námět podzim, vyrábíme draky, výstava v odděleních školní družiny, návštěva divadélka, základy práce s počítačem a komunikace na internetu, nácvik tematicky zaměřených písniček a básniček

Celodružinové akce

Září: orientace ve škole i okolí školy, výstava prací dětí ŠD v prostorách školy (propagace zájmové činnosti), zajištění organizace školního roku (úvazky, rozdělení úkolů vychovatelům, kontrola zápisních lístků, projednání celoročního plánu ŠD, spolupráce s učiteli), poučení o bezpečnosti, návštěvy školní knihovny, pravidelné návštěvy KC Novodvorská a KC12 Modřany

Říjen: rozhovory o významu zdravého stravování - zdravý jídelníček, výroba ovoce a zeleniny – různé výtvarné techniky, sběr tvrdého pečiva – návštěva hájovny Kamýk, pohybové hry (správné sportovní chování)

Listopad: turistické vycházky – podzimní příroda (rozpíjení, otiskování, zapouštění barev), výrobky z přírodnin – koláže, dramatizace pohádek, vyrábíme Vánoční hvězdu

2. blok – ZIMA

Náměty činností: dárečky (keramická hlína, barevný papír), rozhovory o dětských problémech a zážitcích, poslechy pohádek z CD, zpívání a poslech vánočních koled, vycházky se zimními zábavami dětí (klouzání, bruslení, bobování, sáňkování), otužování a předcházení nemocem, příprava a výroba dárečků pro budoucí prvňáčky (zápis), práce

s papírem (vystřihávání, vytrhávání, proplétání, lepení), zvířata v zimě (změny v přírodě, péče o zvířata, chování v přírodě, stopy ve sněhu), besedy se zdravotní tematikou, tělovýchovné chvílky v místnosti (správné držení těla, protažení), zahájení výroby družinového kalendáře na další rok

Celodružinové akce

Prosinec: vánoční výzdoba ŠD, dárečky, výroba dárků pro zápis dětí do 1. tříd, vánoční hvězda (dokončování výrobků), besídka ve ŠD

Leden: výroba sněhuláků – práce s papírem – výstava v prostorách školní družiny, krmení zvířat v zimě, stavby sněhuláků, hry na sněhu

Únor: chování v kulturních podnicích, besedy se zdravotní tematikou – nebezpečí úrazu, nemoc x úraz, ochranná a bezpečnostní výbava na hory - otázky, odpovědi, kvízy, pravidelné vycházky do Modřanské rokle

3. blok – JARO

Náměty činností: vycházky do okolní přírody – jarní příroda (květiny, koloběh vody, zvířata a mláďata), symboly Velikonoc – tradice, pracovní a výtvarné techniky – výrobky, nácvik a poslech lidových písní a koled, ekologická výchova – ochrana přírody, tematické hry – rodina a profese rodičů, dopravní soutěže na školním hřišti – dovednost při první pomoci, papírové skládanky a vystřihovánky (práce se šablonou), výroba papírových květin – svátek matek, moje kniha – můj přítel, výroba čarodějnic – různé výtvarné techniky, karneval školní družiny – výroba masek

Celodružinové akce

Březen: jarní přírodovědné vycházky (tematicky zaměřené), jarní výzdoba ŠD, ekologická výchova, měsíc knihy – ilustrace, výroba obálek, záložek, návštěva knihovny, práce s dětskými časopisy

Duben: účast na akci Den Země, velikonoční tradice (říkanky), výroba velikonočních dekorací, dopravní výchova – výroba a poznávání dopravních značek, dopravní soutěže a kvízy za využití školního hřiště, návštěva dopravního hřiště, dovednost při první pomoci, ochranné prvky při jízdě no kole, výroba čarodějnic

Květen: pohybové aktivity a soutěže v přírodě a na školním hřišti – využití herních prvků, výroba dáreček pro maminky – papírové květiny a srdíčka, ekologické aktivity v Modřanské rokli dle nabídky, pantomima – profese rodičů

4. blok – LÉTO

Náměty činností: přírodovědné vycházky (koupání ve vyhrazených prostorách pro děti, lesní plody), beseda k letní táborové činnosti – zpívání písní k táboráku, sběr léčivých bylin (nejběžnější bylinky), návštěva akce k MDD na hřišti pořádané místním úřadem (houpačky, soutěže, občerstvení, dárečky), návštěva v Thomayerově nemocnici – 1.6. MDD - soutěže, návštěva vybraného pavilonu, hasičská auta, prohlídka, bojová umění, loutkové divadlo aj., návštěva ZŠ Coňka – fotbalový zápas a jiné sportovní aktivity, slavnostní ukončení docházky dětí do ŠD (vyhodnocení, odměny), technické zařízení v domácnostech (opatrnost při

zacházení – zásuvky, vypínače, žárovky, domácí spotřebiče), poučení o bezpečném chování v době letních prázdnin

Celodružinové akce: dětský den, sportovní den, sběr papíru, třídění odpadu, vycházky a výlety

V rámci své činnosti školní družina organizuje **kroužky**. Nabídka kroužků se může měnit podle personálních podmínek a zájmu žáků.

PODMÍNKY A ORGANIZACE ZÁJMOVÉHO VZDĚLÁVÁNÍ

Zájmové vzdělávání ve školní družině je určeno žákům 1. - 3. ročníku základní školy a přípravné třídy, výjimečně i žákům 4. a 5. ročníku. Zájmové vzdělávání se poskytuje za úplaty, jejíž výši stanovuje směrnice ředitele školy. Podmínkou přijetí žáka do školní družiny je řádné a úplné vyplnění zápisního lístku. O přijetí žáka rozhoduje vedoucí vychovatelka v zastoupení ředitele školy. Při nevhodném chování, ohrožujícím bezpečnost jiných žáků, může být žák ze školní družiny vyloučen. Přihlášení žáci mohou využívat školní družinu v plném rozsahu, který je stanoven vnitřním řádem. Při odchodu z družiny, pokud v zápisním lístku není uvedeno, že mohou odcházet sami, je vychovatelky předávají osobně pouze osobám uvedeným na zápisním lístku nebo je uvolňují na základě předem zaslání písemného zmocnění (jeho podrobnosti stanoví vnitřní řád). Nevyzvednutí žáka ze školní družiny po ukončení jejího denního provozu je zpoplatněno částkou, kterou stanovuje směrnice ředitele školy. Kromě žáků s pravidelnou docházkou mohou školní družinu navštěvovat i nepřihlášení žáci za podmínek stanovených vnitřním řádem. Žáci se speciálními vzdělávacími potřebami jsou integrováni do běžných oddělení. Prostorové, materiální, organizační a personální podmínky pro jejich integraci jsou obdobné jako při jejich základním vzdělávání. V případě integrace žáka se závažnějším postižením je vychovatelce zkrácena míra přímé výchovné povinnosti.

Ve školní družině jsou žáci zařazeni do oddělení, zpravidla (s ohledem na organizaci základního vzdělávání) podle ročníku a věku. V době od ukončení vyučování do cca 16 hodin s každým oddělením pracuje stálá vychovatelka, která děti přebírá od učitelek, jde s nimi na oběd a odpoledne pro ně vytváří výchovný program. Ten zahrnuje spontánní i řízené odpočinkové, relaxační a zájmové činnosti, pobyt venku i v hernách, případně i přípravu na vyučování. Školní družina organizuje zájmové kroužky, do kterých docházejí děti podle svého zájmu, oddělení při tom mohou být spojována v závislosti na počtu dětí, vychovatelky se v různých dnech střídají. V době od cca 16 hodin do ukončení provozu a rovněž ráno před zahájením vyučování jsou děti soustředěny v jednom oddělení. Školní družina se pravidelně podílí na akcích organizovaných školou.

Školní družina je umístěna v areálu školy, děti mají k dispozici herny různé velikosti, vybavené standardním žákovským nábytkem, pomůckami, materiálem, hračkami, počítači. Prostory splňují hygienické normy a vyhovují požadavkům na bezpečnost a ochranu zdraví. Kromě těchto prostor může školní družina využívat i samostatné hřiště ve vnitrobloku školy a další prostorové a materiálně-technické zázemí školy, pokud to umožňuje rozvrh hodin a organizace základního a zájmového vzdělávání a doplňkové činnosti (tělocvičnu, hřiště s umělým povrchem, knihovnu, počítačovou učebnu apod.). O děti ve školní družině pečují zkušené vychovatelky s pedagogickou nebo jinou kvalifikací. Stravování dětí probíhá ve školní jídelně, kde si mohou volit ze dvou druhů jídel. Pitný režim je zajištěn.

Do školní družiny jsou žáci přijímáni na základě zápisního lístku (přihlášky) podle níže uvedených kritérií:

- a) Dítě je vždy přijato, je-li žákem přípravné třídy, 1., 2. nebo 3. ročníku.
- b) Při volné kapacitě družiny může být přijato dítě, které je žákem 4. nebo 5. ročníku, a to na základě písemné, zdůvodněné a doložené žádosti zákonného zástupce dítěte. O případném přijetí dítěte rozhodne vedoucí vychovatelka školní družiny podle níže uvedených kritérií. Proti rozhodnutí vedoucí vychovatelky se zákonní zástupci dítěte mohou odvolat k řediteli školy.

KRITÉRIA

- a. bydliště dítěte
- b. věk dítěte
- c. sociální situace rodiny
- d. zdravotní stav a speciální vzdělávací potřeby dítěte

ZÁJMOMÉ VZDĚLÁVÁNÍ MIMO ŠKOLNÍ DRUŽINU

Organizace zájmové činnosti (kroužků)

1. Zájmové vzdělávání mimo školní družinu (kroužky) je organizováno jednak školou, jednak jinými fyzickými nebo právníckými osobami, kterým škola pronajímá prostory pro činnost.
2. Pokud jsou kroužky organizovány školou, tj. lektory zájmových útvarů jsou zaměstnanci školy, nese za žáky odpovědnost škola.
3. Pokud jsou kroužky organizovány jinými fyzickými nebo právníckými osobami, kterým škola pronajímá prostory, nesou tyto osoby v plném rozsahu odpovědnost za cíle, obsah, podmínky a organizaci kroužků i za bezpečnost žáků. Je rovněž na jejich odpovědnosti, aby všechny potřebné informace sdělily rodičům.
4. Pokud na kroužek dochází dítě, které není zapsáno do školní družiny, v době od skončení vyučování do začátku kroužku škola za dítě nenese odpovědnost.
5. Děti, které jsou zapsány do školní družiny, si v družině vyzvedávají lektory kroužků a po skončení kroužků je předávají zpět do družiny.

[ZPĚT NA OBSAH](#)